

౧౧౭౪

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 29-వ తేది శుక్ర వారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

No. 127
సంచిక ౧౨౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు! మంచిమందు

ఇప్పు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపుష్పాట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నాడు.

చక్కనిడబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

గుంటూరు మండల ప్రధమ వైశ్య మహాసభ

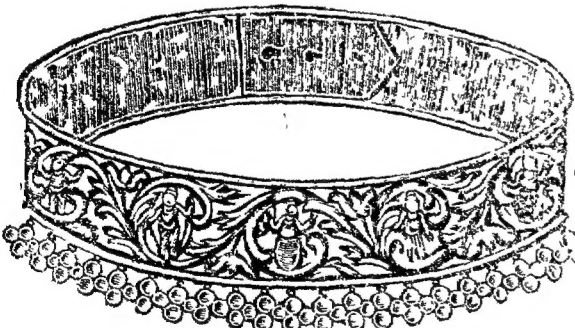
రెంటు చింతల పల్నాడు తాలూకా

ఈసభ యీ వత్సరమున పెప్టెంబరు 10-11-12 తారీఖులందు జరుగబోవుచున్నది గాన వైశ్య
సోదరులు విచ్చేయుటకు ప్రార్థితులు.

(1640)

అలస్యము చేయుక ఒక దఫా చూ నదర్శన కాలకు వచ్చి పరీక్షింపుడు,

నాగవత్తులు

ఇది 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేక మోస
రలలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారు చేయుచును.
పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వేడ
ల్లువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తయగు సహా మజారి రు 25
లు మొదలు రు 80 ల వరకు గలదు. పువ్వరాగములు, పట్టె
కెంపులు, కత్తుములు మొదలగునవి చేర్చిన వాటికి ప్రత్యేక
ముగా సొమ్ము యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండి సవరములం
గారు వెగలు, సామానులు స్థానంలో సిద్ధముగానున్నవి.

ఒక సారి నచ్చి ఒకచిన్న ఉరువును మావద్ద తీసిన మానవ్య

కము మీకు తెలియును. మాచిత్ర విచిత్రపు 172 పుటల క్యాటలాగు 1-కి ధర రు 1. (1)
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలసర్దుకులు, 25, వైవాజురుకోడు, మదరాసు.

కావలెను

"గుంటూరుజిల్లా చేబోలిసహకారసన్మయైక్యశాల"లో
పనిచేయుటకు ఆయుక్త్యధిపతి పరీక్షలో నుత్తీర్ణుడై అన్ని
ప్రకరణముల ఆయుక్త్యధిపతులు తయారుచేయుటయందున్న
వైద్యము చేయుటయందున్న అనుభవము కలిగిన వైద్యుడు
కావలసి యున్నాడు. నెల 15 రు 40-0-0 ల జీతము ఇవ్వ
బడును. దరఖాస్తుదార్లు పెప్టెంబరు నెల 2 వ తేదీలోపుగా యీ
క్రింద సంతకము చేసినవారికి యోగ్యతాపత్రముల సహితము
దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను.

చేబోలి
గుంటూరుజిల్లా
23-8-24

దేచిరాజు, మురహారిరావు,
సహకారపరపతి,
సంఘాధ్యక్షుడు.

మొత్తసానులు కావలెను

నర్సిపట్నం తాలూకాబోర్డు యిలాకా ఆసు
పత్రులలో పనిచేయుటకు మొత్తసానులు కావల
యును. ఇందుకు అర్హులైనవారు నదరు తాలూకా
బోర్డు ఆఫీసు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకో
వలెను. జీతం స్కేలు 15-1-25 రెండు రూపా
యిలు యింటిఅద్దెయు పెంపరరీ యల వెన్ను జి. టి.
ప్రకారం యివ్వబడును.

యమ్. సుబ్బారావు,

నర్సిపట్నము తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు.

మోహినీ తైలము

5 తుళి నూనెల సీసా 1-కి రు. 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాసుతుడు మోగమైనది.
ఇదియనోపక్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీశిష్యులు, శిష్యు
గ్రహులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విక్రాంతినిచ్చును. మందరుల
మోహలాస్యములకు ప్రాపగు కురులును మనోహరముగ
జెంది కాపాడును. ఈతైలమునంశుకల రమణీయముగ నువాసన
చెప్పు నలవికాదు. తలకు రాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు
వాలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును తలలోయందును పుట్ట
నివ్వదు. తీనియందు మనోహరముగ నువాసన ద్రవ్యములను చేర్చి
తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసి
యున్నాము. వేయేలకు సాపరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు
అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువల్లికై-ణి

23.8-24 తేది శనివారమునండి 29.8-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతినెలము 2 అటలు రాత్రి 9-80
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు.
రెండు అద్భుతమైన అటలు ప్రదర్శింపబడును.
కాప్టెన్ కిడ్ గాల్డ్స్ ఫిల్మ్స్ వివరవారము.

రాధాకృష్ణ (1565)

(953) వెల్లింగ్టన్ సినిమా

23.8-24 శనివారమునండి 29.8-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతినెలము 2 అటలు రాత్రి 9-80
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు
1-వ వారము-8 భాగములు. యూనివర్సల్ గార్నియన్ సినిమాల్
"ది బీస్టు ఆఫ్ పార్డైస్"

క్రూరమైన అడవిమృగములను ధీరులైన విల్లియం డెస్మాండ్
గ్ & ఎలిస్ వెడ్జివిక్ సాహసకృత్తిములు మాడతగినవి.
మ్యూసు, కామిక్ కూడ చూపబడును.

హిందూదేశమున దూది వర్తకముపై పన్నులు

బొంబాయిమిల్లు అసోసియేషన్ వారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

హిందూదేశములో దూదివర్తకముపై పన్నులు వేయడమునుగూర్చి ఆర్థికంగాగాని రాజకీయంగాగాని నిర్ణయముగూర్చినా ఉండవలయు. ఈపన్నులు హిందూదేశంలో ఆంగ్లపాలన యొక్క నీతికి భంగకరంగా ఉండటమేగాకుండా మొదటి నుంచీ పరిపాలనకు ఎక్కువ ఉపద్రవకరంగా ఉన్నాయి. దూదివ్యాపారముపై పన్నుండటంచే పెక్కుసంవత్సరాలనుండి హిందూజనముత్తముబట్టల కెంతో ఖర్చుపెడుతోంది. ఇది లాంక మైదుమాలంగా జరుగుతోంది. లాంక మైదుట్టులు ధరించేభాగ్య వంతులకు దిగుమతులపై పన్ను తక్కువగా నుండుట లాభంగా కనుపడుతోంది.

సీమవారిలాభంకై హిందూదేశం దూదిమీద పన్ను వేయటం హిందూజనమెప్పుడు సహించదు. వారు నిద్రనుండి మేల్కొని జాగ్రత్తనస్థలోనికివచ్చారు. జాగ్రత్త అని భార్యప్రభుత్వంకు లాంక మైదువారికి లండన్ ప్రెస్సుపత్రిక ఎడతెగకుండా హితోపదేశం చేస్తూనే ఉంది.

హిందూదేశమునందు అశాంతి

“హిందూదేశములో అశాంతి అనే పుస్తకంలో సర్వములైక పిరాలుగారు.”

“హిందూదేశ స్వేచ్ఛావర్తకుని కీషన్ములు కలిగించే నష్టం యింకోటేదీ కలిగించడంలేదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వవ్యాయ సిద్ధాంతమునందు యివి పుట్టించే అవసరముకము మరొకటేదీ కలుగజేయలేదు. న్యాయసిద్ధాంతముపై నడుస్తున్నాము. అదే ఆధారమనిమాత్రము పాలకులంబున్నారు అని వ్రాసారు.”

ఈ పన్నులచరిత్రము - మొదటిభాగము

ఈ పన్నులచరిత్రం హిందూదేశ రాజకీయ విద్యార్థులందరికీ తెలుసుకాని యిప్పుడు ప్రత్యేకించి వ్రాయడం సాధారణము. తెలిసికేంద్రం. ఆర్థికచరిత్రలో సమర్థించటానికి వీలేని యీ అవ్యాయచటాన్ని ప్రవేశపెట్టటానికి కారణం యిక్కడ వ్రాస్తున్నాము హిందూదేశం “దిగుమతులపై పన్నులు తీసివేయబడింది. అవి వ్యాపారంయొక్క స్వేచ్ఛకు భంగకరాలు. అదీ గాక హిందూదేశవ్యాపారానికి సీమ వ్యాపారానికిన్న లాభకరాలు. కనక దిగుమతిపన్నులు రద్దుచేయబడింది” అని, మాంచెట్టర్ వ్యాపారసంఘమువారు హిందూదేశ స్టేటు క్రికటిగారికి 1874 లో రెండు విజ్ఞప్తులు పంపారు.

ఈ సమయములో గ్లాస్కోవ్ ను మంత్రిత్వమువీరిద అత్యుద్ధి ప్రబలింది. పార్లమెంటు ఆధుకాపని వచ్చింది. ఈ సమయంలోనే విజ్ఞప్తులు పంపబడ్డాయి. వోల్టర్ కరకూ, ఎన్నికలకొరకూ ఏ పక్షంనూడా లాంక మైదును నిర్లక్ష్యపెట్టబాలక పోవటంచే యీ విజ్ఞప్తులను ఆదరింపవలసివచ్చింది. ఈ రెండు విజ్ఞప్తులూ హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి విచారణ కొరకు పంపబడ్డాయి లార్డు నార్త్ బ్రూక్ గారు రప్పించు రాజ ప్రతినిధిగా నున్నాడు. (విజ్ఞప్తుల కనుమలంగా) హిందూదేశ వ్యాపారసమస్య అలోచించడానికి వారొక వర్తకసంఘాన్ని నియమించారు. ఈసంఘములో సభ్యులంతా, ఆంగ్లవర్తకులు, అధికారులు. అందువల్ల యీ సంఘమువారు ఎగుమతి పన్నులు, బాగానేఉన్నాయి ఉండాలినిచే అని ఏకగ్రీవంగా అభిప్రాయం వెలియచ్చారు. 1866 నుంచీ ఎగుమతులపై పన్నులు 100 కి 5 చొప్పునా దిగుమతులపై పన్నులు 100 కి 8 1/2 చొప్పునా అయిపోయాయి.

వైవర్తకసంఘంవారి సలహాప్రకారం వైస్రాయిగారు 1875లో క్రొత్తవ్యాపార చట్టంకోటి సృష్టించారు. ఈచట్టం ప్రకారం దిగుమతిపన్నులు అలాగివ్వబడతాయి. మాంచెట్టర్ వారితో సుంంగా యీదేశంమిల్లులు నాణెమైనవరకు తయారు చేయకుండా ధరలుమాత్రం తగివట్టుగా తగించారు. ఈజిప్టు కమిషనరులూడపై దిగుమతి పన్ను 100 కి 5 ఉంచారు.

మాంచెట్టర్ వర్తకసంఘమువారి విజ్ఞప్తులఫలితా లేమిటంటే (1)లాంక మైదు వ్యాపారం సృష్టిచేయగల వ్యాపారచట్టం ఏకటి రావడం (2) ధరలుతగ్గటం మూలాన హిందూదేశపు ఆదాయానికి 88000 పౌణ్డలనష్టం రావడం.

కాని యిదీ చాల్లేదు. ఈలో గా సీమలో లిబరల్ ప్రభుత్వం పదిపొయింది. కన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వంవచ్చింది. లార్డుసేలి నబరీగారు యిండియామంత్రి అయ్యాడు. ఎన్నికలలో లాంక మైదుకుచేసిన వాగ్దావాలు యిప్పుడు యాయన సెరవేర్చాలి. అందుకని దిగుమతిపన్నులు పూర్తిగా తీసివేటానికి ప్రయత్నించేయాలి.

వర్తకసంఘంవారి నూచట్టగానీ 1875 సంవత్సరంవ్యాపారచట్టంగానీవీరికి, వచ్చిలేదు. త్వర ప్రత్యుత్తరాలు బాగా తీవ్రంగా జరిగాయి. దిగుమతిపన్నులు తీసివేటానికి కాస్తసూడా బప్పుకోలేదు వైస్రాయిగారు. అదీకాకుండా, క్రికటి ఆఫ్ ఫ్రీటు ఆజ్ఞ లేకుండా వైస్రాయిచట్టము సృష్టించకూడదు అన్న నేరీవబరీగారి ఆజ్ఞ వైస్రాయిలక్ష్యపెట్టలేదు. దీనికి ఫలితం వైస్రాయిగారి రాజీనామా. కాని అయిన యిండియాకు నష్టం బప్పుకోలేదు.

అయిన తర్వాత లార్డులిట్టన్ గారు వచ్చారు. ఇంగ్లాండు నుండి వచ్చేముందు, దిగుమతిపన్నులు పూర్తిగా తీసివే నా కిష్టమేఅని వీరుచెప్పారు. ఈయన కాన్సిల్లో ఆర్థికసభ్యుడుగా ఉన్న సర్ జూకొస్టాచేగారికి ఎగుమతి దిగుమతిపన్నులు ఏమీలేకుండా వుండటం మహాయుక్తం. వర్తకం స్వేచ్ఛగాత్రం దాలని యాయనకోరిక అప్పుడే హిందూదేశంలో ఎన్నడు రాని కరువు మదరాసుకు వచ్చింది. వెండిర తగ్గింది. ఈవిషయంలో స్ట్రాచేగారు జోక్యంకలుగ చేసుకోవా వాల్యావచ్చింది. ఈయన 1877 లో పంపిన ఆర్థిక నివేదికలో దిగుమతి పన్నులు రద్దుచేయలేకపోవడం విచారించు సాధ్యమైనంతవరకగా రద్దు చేస్తానని వ్రాసారు.

ప్రభువులసభలో జరిగిన వర్తకుగూర్చి తెలుపుతూ, పూర్తిగా దిగుమతిపన్నులు తీసివేడానికి వీలేకపోతే, శాంతి చెము తగ్గి ఉన్న బట్టలకైవాపన్ను లేప్పించాల్సిందని సాటివబరీ గారు వ్రాసారు. అప్రకారంగానే 1878 లో ఆర్థికనివేదికం లో లాంక మైదు నుంచి వచ్చే మోటుగడ్డలు నూలు వీటిమీద పన్ను లేదని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు ఇచ్చినట్లు ప్రకటించారు. ఇలా చెయడం 1879 లో దిగుమతిపన్నులు పూర్తిగా తీసివేడానికి మార్గం ఏర్పడింది. పన్నులు పూర్తిగా తీసివేటకు అధికారులు అసాధికారంగా వ్యతిరేకం తీవ్రంగా చూపారు. యాదినమతి పన్నులు తీసివేడం మూలాన 200000 పౌణ్డల యిండియా ఆదాకు నష్టం వచ్చింది. వైస్రాయి కాన్సిల్లో మొంట్టంలా వ్యతిరేకం చూపారు. స్ట్రాచేగారు, ఎడ్వీక్ జాన్సుగారు అనుమలించే. అందుకని వైస్రాయి తనకున్న మహాధికారం డిప్రెమెంట్ (పవరు) వినియోగించాడు

ఇది మాంచెట్టర్ మొదటి 7 లు పు. 1877 లో మద్రాసు కరువుమాలంగా దక్షిణహిందూదేశం తెప్పిల్లి నప్పుడు, హిందూస్థానము 1878 కరువు మాలంగా వేదవడుమన్నప్పుడు, ప్రత్యేకపు పన్నుల ద్వారా కూర్చిన కరువునిధి అయిపోయినప్పుడు, ఆదాప్రయోజనానికి అనగా బట్టెట్టులో లోటు కనుపించినప్పుడు, సరియైన సరిహద్దు కోసం అప్పునుస్థానంలో దేశం ఎక్కువ డబ్బువ్యయం చేసేటప్పుడు, యాదినమతి పన్నులు తొలగించడం మూలాన ఆదాయంలో కలిగిననష్టం దేశాన్ని అణగారేస్తేసింది.

ఈచరిత్రలో రెండవభాగము

1894 లో యిండియా ప్రభుత్వంకు 8 1/2 కోట్లు రూపాయిలు లోటువచ్చింది. లార్డు హెల్లే గారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక సంఘం ఏర్పాటుచేయబడింది. క్రొత్తపన్నులు వేయటానికి ఏమీ నా వీరేతుండేమో యీసంఘము కనిపెట్టాలి. ఈకమిటీసలహా ప్రకారం దిగుమతిపన్నులు మర్చివేసారు. అయితే దూదిబట్టలకు మాత్రంతీసేసారు. ఇది యిండియాలో ఉన్న సీమవారికి, దేశస్థులకు న్యతిరేకమైంది. అందుకని గోల పుట్టింది. దూదిబట్టలదిగుమతి పన్ను లేకపోవడంచే 2 కోట్లు నష్టం ప్రభుత్వంకు నిలిచే ఉన్నది. రెతిమ్యావాటిమీద పన్నులచే తీసినవడ్డరి 1 1/2 కోట్లు. దీనినిబట్టి యింగ్లాండునుంచి వచ్చేబట్టల రెంత మొత్తంవో గ్రహించవచ్చును. ఈ అసంతృప్తికరమైన పని 1894 లో చట్టంగా మారి వాస్తవరచట్ట మనిపించుకొంది.

ఈరెండుకోట్లలోను సెక్రటరీ ఆఫ్ ఫ్రీటుకు తెలిసింది. నష్టం భరించుకొనేందుకు అవసరమైతే దూదివరకు దిగుమతి మీద మర్చి పన్ను దగిలించమన్నాడు. కాని హిందూదేశపు పరమకన్న ఈదిగుమతులమీది పన్నులతక్కువ వేస్తున్నారు హిందూదేశపుసరకులపన్ను బాధివేస్తున్నారు. అనకుండా జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించమని సలహా యిచ్చాడు స్టేటుక్రికటిగారు. అందువల్ల సర్ జేమ్సుచెట్టర్లెండుగారు హిందూదేశపు సరుకు ఖర్చువుతోందో, సీమసరకు ఖర్చువుతోందో కనిపెట్ట

మన్నాడు. ఆ సంగతి తెలిసికొని దిగుమతి అయ్యేదూది వస్త్రాలమీద 100-కి 5 చొప్పున, అన్ని విధాల నూలు మీద 100-కి 8 1/2 చొప్పునా (యిండియా మిల్లులలో యారై నాసరే, దిగుమతిఅయినా సరే 24 నేర్లవైసుంటే) పన్ను వేయవచ్చునని సలహా యిచ్చాడు. బాగా విచారణ చేసిన మీదట చెప్పిననూ క్రికటిగారికి నచ్చలేదు. అందుకని వారు యిండియాలో తయారైనా సరే, దిగుమతైనా సరే నూలుకు 100 కి 5 చొప్పునా, (24 నేర్లకు బదులు 20 నేర్ల కే) పన్ను వేయమన్నాడు. ఇది యిండియా ప్రభుత్వము సలహాలకు విరుద్ధంగా 1894 చట్టంలో చేర్చబడ్డాయి.

అయితే ఈపన్నులు చాలాకాలం వుండలేదు. లాంక మైదు దూదివరకుల ఒత్తిడెక్కువైంది సీమవరకానికి సంబంధించినంతమట్టుకు యీపన్నులు బట్టలకధికంగా వున్నాయి. నూలుకే తక్కువ అని చెప్పొన్నారు. అందుకని లాంక మైదు వర్తకుల లాభంకోసం యిండియా ప్రభుత్వం, వ్యతిరేకాభిప్రాయములయొక్క దృఢత్వం గమనింపకుండా నూలుమీద కాదు బట్టలమీదనే పన్ను వేసేమన్నారు. ఎగుమతిపన్ను 100 కి 8 1/2, దిగుమతిపన్ను 100 కి 5 నుంచి 8 1/2 కుతగ్గించారు. నూలుమీద పన్ను లేదన్నారు. దీనిమీద పక్కానివర్తనాలు బయలుదేరాయి. ఇండియా ప్రభుత్వంనాదు రణం నాచలేకపోయారు. ఇదిమేము స్వేచ్ఛతో చేసిందికాదు. సీమప్రభుత్వము (+ హోముగవర్న మెంటు) వారి ఆజ్ఞప్రకారం యిలాచేశాము అని ఒప్పుకొన్నారు. ఇంతవిమర్శన జరుగుతున్నా 1896 యీపై పన్నులు చట్టంలో విగించారు. అప్పటి నుంచి యిప్పటివరకు యిండియానుంచి ఎగుమతిమీద బట్టలమీద 100 కి 8 1/2 చొప్పున అనులోనేఉంది. 28 ఏండ్లనుంచీ మిల్లువర్తకము ఈపన్ను భరించుతోంది. హిందూదేశంలో యింకోకవర్తకాని కిట్టి పన్ను లేదు. అన్ని పక్షాలవారు యీ దూదిబట్టలపై పన్ను పనికిరాదని నిరసనభావాలు తీవ్రంగా చూపారు.

1916 లో యుద్ధంకోసం క్రొత్తపన్ను వేసి, ఉన్న పన్నులు వృద్ధిచేసారు. కాని బట్టలమీద దిగుమతిపన్ను 100 కి 8 1/2 గానే యుంచారు. ఈపన్ను వృద్ధిచేయకపోవడంమూలాన దేశంలో కొంత కలవరం పుట్టించింది.

దిగుమతిపన్ను 100 కి 5 చేయవలసిందని ఒక తిర్మాకము ప్రభుత్వమువారికి దేశీయులు పంపారు. ప్రభుత్వంవారికి తీర్మానానికిసానుభూతిచూపారు. కాని యుద్ధసమయంలో ప్రాతనిర్వహణ బయటికితీసి, మార్పులు జరుపవలసి యింపీరియల్ ప్రభుత్వమువారు ఆజ్ఞయిచ్చారుగాన యీ తిర్మాక ప్రకారం చేయుటకు అసమర్థులమన్నారు. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు, యుద్ధ మైనతర్వాతదిగుమతిపన్నులను మోచించివయం యోచిస్తామని హోముగవర్న మెంటు చెప్పనున్నదని లార్డుహెల్లేజో గారు ప్రకటించి, యీసంగతే బహిరంగంగా రికార్డుచేసారు. అంకేకాకుండా యుద్ధంకాగానే ఎగుమతిపన్ను ఆర్థికసభకు నష్టంపంచి తీసేస్తామనిన్నీ, ప్రస్తుతం 100కి 8 1/2 చొప్పునే ఉంటుందనిన్నీ సార్వభౌముడు వాగ్దానము చేయవలయుననిన్నీ కోరుతు బహిరంగంగా రికార్డుచేయబడ్డది.

1917 లో డబ్బు యింకా కాలగిసినప్పుటచే దిగుమతి పన్ను 100 కి 7 1/2 చేసారు. 1922 లో అన్నిటిమీద దిగుమతి పన్ను 100 కి 15 చేసి బట్టలమీద 100 కి 11 చేసారు.

ఈకోజనరకూ ఉన్నస్థితి యిది. 1917 లోను 1922 లోను లాంక మైదువారు క్రికటి ఆఫ్ ఫ్రీటుద్వారా దిగుమతి పన్నును తగ్గించుకొందామని యత్నాలుచేసారు హిందూజనులు వ్యతిరేకంగా వున్నా డబ్బు అవసరానిబట్టి యుద్ధసమయంలో మోచించారు. బాగానేవుండ, గాని హిందూదేశంమిల్లు లోతయారయ్యేబట్టలమీద పన్ను వేయటకు కారణం కనుపడిదు. గవర్న మెంటు హిందూదేశంజనలమాలమీద మాకు ఖాదరులేదని బహిరంగంగా చెప్పి పన్ను తీసివేయబడవని చెప్ప నూడదా?

హిందూదేశపు దూదిబట్టలపై ఎగుమతిపన్ను వేయకుండాదని రుజువుచేయుటకు సకారములైన సమర్థతమలై వాడు ము లీకొంద వ్రాయుచున్నాము. (సకేవము)

లెంగుబొరు, ఆగస్టు 27:— పూమరుగారు ప్రధాన వ్యాయమూర్తిగా నియమింపబడుటచే వారిస్థానమంలా ప చేయుటకు డెంగుబొరుజిల్లా అందుకెవన్ను జడ్జి క. రావ స్వామి అయ్యరుగారు నియమింపబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరుచినాపల్లి, ఆగస్టు 28:— బ్రాఫీక్ సూపర్వైజరు తంలివార్త:— ఈలోడ్డు తిరుచినాపల్లికి స్వ రణులుబండ్ల సరాసరిగా పోవుట ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడినది. ఎప్పటి నుండిపోవునది ముందు తెలియచేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ మైలవరము బాలభారతి సమాజమువారు
(30-8-24)తేది బెజవాడలో నివారణార్థి
“సా వి త్రి” నాటకమును
ప్రదర్శింతురు.

కె. పట్టాభిరామయ్య,
కార్యదర్శి.

మదరాసు అండ్ సదరన్ మరాటా
రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కటేలు చేయబడినది)
నోటీసు

1924 వ సెప్టెంబరు నెల మొదటి తారీఖునుండి
మీటగు గేజిమీదుగా బోవు బండ్ల రాకపోకల
యందు కొన్ని మార్పు లుండును. ముఖ్యముగా
ఈదిగువ తెలుపబడినవాటిని గమనించవలెను.

ఈదిగువ తెలుపబడిన బండ్లు
రద్దు చేయబడును.

మరాఠ్ నుండి పగలు 2 గం 10 నిమిషములకు బయలు
దేరి పూనా మరుసటిరోజు ఉదయం 6 గం 35 నిమిషములకు
చేరునట్టి నెం 17 రు మిక్సెడ్ బండి.

పూనా నుండి రాత్రి 12 గం 45 నిమిషములకు బయలు
దేరి మరాఠ్ మరుసటిదినం సాయంత్రము 4 గం 50 నిమిషము
లకు చేరునట్టి నెం 18 రు మిక్సెడ్ బండి.

నెం 17 రు మిక్సెడ్ 3 వ తరగతి బండి ప్రస్తుత కాలపరి
మితి ప్రకారము సోమవారము, గురువారములందు మాత్రమే
పోవును.

నెం 41 రు మిక్సెడ్ బండి గడగ్ నుండి రాత్రి 10 గం
35 నిమిషములకు బయలుదేరి హుబ్లి రాత్రి 1 గం 30 నిమిష
ములకు చేరును.

నెం 42 రు మిక్సెడ్ బండి హుబ్లి నుండి రాత్రి 3 గం 25
నిమిషములకు బయలుదేరి గడగ్ ఉదయం 5 గంటలకు చేరును.

ఈదిగువ ముఖ్య మార్పులు
తెలుపబడియున్నవి

నెం 15 రు పార్శ్వ ఎక్స్ ప్రెస్సు బెంగళూరు నుండి
నుండి మధ్యాహ్నము 1 గం 50 నిమిషములకు బయలుదేరును.

నెం 3 ఏ రు మిక్సెడ్ కొల్హాపురము నుండి పగలు 10
గం 25 నిమిషములకు బయలుదేరి మరాఠ్ పగలు 12 గం 30
నిమిషములకు చేరును.

నెం 4 ఏ రు మిక్సెడ్ మరాఠ్ నుండి పగలు 11 గం 30
నిమిషములకు బయలుదేరి కొల్హాపురము పగలు 1 గం 30 నిమిష
ములకు చేరును.

నెం 73 రు మెయిలు బెంగళూరు నుండి రాత్రి 8
గం 40 నిమిషములకు బయలుదేరి గుంతకల్ ఉదయం 6 గం 40
నిమిషములకు చేరును.

నెం 74 రు మెయిలు బెంగళూరు నుండి ఉదయం 7 గం
55 నిమిషములకు చేరును.

నెం 45 ఏ మిక్సెడ్ బండి హోల్ నేటనుండి మధ్యాహ్నము
2 గం 30 నిమిషములకు బయలుదేరి కొత్తూరు సాయంత్రం
6 గం 22 నిమిషములకు చేరును.

వీలుగలచోట్లా ముఖ్యమైనవిగా బోవు బండ్లకు
అనుకూలముగా నుండునట్లు యితరబండ్లు, బ్రాంచిలై నులమీద
బోవుబండ్లుకూడ స్వల్పముగా మార్పుబడినవి.

పూర్తివివరములకు ప్రతిష్టెనులలోను త్వరలో విక్రయ
మునకు దొరకునట్టి కాలనిర్ణయపట్టిను హామిదా.

వెల సినా 1-కి పేలము మందు రు 0 4-0
ఈనూనెను లెలుగురాచిది పేలు ఈపి నంబెను. చర్మ
ముగతు వెల్లడుకలకు హాని యుండక వెల్లడుకలు వెల్లగును.
అమ్మకొరబడనిది, మదరాసు - గాంబాయి.

ఒక నాయకు స్త్రీని హత్య జేయుట

7 గురికి ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడెను

కాలిక్టు, ఆగస్టు 26:-వడల్ల పురాత్ అమ్మకు అమ్మ
యను ఒక నాయకు స్త్రీని చంపినందుకును చంపుటలో సహా
యము చేసినందుకును ప్రిక్షనరీ మేజిస్ట్రేటు విచారణకు తెచ్చిన
4 గురు నాయకులు 6 గురు పన్నానలయొక్క శిక్షను
నేడు టి. వి. నారాయణ నాయకు గారు
వి. ఏ., వి. యల్ కాలిక్టు జిల్లా అండు
సెషన్సుజడ్జి పరిష్కారముచేసిరి. మొత్తము 12 గురు ముద్దాయి
లలో యిద్దరు మలబారుజిల్లా మేజిస్ట్రేటు అనుమతిమీద అప్రూ
వరులుగా అంగీకరింపబడిరి. వారిలో నొకడు నాయకు, రెండవ
వాడు కులముచేత పానిక్కురు. ఫిర్యాదికథ యిది. అమ్మకు
అమ్మకు భర్తనుండి కొంత ఆస్తి సంక్రమించెను. ముద్దాయిలు
అతని మేనల్లుండ్రు. పెనిమిటిచనిపోయినతరువాత ఆమెకొరకై
కట్టబడిన ఒక యింటిలో ఆమె నివసించుచుండెను.

ముద్దాయిలైన మేనల్లుండ్రు ఎప్పుడును భావ్యముకావలె
ననియు డబ్బుకావలెననియు ఆమెను బాధించుచుండిరి. ఈమె
వ్యవహారముల నన్నింటిని రామనాయకు అను నాతడు చూచు
చుండెను. ఇంక కొన్నివారములకు హత్య జరుగు ననగా
రామనాయకును తనకును సరిపోయిన వేరొక యింటిలో
నుండుటకు ఆమె యేర్పాటు గావించుకొనెను. తమ బాధను
తప్పించుకొనుటకయి ఆమె వేరొక యింటిలోనికి పోవుచున్న
దని తెలిసిన మేనల్లురు ఆమెను చంపవలెనని నిశ్చయించు
కొనిరి. ఆమె వేరే నివసించినయెడల ఆ స్థిలో తమకు హక్కు
పోవునని వీరికి భయమయ్యెను. కావున మొదటి ముద్దాయి
ఉన్ని నీనాయకు అప్రూవరయిన జలు పానిక్కురుజగ్గకు
పోయి ఒడియనలను(మంత్రిగాండ్రు సంపాదించిపెట్టమని అడి
గెను. వేలు పానిక్కురు రెండవ ముద్దాయియైన పన్నంముప్పిల్లి
వద్దకు తీసికొనిపోయెను అతడు హత్య జేయుటకు తక్కిన 3
గురు పన్నానలను కుదిర్చెను. మొత్తము 43 గురు సాక్ష్యము
చెప్పిరి.

ముద్దాయిలు వలపురం దివిజనలు మేజిస్ట్రేటువద్ద తమ
శేరమును ఒప్పుకొనిరి గాని సెషన్సుకోర్టుపోలీసువారు బాధిం
చుబలన ఒప్పుకొంటిమని చెప్పిరి. ముద్దాయి లందరూ తాము
నిర్దోషులమని చెప్పుకొనిరి. విచారణ 10 దినములు జరిగెను.
స్వాయముగ నేడు మొదటి ముద్దాయి ఉన్నిరి నాయకు
కనురీపన్నానలను ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించెను. తక్కిన
ముద్దారు ముద్దాయిలను విడుదల చేసెను. అప్రూవరు లిద్దరు
కూడ విడుదల చేయబడిరి.

బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ

జెయిలు కోర్టు

రాంచీ, ఆగస్టు 27:- 1919 - 20 సంవత్సరము జెయి
లు కమిటీవారు చెప్పిన విషయములనుబట్టియు రాజకీయభయ
దీలతో వెలగుచున్న పూడు కలుగుచున్న వ్యయలనుబట్టియు బీ
హారుఒరిస్సా జెయిలుకోర్టును తిరిగి యేర్పాటుజేయవలెనని ప్ర
భుత్వమువారి నమరుణ శాసనసభలో శీఘ్రక తీర్మానము
గావించబడెను.

లీ శిఫారసులు

లీకమిషను శిఫారసులలో వేనినిగాని సభలో చర్చింప
కుండా అమలులోనికి తీసుకొని వచ్చుటకు బడె
టలో రానీయ కూడదని మి రి యొక తీర్మాన
ము గావించబడెను. ఈతీర్మానమున కనుకూలముగా 36 గురు
ప్రతికూలముగా 24 గురును ఓట్లు నిచ్చిరి.

గాంధీ సర్వోద్యమ మెప్పుడునగు ప్రభుత్వమువారు
చేయగలిగినట్లు తీర్మానమును యిండియా దొరతనమువారికి
పంపుటయేనని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

చింబాయి పురపాలక సంఘము

55 యేండ్లు దాటినవారు సభ్యులుగా

మంజూరు

బొంబాయి, ఆగస్టు 27:- పురపాలక సంఘముగా
55 యేండ్లు దాటినవారు సభ్యులుగా నుండరాదని లక్ష్మీగాను
తైర్నీగారు చెట్టిన తీర్మానమును బొంబాయి పురపాలక సంఘము
వారు విరాకరించిరి. చర్చాపులకు మూలమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణేతరులకు
ప్రభుత్వోద్యోగములు

యోగ్యతకరబరచినచో నగును

ధర్వారు, ఆగస్టు 26:- బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారు
రొసంగిన సన్యాసపత్రమునకు జనాభాచెప్పెను, ప్రభుత్వోద్యో
గము లిచ్చుటలో బ్రాహ్మణేతరులయెడల అనుకూలభావము గను
పరుపవలెనని వారడిగినవిషయమునుగూర్చి బొంబాయి గవర్నరు
రిట్లు చెప్పెను. ముఖ్యవిషయ మేమనగా, ఆయా ఉద్యోగము
లకు తగినట్లుగా వారు విద్యాసంపన్నులై యుండవలెను. అను
కూలభావమువలన ఉద్యోగములను సంపాదించుట స్వతంత్ర
జయము కానేరదు. బ్రాహ్మణేతరులందరూ పరిపూర్ణలక్షణ
ములతో వారివారి యోగ్యతలవలననే ముందునకు వచ్చుచుం
డుట చూడవలెనని అభిలషించుచున్నాను. (అ. ప్రె.)

వందనహాసము

తిరుచనాపల్లి, ఆగస్టు 26:- వందనహాసము అన్ని
యూ చూచి రెవరెండు పాల్ల గారు సర్వెంట్యు ఆఫ్ యిండియా
సొసైటీ పి. జి. శివస్వామి అయ్యరుగారితో కలిసి వందనాధి
తులకు సహాయము జేయుటకు ఇచ్చటికి వచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మురాసు శేంద్రవరద సహాయనిధి కార్యనిర్వాహక
సంఘముయొక్క సభ యొకటి శనివారము 30-వ తేదీన జై.
యం. సి. ఏ. మండరమున వారి గదిలో సాయంత్రం 5 గంట
లకు జరుగును. (అ. ప్రె.)

దగ్గు, నరముల బలహీనత,

దేహమునందుండు అత్యుష్ణము

మొదలగువాటిని త్వరితముగా

కుదుర్చుబొషధము

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తు
తము మద్రాసు, జార్జి టౌను, ఆస్ట్రేలియాన్ వీధిలో,
నెం 72 రు గృహమునందుండు స్వామి వండిత
ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు నాకు 2
నం. రములుగానుండినదగ్గు, నరములబలహీనము,
అత్యుష్ణము మొదలగువాటికి చికిత్సచేసిరి. నాస్తితి
మిక్కిలి హానికరముగానుండెను. అంగ్ల, ఆయుర్వేద
వైద్యులవద్ద బొషధముతీసికొనియు నిరుపయోగ
మాయెను. తుదికు నేను స్వామి వండిత ఎన్. శ్రీని
వాసఅయ్యంగారువద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళితిని. వారు
గడచిన రెండుమాసములనుండి నాకు బొషధము
నిచ్చిరి. వారిబొషధములచే గలిగిన అద్భుతగుణము
లనుగురించి నాలభిప్రాయమునుసంతోషముతో తెలి
యజేయుచున్నాను. నేను వారిచికిత్సలో నుండుకా
లమందు నాశరీరమునందున్న ఒక రహస్యస్థలము
నందు వాపు కనిపించెను. నదరు సంగతిని స్వామిజీ
వారికి తెలుపుటకు 10 దినములవరకు సంగోచించు
చుంటిని. దినేదిన వాపువివరీతముగా పెచ్చుచుం
డెను. తరువాత స్వామి జీవారితో నదరు సంగతిని
తెలిపితిని. వారు దానిని 5 దినములలో బాగుచేసిరి.
ఇతరులుకుదర్శిలైన వ్యాధులను స్వామిజీవారు తప్ప
క బాగుచేయుగలరని అతని సహాయము కోరునట్టి
రోగులకు దృఢముగా సిఫార్సుచేయుచున్నాను. వా
రు రోగులయెవమిక్కిలి దయతో ప్రసరింతురు.

వి. వి. కృష్ణారావు.

జిల్ ప్రాంతు రాజాగారి అల్లుడు. మూర్ఖకొండ, 21-8-24
ప్రస్తుత విలాసము:- వారాయనబాగ్ కెతీడ్రల్.
(ప్రకటన) పోట్టు హంటుకోడ్డు, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

గాంధీ పూజానిధి

బాపట్ల తాలూకా గాంధీ పూజానిధి దీక్షా సంఘమువారు వసూలు చేసి 27-7-24 న గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యాలయములో జమకట్టిన పూజానిధి చందా మొత్తము రు. 665-8-0 లకు ఆ సామివారి తప్పిలు.

సంతకావారు

తన్నేరు రామకృష్ణయ్య	0-8-0
అయ్యతన పున్నయ్య	1-0-0
మాచిరాజు నరసయ్య	0-8-0
అయ్యతన నాగభూషణం	0-8-0
అయ్యతన పాపకాయస్వామి	0-8-0
యీ. సుబ్బారాయుడు	0-8-0
నారపరాజు జగన్నాధరావు	0-8-0
ఉమ్మడి వెంకటసుబ్బయ్య	1-0-0
ఒక దేశభక్తుడు	0-8-0
అభిమాని	1-0-0
అయ్యతన బుల్లయ్య	0-8-0
గాంధీభక్తులు	1-3-0
అభిమాని	1-0-0

గొనసపూడి

మాచిరాజు శ్రీరాములు	0-8-0
అభిమాని	1-0-0

కడకుదురు

నగరం శేషయ్య	1-0-0
-------------	-------

చినగంటాము

గాంధీదాసు	1-0-0
చివునుల సుబ్రహ్మణ్యం	0-8-0

పండిళ్ళపల్లి

పోలా పెదరామస్వామి	1-0-0
-------------------	-------

వేటపాలెం

పూటుకూరి వెంకటసుబ్బారావు	5-0-0
పంగులూరి వెంకటసుబ్బారావు	3-0-0
భక్తురాలు	1-0-0
జాతీయపరిశ్రమాలయము	1-0-0
యనిశెట్టి బాపయ్య	1-0-0
యనిశెట్టి కృష్ణస్వామి	0-8-0
గుంటూరు నరసింహశెట్టి	2-0-0
గాంధీభక్తులు	1-9-0
దభా గాంధీభక్తులు	8-4-0

నాయనిపల్లి

చక్రవర్తి రంగారావులు	1-0-0
అభిమాని	0-8-0
ఒరుగంటి శ్రీరాములు	0-8-0

చీరాల

ఉంటూకూరి రామయ్య	35-0-0
శ్రీకాకుళం సుబ్రహ్మణ్యం	25-0-0
మారువాడి	2-0-0
జోలగంటి వెంకటసుబ్బారావు	25-0-0
నూనె నరసింహం	15-0-0
వై. రంగనాయకులు	25-0-0
నూనె రంగనాయకులు, పాపకాలు	15-0-0
మద్దు రంగనాయకులు	10-0-0
మద్దు సుబ్బయ్య సో	10-0-0
పద్మనాభం బాపయ్య	5-0-0
కొత్తమాను రంగనాయకులుగుప్త	10-0-0
పచ్చిపులుసు సుబ్బయ్యకాకరపర్తిచలమయ్య	10-0-0
రాయవరపు నరసింహం అండ్ బ్రదర్స్	8-0-0
పులకం రామకృష్ణారెడ్డిగారు	20-0-0
గాంధీరాజా	7-0-0
చందూరు కేశవులు అండు సోను, గొల్లపూడి నారాయణ	5-0-0
చందూరు శేషగిరిరావు	10-0-0
మద్దు రామకోటి	5-0-0
జోలగంటి వీరాస్వామికంపెనీ	10-0-0
తడవర్తి చెంచుపున్నయ్య	5-0-0
శిరాం వెంకేశ్వర్లు	5-0-0
పాట్ల శోభయ్య	5-0-0
గుంటూరు బాపయ్య	5-0-0
అమరా సుబ్రహ్మణ్యం	1-0-0
శిరాం రామయ్య	5-0-0
తడవర్తి శిథారామయ్య అండు బ్రదర్స్	5-0-0
చలవాడిసుబ్బారాయుడు రాయసపుసుబ్బారావుకంపెనీ	5-0-0
గుగ్గిలం శేషయ్య	5-0-0

పచ్చిపులుసు చినపిచ్చయ్య, చిత్రా రామస్వామి	5-0-0
పచ్చిపులుసు తిరుమలయ్య	5-0-0
శిరాం నారాయణ	5-0-0
గుగ్గిలం రామయ్య	5-0-0
నేలకల్ల శేషచలం అండ్ బ్రదర్స్	5-0-0
పులిశెట్టి సుబ్బారాయుడు	5-0-0
మువ్వల వెంకటస్వామి	4-0-0
పున్నాడ చలమయ్య	4-0-0
గ్రంధి లక్ష్మయ్య సో	5-0-0
శిరాం రంగనాయకులు	3-0-0
గ్రంధి సురవయ్య	5-0-0
శిరాం జగన్నాథం సో	4-0-0
నూనె మల్లిఖార్జునుడు	5-0-0
గాంధీభక్తుడు	1-0-0
బేదాగర్ ఖాసిం బేగ్ సా హెబు	10-0-0
పాలపర్తి రామమూర్తి	2-0-0
కొత్త రాఘవులు	5-0-0
పూటుకూరు పున్నయ్య	4-0-0
తడవర్తి సుబ్బారాయుడు	10-0-0
గాంధీదాసు	2-0-0
విష్ణుభట్ల శివరామకృష్ణయ్య	10-0-0
ములమట్ల లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి	1-0-0
ఈ. నరసింహశాస్త్రి	1-0-0
మువ్వల శోచండరామయ్య	2-0-0
మద్దు రాఘవయ్య	2-0-0
తుమ్మలగుంట ఆంజనేయులు	2-0-0
నాళం నారాయణ	2-0-0
యర్రం శెట్టి పిల్లారావు	3-0-0
గుంటూరు వెంకటేశ్వర్లు, చందూరు దేవయ్య	2-0-0
గుంటూరు రంగనాయకులు సంతా వెంకటసుబ్బయ్య	2-0-0
దివ్వెల నాగయ్య, చినపున్నయ్య	2-0-0
మువ్వల వెంకటేశ్వర్లు	2-0-0
గ్రంధి సుబ్రహ్మణ్యం	4-0-0
పెనుగొండ పిచ్చయ్య సోను	6-0-0
పూటుకూరి రామయ్యకుమారుడు వెంకటేశ్వర్లు	10-0-0
గుంటూరు సుబ్బయ్య	2-0-0
తన్నే ఆదిశేష	2-0-0
దివ్వెల యెలమంద	2-0-0
కోటంరాజు వైరాగిదాసు	4-0-0
దివ్వెల నూర్మడు	2-0-0
పంగులూరి శిథారామయ్య	2-0-0
మునిపల్లె లింగయ్య	3-0-0
గార్లం పాపయ్య, నుదర్శనం	10-0-0
గార్లం పాపయ్య	2-0-0
చిత్రా కోటయ్య	1-0-0
పెండెం వెంకట్రాములు	1-0-0
రామనాథం కోటయ్య	1-0-0
పెండూల రామలింగం	1-0-0
ఎడవల్లి సుబ్బయ్య	1-0-0
ఈ. కోటయ్య	1-0-0
కడలి అప్పలాచార్యులు	4-0-0
పడవలి ఆదినారాయణ	2-0-0
గోలి భద్రయ్య	2-0-0
చందా కోటయ్య	1-0-0
ద్రాక్షారం చంద్రమౌళి	4-0-0
పెండెం కేశవులు	1-0-0
రాజుపాలెపు వెంకటేశ్వర్లు	4-0-0
దాపుర్ల లక్ష్మయ్య	1-0-0
పూసాద్ బుడేసా హెబు	1-0-0
తిరుపీధుల వెంకటేశ్వర్లు	1-0-0
పూలదాసు సుబ్బారాయుడు	5-0-0
అద్దంకి హైయ్య	2-0-0
కాళ రామమూర్తి	2-0-0
పంగులూరి వెంకటేశ్వర్లు	1-0-0
రాజుపాలెపు ఆంజనేయులు	2-0-0
గట్టు మంగయ్య	2-0-0
మొనగపాటి పోతురాజు	1-0-0
కేతు జాఫర్ సా హెబు	2-0-0
చక్కల నాగన్న	2-0-0
సాదాగర్ యాసబ్ బేగ్ సా హెబు	5-0-0
పండిట్ బోయిన చినపున్నయ్య	2-0-0
కేతు ముత్తంఖాన్ సా హెబు	2-0-0
తుమ్మల మల్లయ్య, పొన్నూరు సుబ్బారాయుడు	2-0-0

అవ్వారి వెంకటవరదయ్య	5-0-0
పూటుకూరి ఆదిశేషగారు	1-8-0
గుడిపూడి నరసింహం	1-8-0
శిఖాపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య	1-0-0
మురికిపూడి రాములు	1-0-0
గట్టుపల్లి అంకమ్మ	1-0-0
కొలిశెట్టి ఆదినారాయణ	1-0-0
పద్మనాభుని కోటయ్య	1-8-0
పెనుగొండ బ్రహ్మయ్య	1-0-0
కొత్త రంగయ్య, వెంకటసుబ్బారావు	5-0-0
దివ్వెల నాగభూషణం	3-0-0
గొడవర్తి లక్ష్మయ్య	1-0-0
రాజుపాలెం రామమూర్తి	2-0-0
ఈ. పానుమంతురావు	1-0-0
సున్న ఆదిశేషయ్య	2-0-0
గాంధీభక్తుడు	0-8-0
బొలిశెట్టి పేరయ్యగారు పరమగాంధీభక్తుడు	4-0-0
కూర్కూల వెంకటసుబ్బయ్య	3-0-0
చేబ్రోలు సోమలింగం	2-0-0
కోట సుబ్బయ్య	2-0-0
మద్దాల పేరిశెట్టి	1-0-0
కాజా అమరయ్య	1-0-0
పచ్చిపులుసు సుబ్బారావు	1-0-0
కొత్తమాను వెంకటకృష్ణయ్య	1-0-0
చందూరు వెంకటసుబ్బయ్య	2-0-0
గంధి వెంకటసుబ్బయ్య	1-0-0
కొత్త రాఘవులు, ఆకుల వెంకటసుబ్బయ్యగార్లు	2-0-0
మువ్వల ఆంజనేయులుగారు	2-0-0
మువ్వల దుర్గయ్య	3-0-0
చందూరు సుబ్బయ్య	1-0-0
దివ్వెల తారయ్య	1-0-0
పులకన వెంకటసుబ్బయ్య	0-8-0
తాతా వెంకటకోటయ్య	1-0-0
కర్నూట వెంకటసుబ్బారాయుడు	1-0-0
చందూరు రామసుబ్బయ్య, మల్లయ్య	2-0-0
పచ్చిపులుసు భద్రయ్య	2-0-0
నాగారపు చెంచయ్య కంపెనీ	2-0-0
రెంటాల బసవయ్య	2-0-0
పూటుకూరి లక్ష్మయ్య	3-0-0
చందూరు నాగభూషణం	2-0-0
పాట్ల వెంకటప్పయ్య	3-0-0
చందూరు కోటయ్య	2-0-0
పల్లంపల్లి అప్పిశెట్టి	1-0-0
సన్నా సుబ్బయ్య	1-8-0
కూర్కూల వీరాస్వామి	2-0-0
నూనె వెంకంశెట్టి	1-0-0
శ్రీగల ఆంజనేయులు	1-0-0
మద్దు వెంకటసుబ్బయ్య, లక్ష్మయ్య	2-0-0
చేముల కోటయ్య	1-0-0
గ్రంధి వరదయ్య	2-0-0
గుగ్గిలం రంగనాయకులు, రాఘవులు	2-0-0
పాట్ల సుబ్బారావు, పోకూరి రాఘవయ్య	3-0-0
గుగ్గిలం ఆంజనేయులు	1-0-0
శిరాం గోవిందరాజులు	1-0-0
గ్రంధి లక్ష్మీనారాయణ	1-0-0
బొగ్గవరపు పేరయ్య	1-0-0
శేలపాటి సుబ్బారావు	1-0-0
నాగవరపు వెంకటకోటయ్య	1-0-0
శిఖాపల్లి రంగయ్య	1-0-0
చందూరు సుబ్బయ్య	1-0-0
చేబ్రోలు స్వామి	1-0-0
గ్రంధి సుబ్బారాయుడు	1-0-0
చందూరు నూర్యనారాయణ	1-0-0
గ్రంధి రంగయ్య	1-0-0
యెమ్మల రామయ్య	1-0-0

మొత్తం 665-8-0

వ. ము. ప్రసాదరావు,
జిల్లాసంఘకార్యదర్శి, 26-8-24.

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్య మెట్లు సాధ్యమగును?

ఆర్థికవ్యవహారములకు ప్రత్యేకసభ్యు డుండవలెను

భారతసంస్కరణముల విచారణ

ఆడిటరు జేనరలు సర్ ప్రే డరికు గాంట్లెటు సూచనలు

మ హా మ్మ దీ య ప్రా తి ని ధ్య ము

షాఫదు అహమ్మద్ ఖానుగారి (సం|| రా|| శాసనసభ్యుడు) సాక్ష్యము

(అ. ప్రె. స్పెషలు వర్షిసు.)

సిక్తా, ఆగస్టు 28:— శేడు సంస్కరణముల విచారణ సంఘమువారు ఆడిటరు జేనరలు సర్ ప్రే డరికు గాంట్లెటు గారిని విచారించిరి.

రాష్ట్రములనిలువ-భారతప్రభుత్వము

అధ్యక్షుడు (ప్రశ్నింపగా) సాక్షి ప్రత్యక్షుల మిమ్ముయ రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకు నిలువయున్న డబ్బు భారత ప్రభుత్వ ము వద్దనున్న వారు వడ్డీనిచ్చుటలేదనియు, కాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు తీసికొనదగిన దానికన్న యెక్కువ దీసికొనిన యెడల వడ్డీ తీసికొనెదననియు జెప్పెను. ఇందుకు కారణము డబ్బు నిలువ నెలనెలకు మారుచుండును. వచ్చినకష్ట మేమనగా, భారతప్రభుత్వము వారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల లెక్కలను సంవత్సరాంతము వరకును తేల్చుచున్నారు. వారు నెలనెలకును జమాఖర్చుల జెల్పెదరు. కాని ఒక కాళునుండి మరియొక కాళుకు మార్పులనేకములు జేయవలసియుండును. ఈకష్ట మంతయు యెందుకని పోకర్తము కొరకు సంవత్సరాంతమునకే జమాఖర్చు తేలుచుండును. కావున యే రాష్ట్రీయముయొక్క ఆర్థికస్థితినిగాని నెలనెలకును డెబ్బుట సాధ్యముగాదు. ఇందులకు కొన్ని లెక్కల సర్దుబాటులు గావలయును. అది సంవత్సరాంతమునకు గాని కాదు. కాని యీ లెక్కల సవరింపులన్నియు దీసివసి సర్వ త్వరములో నెప్పడో ఒకసారియే ముఖ్యమైనసవరింపులు చేసి, మిగిలిన వానిని సంవత్సరము మొత్తముమీద నెలనెలకును సవ రింపవచ్చును. ఈసవరణ లన్నియును జేసి ఆయన 1921-22 సం|| ములో రాష్ట్రీయముయొక్క నెల వారీనిలువను చెల్వెను. కాని నెలనెలకును నిలువయెట్లు మారుచుండునో చూపుటకని కొన్ని సవరణ లింకను జేయజాలక విడిచివేసెను.

రాష్ట్రములవారీనిలువలు

జెంగాలులో మార్చి నెలలో 87 లక్షలు నిలువయుండె ను. రెండు నెలల క్రింద 82 లక్షలు లోటుండెను. జూలై నెలలో అభివృద్ధికార్యములకై ఋణముదీసికొనుటవలన సంఖ్యలు మారెను. కాని నిలువసేబరలో 442 లక్షలుండి అక్టోబరునాటికి 162 లక్షలకు తగ్గిపోయెను. రాష్ట్రీయములకు నిలువయున్న డబ్బును కేంద్రప్రభుత్వము నిలవయున్న దానితో కేర్చిఇంపీరియలుబాం కులోనుండి భారతదేశములో ప్రతిప్రెజిడెంట్ కు కరెన్సీ పెట్టెల నుంచెదరు.

అధ్యక్షుడు:— ఇంపీరియలు బాంకునుండి ప్రభుత్వము వారికి వడ్డీయేమిన్నీ రాదా?

సాక్షి:— అమాట సత్యమని నమ్మెదను.

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము

అధ్యక్షుడు:— రాష్ట్రీయములకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముండు నెడల ప్రతిరాష్ట్రీయమును తమతమ ఆయవ్యయమార్గముల కొదు కొనవలయునుగాదా?

సాక్షి:— అవును.

సాక్షి యింకను జెప్పుచు ప్రభుత్వముయొక్క అప్పుల స్థితి లెక్కలోయేది రాష్ట్రీయమో తెల్పుటనుగూర్చియింకను నిర్ణ యింపలేదని చెప్పెను. ఇప్పుడు ఆభాగము లెక్కయంతయు కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించినట్లే భావించుచున్నది. నిలవడబ్బును వేరుజేయుట ఆచరణయోగ్యమగు రాజ్యాంగము నందు సాధ్యముగాదు. ఇట్లుజేయవలెనన్న భారతప్రభుత్వము వారు అప్పుల స్థితి లెక్కలలో కొంత నిజముగా రాష్ట్రీయములకు సంబంధించినదని అంగీకరించి ఆ లెక్కలో డెబ్బు పెట్టెము త్తము

లను రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కిచ్చివేయ నిధముగ నుండ వలయును.

అధ్యక్షుడు:— నిలవయున్న డబ్బువిషయమై మీరీకష్ట మును చెల్పుచున్నారు సర్. భారతప్రభుత్వమువారు ఇంపీరియ లుప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకును మధ్య ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును స్థాపింపగోరునెడల యీనిలవ విషయమొక మరయే కష్టములేన నుండునా? దేపాజెటులను పంచిపెట్టుట లో నేమైన కష్టముండునా?

సాక్షి:— అప్పులస్థితి లెక్కలో కొంత భాగ మన్నపు డు నామనస్సులోనున్నదదియే. భారతప్రభుత్వమువారు పెద్ద రొక్కపు నిలవజూపించి తమంతట తాము ప్రారంభించుటకు నిలుజూపినదప్ప రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లకు అంగీకరింపజాలవు. ఇప్పటిపరిస్థితులలో ఆ రాష్ట్రీయములనే కనుటకు వలెనై నది. రాష్ట్రీయముల దేపాజెటులను వానిలో భాగ ముగనియుండునటుల హామీను గుర్తించుటయే. ఏరాష్ట్రమైన ను ఒక బ్యాంకుతో స్వయముగ నేర్పాటుల జేసికొనవలెనన్న పెద్దనిలవయుండునాని సంవత్సరములో నెప్పుడుగాని లోటు బడకుండునటుల ఆలోచించుకొని ప్రారంభము జేయవలయును. లేకున్నయెడల ఆ బాంకు యెప్పుడుబట్టిననపుడు లెక్కయడుగ వలసియుండును. ఇంకొకమార్గ మేమనగా ప్రతిరాష్ట్రీయమును ఖ ర్యునెర్గింగ్ చేయింపుట డబ్బును నిలవజేయవచ్చును. లేదా ఆ రాయము నెక్కువ జేసికొనవచ్చును. ఇట్లుజేయ యేరాష్ట్రీ యమును యివ్వవడదు (నవు) లేదా భారత ప్రభుత్వమునకు ని లవయున్న రొక్కమునుండి చాల డబ్బు దీసికొని ప్రారంభింపవ చ్చును.

అధ్యక్షుడు:— అక్టోబరులను అడిటునుండి తేరుజే యవలెనను లేదా?

సాక్షి:— ఈవిషయమును గూర్చి భారతప్రభుత్వఆర్థిక కాళుయందు కొందరు పనిచేయుచున్నారు. వారి విషయమై క్రిందటి అక్టోబరునుండియు ఆలోచించుచుండిరి.

ఆర్థిక కాళుధికారిగ యెవరుండవలెను?

అధ్యక్షుడు:— భారత కార్యాలయమునందు భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక నిబంధనల చిత్తునుగూర్చి చర్చించుటకు మీరు సీమకు వెళ్లియుండిరే అచటయేమిజరిగెనో మీరు వివరించెదరా?

సాక్షి:— అచట చర్చలో ఆర్థికకాళు పాఠశాలవిధి యె వరికుండవలెనని ముఖ్యముగ చర్చింపబడెను. భా రతదేశమునుండి పంపి నచిత్తు నిబంధనలలో ఆర్థికకాళును ప్రభుత్వాయత్తముజేసి ఒకసభ్యునిక్రింద నుంచ వలెనని జెలుపబడెను. ఒకమంత్రిక్రింద నుంచవలెనని యింకొక నూచనవచ్చెను. కాని ప్రభుత్వవిధానమునందు కొన్ని కష్టములు జెలుపబడెను. అందొకటి యేమనగా ఆర్థికకాళు రాష్ట్రీయముల నన్న ప్రెజిడెంట్ ని పాలింపవలయును. ఈ ప్రెజిడెంట్ నియు ను 16వ డిసెంబరునను నిబంధనప్రకార మొసంగు ప్రెజిడెంట్ కు కుబ్బులైయుండవలెను. ఈ ప్రెజిడెంట్ కు భారతప్రభుత్వమున కీనుకరెన్సీ కంట్రోలరులకు కొంతవరకు అధికారములనియులేక అట్టితరీ మంత్రి నాకున్న పనులకు దోడు యిండియాలోనే ఒక అధికారిక్రింద యున్న పుడు యీపనుల నిప్పుట ప్రభుత్వధర్మము నవరింపగలుగునుండును. కుబ్బులైయున్న ఫండువిషయములో గూడ నిదే విషయమునుచ్చును. కరువు ప్రభుత్వాయత్తకాళులో నిది దానికి సంబంధించిన నిధిని పోషించుట దివోల్గానును యా బ్బుపెట్టెముల ప్రకారము రాష్ట్రీయప్రభుత్వములపై బడియు

న్నది. కావున ఆర్థికకాళును మంత్రిమండలియును నుండుట కష్టమని కను గొనబడెను. లేదననుచున అది గవర్నరు కొప్పగించవలె నని జెలుపబడెను. గవర్నరుగారు ఆయనకున్న పనులనేకములకు తోడు యీ పెద్దభాగ్యతను జేసికొనజాలదని జెంటునే గుర్తింప బడెను. ఇంగ్లాండులో కమిటీకి ముఖ్యముగ తేటినివ్వయమేమ నగా ఆర్థికకాళుప్రభుత్వములోని మిగిలిన కాళులన్నిటికన్న చాల ముఖ్యమైనదనియు, దానిని మంచిత్తుగాను గావించిన పరిపాలకు డుండవలయుననియు, గవర్నరులు చాలాసంది పరిపాలకులు గారని యు, ఆర్థికకాళునుగవర్నరుల క్రిందనుండు ఆచరణయోగ్యముగా దనియు గుర్తింపబడెను. అప్పుడేపరిష్కారమును అందరును అంగీ కరించిరి. సాధ్యమైనయెడల ఆర్థికకాళుసభ్యునకుమరియేమనియు నుండరాదు. ఈవిషయమై ఇట్లున్న ఖర్చుచాల యెక్కువగునను కారణములమీద అభిప్రాయభేదము గల్గెను. కాని ఆర్థిక కార్య దర్శియు బాయింటు ఆర్థికకార్యదర్శియు యుండుట వాంఛ నీయమని తలంపబడెను. ఆర్థికకాళు అధికారమును వినియో గించుటలో మాత్రము భయము గల్గెను. ఆర్థికకాళు ఒక సభ్యునిక్రింద నుండునెడల ప్రభుత్వకాళుల విషయమై చుట కనగ నుండి ప్రజాయత్తకాళులకు డబ్బునిచ్చుటలో పట్టుబట్టు నేమాయని భయము గల్గెను. అందుకనియే మంత్రి అట్లు కొరిన యెడల వారికి ఆర్థికకాళుతో బాయింటు సెక్రటరీగ నొకడు సమాలోచకుడుండవచ్చునని సూచింపబడెను. బాయింటు సెక్ర టరీయు కలసి పనిజేయవలసి యుండునని గుర్తింపబడెను. ఏల నగా డబ్బు బాయింటుగ నున్నప్పుడు ఒక కాళుకు సంబంధము లేకుండ పనిజేయ సాధ్యముగాదు. అది సంస్కరణములు ప్రారంభించిన డిజ్డెక్టరునకు వ్యతిరేకము గ నుండెను. కాని మంత్రికి ప్రత్యేకసమాలోచకు లుండవలెననియు వారి సలహా నడుగవలెననియు, వారిద్వారా ఆర్థికసభ్యుని సహాపంప వచ్చుననియు తలంపబడెను. సెక్రటరీ, బాయింటు సెక్రటరీ, విషయమై చర్చజరుగునుండ యాఉద్యోగులు జేయు పనులేవో కమిటీసభ్యులు చాలమంది తెలిసికొన గోరిరి. వారు భారత ప్రభుత్వకాళులో నితరవానిలో ఎలేనే సెక్రటరీ బాయింటు సెక్రటరీ, పనుల జేసెదనని తలంపబడెను.

అధ్యక్షుడు:— ఈ విచారణసంఘమునెడుట, చాలమంది యిదివరకు మంత్రిమండలి నుండినవారు సాక్ష్యము నిచ్చుచు ఆర్థికకాళు తమ నూచనలను త్రోసివేసినని జెప్పిరి. నిబంధనల ప్రకారము అట్లుజేయుట సాధ్యమగునని తలంచెదరా?

సాక్షి:— అట్లెప్పుడును జరుగజాలదు ఆనిబంధనల క్షేరి నపుడు ఆర్థికకాళుమంత్రి మాట చెల్లకుండ జేయునని యుద్దేశింపనేలేదు. నిబంధనలందు శుభ్రముగ ప్రజాయత్తకాళుల విష యమున ఆర్థికకాళు సలహామంత్రి విషయగలదనియు, తుదకు ఎట్లు నిర్ణయించునదియు అధికారము మంత్రికే గలదనియు చెల్లవ బడినది. ఈ ఛర్చయందున్న విషయమువలన అనేక కాళుకు వ్యవము గల్గెను. మంత్రియొక్క అంగీకారము ప్రకారము ఆర్థిక కాళు తోడ్పడకపోయిన యెట్లుతరువుజేసిన నది పొగును. కాని ఆర్థికకాళువారు తెల్పుటజేవలెను ప్రబలమైన వైమొడల వానిని తెవోల్గావను నిబంధనల ప్రకారము పునరాలోచనకై ఆ విషయము లన్నియు గవర్నరుకు మంత్రి సమాలోచనసహితునకు గాని లేక ప్రభుత్వనిర్వాహక సభ్యులతో నాలోచించుటకు గాని సంఘట యుక్తము

ఇంగ్లాండు సామ్యము

అధ్యక్షుడు ప్రశ్నింపగా సాక్షి ఇంగ్లాండు ప్రెజిడెంట్ అనుభవముతో ప్రత్యుత్తమిచ్చుచు ఇంగ్లాండులో ప్రెజిడెంట్ అధికారము ఇండియాలోకన్న బహు కఠినముగనుండుననియు ఇం గ్లాండులో ప్రెజిడెంట్ వారు తప్ప ప్రెజిడెంట్ వరకు ప్రాత్ర ఖర్చు ను తరువుజేయ సధికారము లేదనియు, ఇండియాలో ఆర్థికకాళు సలహానిచ్చువారు మాత్రమేయనియు జెప్పిరి. ఇంగ్లాండులో మహా సంక్రామ మునును కొందరు బాధ్యులు అనేక కాళులకు చర్యాయము జేసిరి. అందుగూడ ప్రెజిడెంట్ అధికారము విషయమై అయిద్యుగల్గెను. కాని ఇట్లుండుట అచర్యమని కను గొని మరీవేసిరి. వారును ఇండియాలో ఎలేనే ఆగ్రహమును చెల్పిరి.

సర్ శివస్వామిగారికి ప్రత్యుత్తరముచ్చుచు ప్రెజిడెంట్ ని బంధనలు ప్రచురింపబడవనియు, వానిని గురించి ప్రకటించిన పుస్తకములన్ని గ్రహింపవచ్చుననియు సాక్షి జెప్పెను.

ఆర్థిక కాళు ప్రయోజనము

సర్ ప్రెడికెటు గాంట్లెటుగారి నంటిట సర్ మోగ్రెవియా స్క్రిప్టు పుట్టగాదు విచారించిరి.

సర్ మోగ్రెవి:— ఆర్థికకాళు ప్రయోజనము సలహా

నిన్నుట మాత్రమేయని మీరు తెప్పిరి. కానియేదైన ఒకకాఖ నుగూర్చిన వ్యయచూచవచ్చును. అది ప్రయోజనములేనిదని తలంచినపు డట్లు చెప్పరా?

సర్ ప్రెజిడెంట్:— ఆధికకాఖ అట్లు చెప్పట చాల అపసరము.

సర్ హెన్రీ:— ఆ నూతన యేవిధానమునుబట్టి చేయ బడెనో దాని కిష్టములేకపోవుటచేతనేనా?

సాక్షి:— అవును. కాని తుద కావిషయమై నిర్ణయించునధికారము మంత్రికో ఆ సభ్యునకో యుండును. కాని ఆధికకాఖమాత్రము లేన యభిప్రాయము చాల ముఖ్యమని కలది యీ విషయమై స్థానిక ప్రభుత్వనిర్ణయమును గూడ యెదురెడల వీరిమూలయే చెల్లును.

సర్ హెన్రీ:— కావున ఆధికసభ్యునకు ప్రభుత్వ విధానమై అభిప్రాయమును యిచ్చ సభికారముగలదా?

సాక్షి:— ఆధికకాఖయేగదా తుదకు రెవరూను చాలవలయునకు బాంధ్యం గల్గియున్నది.

సర్ హెన్రీ:— ఆధికసభ్యునకు ఖర్చునూట యెక్కిన ను యిగర పనులేమియు లేకుండకేయుట మీ కిష్టమేనా? అది కాదును సభ్యును వాంఛనియమునని తలంచెదరా?

సాక్షి:— అట్టి యేర్పాటుజేయుట సిద్ధాంతమునందు గూర్చు వాంఛనియపా యగును.

సర్ హెన్రీ:— రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు సంబంధము లేకుండ పరిపాలనాధికారముగల ఆధికకాఖ యుండుట మీ కిష్టమేనా?

సర్ ప్రెజిడెంట్:— అది జరుగువనిగారు. ఆధికకాఖ యేప్రభుత్వమునందైనను భాగముగ నుండువలయును. ఆ కాఖాదాయములనుగూర్చి పాలించుబాధ్యత ప్రభుత్వమునకే యుండవలెను.

సర్ హెన్రీ:— ఈ డబ్బును వెచ్చించుటలో చాల కఠినముగ నున్నారని మీరు తలంచెదరా?

సాక్షి:— అట్లెప్పుడును లేదు. ఇప్పుడు చాల విరివిగ ఖర్చుజేయుచున్నాడు.

సర్ హెన్రీ:— ఇప్పుడు రాష్ట్రీయలలో అంచనా వేసి జమాఖర్చునుండు పద్ధతి లన ఆధికాధికారమునకు వనరుగనుచు దని తలంచెదరా?

సాక్షి:— ఇప్పుడు చాలవలయునకు నున్నది. బడ్జెటును తెయ్యక జేయునపుడు ముగ్గునూత్ర మేమనగా, యు మారుమండువపుడు, అసెంబ్లీను వెచ్చింపగోరువానివద్దనుండే ఖర్చు యింతకావలెనని ముందు కోరునట్లుండవలెను.

సర్ హెన్రీ:— ఆధికము వేరువేరుగ నుండకుండ బాయింట్ల నుండునట్లు జేయుట తేమి విచారణజేసిరి?

సర్ ప్రెజిడెంట్:— మొదలు వేర్వేరుగనే యుంచగోరితాని విషయము నన్నిటిని విచారించగా చాలకష్టములు గాన్పించెను. మొదటికష్ట మేమనగా, డబ్బును రెండుకాఖలకును సమముగ పంచివేట్టునడల ప్రభుత్వకాఖకు డబ్బుయొక్కవ మిగులుటయు, ప్రజాయత్తకాఖ యెప్పుడును డబ్బు ఖర్చుజేయుటచేత డబ్బునయ్యు ఫిర్యావయ మరలలేకపోవుటయు సంభవించును. డబ్బును రెండుకాఖలకును విభజించునడల మరల డబ్బు కావలెనన్న రాదు. మంత్రిలు తమ డబ్బులను ఖర్చుజేసి కొంతవన్నులుజేసి డబ్బు సమకూర్చుకొనునడల మంత్రిలు తమకాఖలయందు సరిగా పన్నులవేయుట కష్టమగును. ఇందుకనియే డివొల్యూషను నిబంధనలందు రెండు పక్షములకును ప్రతిపత్తియుండునట్లుల నను విభజింపబడినది.

ఇంకను ప్రశ్నింపగా సాక్షి ఆధికసభ్యుల మిచ్చుల దింప, వై: ఆధికారమును క్లియర్లలో ఆధికారము నున్న ను. లేనని చెప్పెను.

జిన్నా గారు:— భారత ప్రభుత్వ సమము మార్పుకుండునే ఆధికవిషయములను స్వాంత్ర్య కుయ్యనట్లు జేయుట రాష్ట్రీయ, కేంద్ర ప్రభుత్వముల నిలవలను వేరువేరువలెనని చెప్పియున్నాడు. ఈవిషయ మంట్టినిగూర్చియు యాకమిచివాదు వివరముల పరిశీలించ గల్గుదురా?

సాక్షి:— నిర్దేశముగ నిది వాంఛ నియమని నమిచి వారు సురించి నలకా నీ నువలెనని మాత్రము నేను కోరుచున్నాను. ఈవిషయము యానూచననుగూర్చి ఆలోచించి ఆ గోకరించునట్లు జేయుటకు యెన్నియోమాసములు సమావేశమైన గాని సాధ్యముగాదు.

జిన్నా గారు:— నిలవలను వేరుజేసినయెడల రాష్ట్రీయలకు ఆధికసభ్యులత్వము రాగలదా?

సాక్షి:— నిలవలను ఆధికారమును గాని సంపూర్ణ ఆధికసభ్యులత్వము రాజులదు.

జిన్నా గారు:— నిలవలను వేరుజేయుటవలన వానివై ఆధికారముమాత్ర ముండుటకు సాయకారిగ నుండును.

సాక్షి:— నిలవలను ఆధికారముండుటతప్ప వేరుఫలిత ముండని తలంపవచ్చని కోరెదను.

జిన్నా గారు:— ఇంతకన్న ఫలితమేమగుండును?

సాక్షి:— ఇప్పుడు ప్రత్యుత్తర మీయజాలను. ఈవిషయమై బాగా ఆలోచింపవలయును.

జిన్నా గారు మరియొక ప్రశ్న నడుగగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్ ప్రెజిడెంట్ గాంట్లెటుగారు, రాష్ట్రీయస్వాంత్ర్యము నొసగుటకు మరియొక అంతరము అసరమైనది. అక్కాంటులను ఆడిటునుండి వేరుజేయవలయును. ప్రతిరాష్ట్రీయమునకు వేరువేరు అక్కాంటుండవలయును. ఆడిటుకాఖ కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించియుండును.

జిన్నా గారు:— మీరు నిబంధనల కొన్నిటిని సవరింపలేనని చెప్పిరి. అయ్యది ఆధికసభ్యులత్వము వచ్చుటకు గాని చివరనూచనల నాచరణలో జెట్టుటకు జేయబడినవేనా?

సాక్షి:— అవి వానిమీద సాధారణమయిండునక్కరలేదు. రాష్ట్రీయకేంద్ర ప్రభుత్వముల నిలవలను వేరుజేయుట యొక్కనట్లు మాత్రమును.

అగ్యుత్తుడు:— ఈ నూచనల గావించునపుడు వానిని ప్రోత్సహించుటలేదా?

సాక్షి:— లేదు. ఈ నూచనల నాచరణలో జెట్టుకుండ ఆధికసభ్యులత్వ మొసంగుట సాధ్యముగాదని మాత్రము నేను నూచించుచున్నాను.

జిన్నా గారు:— బాయింట్లు ఆధికకార్యదర్శిని నియమించుటవలన సభ్యులము గలుగదా?

సాక్షి:— సంఘర్షణమునకు కారణము వ్యక్తులవలన సరిగ్గితులలో నేమైన కష్టమున్నను గలుగుచుండును. జిన్నా గారంతలు మధ్యరాష్ట్రీయల ప్రభుత్వలేఖయందు ఒక భాగములో, డబ్బుకు సంబంధించిన డివొల్యూషను నిబంధనలు మధ్యరాష్ట్రీయలలో నేర్పడిన కన్వెన్షనులకు బలపడెనయ్యి, ఆధికకాఖ ఆడిటులకు ప్రభుత్వమువారి రందరను త్రోసివేసినదప్ప అట్లే యుండవలెననియు గలదని నూచించిరి.

సాక్షి యాకన్వెన్షను నిబంధనల మించి పా యెవని యభిప్రాయమును చెప్పిరి.

ఆధికసభ్యుడు

డాక్టరు పరంజిపైగా రిట్టిడిగిరి. బాయింట్లు ఆధికకార్యదర్శి నుండుటలో నుద్దేశ్యము, ఆయన ప్రజాయత్తకాఖలో కేర్చున బాగుగ ఖర్చుపెట్టవలెన డబ్బును ప్రభుత్వాయత్తకాఖలో ఖర్చుపెట్టుచున్నారేనా పరిశీలించుటకేనా?

సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ఆధికసభ్యుడు ఆనరలుల సభ్యుడుగ నుండవలెనయ్యి, రెండుకాఖలకును సమముగా పంచిపెట్టవలెనయ్యి జెప్పెను.

డాక్టరు పరంజిపైగా రు ఆధికసభ్యుడు ప్రభుత్వనిర్వాహకపక్షముననుండి ప్రభుత్వకాఖలపై పక్షపాతియు గల్గియుండవచ్చును గదామని నూచించిరి.

డాక్టరు పరంజిపైగా రు ప్రభుత్వమువద్దనున్న రాష్ట్రీయల నిలవలనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా సాక్షి, తాను అనధికారరీత్యా జెప్పనది యేమనగా, భారత ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల ఫిర్యాదు డివొల్యూషన్ల నుంచిన డబ్బుపై వడ్డీనీయవలెనయ్యె.

డాక్టరు పరంజిపైగా రు మంత్రిలు పన్నులవేసి ధనము లేనట్లుటలో కష్టము అది ప్రజాయత్తకాఖలేగాక రెండుకాఖలకును బోవుకష్టము గలదని చెప్పిరి.

వేర్వేరు జేయుటలోగల కష్టమును సాక్షిచూపించెను.

పబ్లికువర్క్సు కాఖ

సాక్షి అంతట చాల నేపు పబ్లికు వర్క్సుకాఖ ప్రయోజనముల గూర్చి విచారించిరి. ఆయన పబ్లికు వర్క్సుకాఖ స్థితి పరిపాలనపట్టితో నిర్వచించుట కష్టమనియు ఆధికకాఖయే దైన్య పాపముగా యేర్పడకముందు జోక్యము కలుగజేసికొన గూడవనియు జెప్పెను. పెద్దపెద్ద మొత్తములు ఖర్చుగలవలసిన స్థితులలో ఆధికకాఖ యెప్పుడు పడవలయునో జెప్పవీలు లేదని ఆయన అభిప్రాయము. పబ్లికువర్క్సుకాఖవారు ప్లానులు తయారుజేసి తుదకు తలక్రిందులుగాకుండ ఆధికకాఖవారు ముందే జోక్యము గలుగజేసికొన్నవారికి తప్పదు.

సర్ శివస్వామి:— ఆధికసభ్యులకు ఆధికవిషయము

లోక్కోయేనా లేక యితరకాఖలపై గూడ ఆధికారము గల్గియుండవచ్చునా?

సాక్షి:— ఆధికసభ్యున కొక్క ఆధికకాఖమిచ్చినే ఆధికారముండుట వాంఛనీయము.

సర్ శివస్వామిగారు ఆధికకాఖ ఆధికకార్యదర్శి ఆధికారముక్రింద నుండవలెననియు, ఆయన రెండుకాఖలకును సలహానిచ్చు నిపుణుడుగ నుండవలెననియు ప్రత్యక్షమయ్యెను నూచించిరి. సర్ ప్రెజిడెంట్ గాంట్లెటు గారందులకు ప్రబలాక్షేపణను చెల్పిరి. ప్రభుత్వపుపనులన్నియును డబ్బుతో నున్నవి. ఆధికనూచనలన్నియును ప్రభుత్వసభ్యుడు గావించిన గాని తగిన విలువయుండదు.

సర్ శివస్వామి:— ఆధికసభ్యుడు లేని దే గ వర్షుగారును, ప్రభుత్వసభ్యులును ఆధికనూచనలు తృప్తికరములు గ నున్ననని తలంపరా?

జిన్నాగారు:— అట్లు తలంపరు. వారితో సమానమైన హోదా గలవారే తెలుపవలెను.

సర్ శివస్వామి:— ఇప్పుడున్న పద్ధతికి ప్రత్యామ్నాయముగ నేమి చెల్లించెదరు.

సాక్షి:— ఖర్చునూట యెంతైనను ఆలోచింపకుండ ఆధికకాఖకు ప్రత్యేకముగనొకసభ్యుని నియమించెదను.

ఇంకనుప్రశ్నింపగా సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధికకాఖాధికార ముండుటవలన రాష్ట్రీయలకు ఆధికసభ్యులత్వ మొసగుట కేమియుకష్టముండవని చెప్పెను.

సర్ శివస్వామి:— పన్నులనుండివచ్చిన మొత్తములను ఫలనికాఖలకుని ప్రత్యేకింపుట తెలియని విషయము గాదు. ఇంగ్లాండులో నిట్లు జేయుచుండున్నది.

సర్ ప్రెజిడెంట్:— అవును. అట్లుప్రత్యేకింపుట యేదో వివరీత పరిస్థితులలో బాగుగ నేయుండును. కాని దానికి ఒక టేనిబంధన జేయుటకు వీలులేదు.

సాక్షి భారత శాసనసభా కార్యదర్శి ఆడిటుపోర్టువని యును సర్ శివస్వామి చెప్పినదానితో నేకీభవించుచు యిప్పుడే రిపోర్టు ఇండియన్ పబ్లికుఆక్టాంట్సు కమిటీయెదుల నుంచబడెనని తెలిపెను.

సర్ శివస్వామి మరియొక ప్రశ్న నడుగగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు అప్పుడీసికొనుటకు సంబంధించిన నిబంధనలను మార్పుజేయ నక్కరలేదని తలంచినట్లు జెప్పెను.

కొందరు సప్రజ్ఞులగు సాక్షులు లోక్ సభ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు జేరకుమాత్రము ముఖ్యస్థానమైనను ప్రభుత్వమువారి ముగ్గురు కార్యదర్శులును, యితర సిబ్బందియు అచట సంవత్సరమంతయు నుండుటవలన కాంతులవెన్నులను బొందుచుండిరిని చెప్పినట్లుల సర్ శివస్వామి నూచించెను.

సర్ ప్రెజిడెంట్ గారు తనకీవిషయము బాగుగ చెలియుననియు విచారించెదననియు జెప్పిరి.

షాఫతు అహమ్మదుఖానుగారి

విచారణ

నేడింకను సం॥ రాష్ట్రీశాసన సభ్యుడు షాఫతు అహమ్మదు ఖానుగారు విచారించబడిరి.

మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము

అగ్యుత్తునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆయన మహమ్మదీయులకు రాష్ట్రీయలలో ఆధికసంఖ్యాకులుగనున్న చోట్ల నెక్కువ స్థానములును, స్వల్పసంఖ్యాకులుగనున్న చోట్ల సరియైన ప్రాతినిధ్యమును యియ్యవలెన యెడలయెట్టి యభివృద్ధికొని ప్రతిపాలముగనుండురని చెప్పిరి. గవర్నరుమెంటు సర్వీసులందు గూడ దామహమ్మదీ ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని చెప్పిరి.

సర్ శివస్వామిగా రాయననుబాటి ప్రాతినిధ్యముగూర్చి యెన్నియో ప్రశ్నలడిగిరి. సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము ఆధికసంఖ్యాకులుగనున్న రాష్ట్రీయలలో జనసంఖ్యనుబట్టి యుండవలెననియు, స్వల్ప సంఖ్యాకులు లగునన్న చోట్ల ప్రాతినిధ్యము తగ్గింపరాదనియు తెప్పిరి. (వత్సం)

సర్ శివస్వామి:— అయితే యిది మాకు బప్పు మీకు సాట్టు, అన్నట్లుగును. (వత్సం)

సరియైన ప్రాతినిధ్యమనిన అర్థమేమి? మహమ్మదీయుల ఆధికసంఖ్యాకులుగనున్న రాష్ట్రీయలలోగూడ స్వల్పసంఖ్యాకులు దానినిగోరరా? వారి సంఖ్యలనుబట్టిగాక యొక్కవ ప్రాతినిధ్యమును కోరెదరా?

సాక్షి:— సరియైన ప్రాతినిధ్యమునగా జనసంఖ్యను బట్టియున్నదానిని యెక్కువచేసియే.

దావైరు పరంజి పై సర్వేక్షణసాధనముల పరీక్షింపగా పట్టణసర్వేక్షణమునందును ప్రభుత్వోద్యోగములందును జేర్చుకొనుటలో సామర్థ్యమునే విచారించవలయునని సాక్షి అంగీకరించెను. కానిను హామ్యదీక్షలు ప్రతిభాభయము పనులలో జేరుటకు గలరనియు యదిదామా సాను బట్టికొన్నిసానముల నిర్ణయించలేనవియు జెప్పిరి.

భారతీయుల నెక్కువసర్వేక్షణలలో జేర్చుకొనుట అభివృద్ధికారకమని సాక్షి ఆక్షేపణను నూచించుచు అధ్యక్షుడు చాలవరకు శిశువుల గణనని జెప్పెను. సాక్షి ఆయభివృద్ధి చాల తక్కువయని జెప్పెను.

అధ్యక్షునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి సంలి రాష్ట్రములలో వోట్లను సంపాదించుటలో, ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు ఉద్యోగముల నిచ్చెననునీయు, సభ్యుల బంధువుల కుద్యోగముల నిచ్చెననునీయు ఆశ పెట్టి పనిజేసిరని చెప్పెను.

అధ్యక్షుడు:— మంత్రుల నిరంకుశత్వమునుగూర్చి ఆక్షేపించిరే. సభ్యులును మంత్రులుగూడ నట్లుండెరా భేదమేమియు లేదా?

సాక్షి:— మంత్రులనుగూర్చుని చెప్పవచ్చుగాన వారిని గూడ సభ్యులక్రిందనే జేర్చెదను.

ఇంకను ప్రశ్నింపగా సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సభ్యులకు నివాసవిషయము వరకుగ నుండుటను తొలగింపగోరెదననియు, అప్పుడు పంజాబులోని లాలా లజపత్రియ సంలి రాష్ట్రములలో యెన్నికలకు నిలువవచ్చుననియు జెప్పెను. ఇయ్యది విద్వారముగ నున్నదని అధ్యక్షుడనెను.

సాక్షి యింకను జెప్పుచు నెకండరీ, విశ్వవిద్యాలయ విద్యయందుకన్న ప్రాథమికవిద్యపై యెక్కువవ్యయము జేయవలెనని చెప్పెను.

సర్వేక్షణసాధనముల ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నెకండరీ, విశ్వవిద్యాలయ విద్యగూడ ముఖ్యమేమన యంగీకరించెను.

సాక్షి తనప్లేటు మెంటులో ద్వంద్వవిధానము సంతరింపజేయ కాలమురా లేదనియు అది 1929 లోవచ్చుననియు జెప్పినదానినిగూర్చి అభ్యుత్సాహిగను.

సాక్షుడు అసామ్యముగాను గారు వివరించి చెప్పుచు తానట్లువ్రాయుటకు కారణము కమిటీవారు విచారణజేసి చట్టమును సవరణ జేయవలెదని తలంచిననియు, యిప్పుడా ప్లేటు మెంటును సవరింపగలము 1929 కి మించే సవరింపగోరెదననియు జెప్పెను.

మతస్వామిత్వరక్షణము

సాక్షి తనప్లేటు మెంటులో మతారాధన స్వాతంత్ర్యరక్షణము గానలేనని దెప్పినదానిని గూర్చి బద్ధావన మహారాజాగారదుకను రక్షణ విషయ గుండుగా అట్లుడుగుటకు కారణమేమని యడిగెను.

సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తాను వ్రాసిన వానిలో దెప్పిన మాత్రము అన్ని మతములను వర్తించుననియు, తానట్లు వ్రాసినది మనస్సులో నెట్టి అనుమానముండి కాదనియు, జెప్పెను.

సర్వేక్షణసాధనముల స్వీకృతిగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు సంలి రాష్ట్రముల కాసనసభలో వోటింగు మతములనుబట్టి జరుగుటలేదని జెప్పెను.

జాతిప్రాతినిధ్య ముండుటలన రాజకీయపక్షము లేర్పడుట కంటకముగ నుండెనా యని ప్రశ్నింపగా అందులన పెక్కు ప్రమేయము లేదనియు, త్వరలోనే యీ ప్రాతినిధ్యమును తొలగింపవచ్చుననియు జెప్పెను.

అనేక సాములు స్థానికాభిమాన విషయములగూర్చి చర్చించుచు సభ్యులు కాలపారణముజేసెదరని ఆయన సర్వేక్షణతో నేర్పడించెను. అధ్యక్షుడు అట్టి యుపపాదనముల ప్రవేశముచుండును.

అధ్యక్షుడు:— అట్లయిన అధ్యక్షుడభివృద్ధి జేంచెనుగా కాసనసభలు గారు. (నవ్వు)

అనధికారసభ్యుల తీర్మానముల చర్చించుటకు వ్యవధి కాలమని సాక్షి ఆక్షేపింపగా అధ్యక్షుడును సర్వేక్షణసాధనము ముఖ్యమైన తీర్మానములను బాలటు ద్వారాముగించునటుల చాలమంది సభ్యులు పనిజేయవలెనని సూచించిరి.

దావైరు పరంజిపై గారు జాతిప్రాతినిధ్య ముండుటకును తీసికేరయలకును మధ్యగా రామాపాత్రకారము ప్రాతినిధ్య ముండుటల జేయరాదాయని సూచింపగా సాక్షి ప్రత్యుత్తరము

ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకు లిమిటెడ్

ఖద్దరు నివేదికలను తయారుచేయవలయును

అఖిల భారతఖద్దరుబ్యాంకు వారు కోరిన నివేదికలను తయారు చేసి పంపుటకు కొంత సంజాయిషీకావలెనని మీరేర 20-22 లేదిన ప్రకటన పంపియుంటిమి. దానికి 25 వగు గోదావరి, ఉత్తర అనంతపురం, గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరుబ్యాంకుల కొంతవరకు సమాచారమును తెలిపినవి. గంజాం, తూ. కృష్ణా బోర్డులు వ. వధికోరినవి. ఇప్పటికి ఆ ప్రకటన పంపి 25 లోజా తనను పూర్తి సంజాయిషీ యేర్పాట్లనుంచి రాకపోవుట విచారకరము. ఇప్పటికైనను దానికి తగిన ప్రత్యుత్తరము పంపజేయవచ్చును. అ. భా. ఖ. బోర్డువారు మన రాష్ట్రము నుండి నివేదికములు వెడలుటలేదని తీవ్రముగా మందరించుచున్నారు. ఆకళంకమును పోగొట్టు ప్రాధిమ్యమున్నాను.

రామచంద్రన్ మెధి అండకో, బాకోవేట, అస్సాంబీరు స్వజేశవడుకు నూలుపట్టుతో చేమగ్గులతో పలుబట్టుల తయారు చేయించి అమ్ముచున్నారు. ఆ రాష్ట్ర సభ్యులు వారు వారికి యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు. కావలసినవారు తెప్పించుకోవచ్చును.

అ. భా. ఖ. బోర్డు తరపున ఖాదీ యిక్ సెక్రెటరీ ఆడిటర్ గారగు శ్రీయుత నారాయణ మూర్తిగారికి నివేదికములను కొలిదిపండిమాత్రమే పంపిరి. అవిన్ని త్వరలో పంపవలెను.

జి. ఖ బోర్డులు ఖద్దరభివృద్ధి నిమిత్తమై యితరులకు ఋణమిచ్చిరి. అట్టివారి లెక్కలు నివేదికములు తెప్పించి నాకు పంపుట ఆవశ్యకము.

ఆంలి రాష్ట్రములోని జిల్లా ఖద్దరుబోర్డుల పనినిగూర్చి శ్రీయుత వెంకటరావుగారు పంపిన నివేదికములలోని ముఖ్యాంశములు అ. భా. ఖ. బోర్డుకు వ్రాసిపంపగా దానిపై వారీక్రింది ఆభిప్రాయమును ౧౬ వ లేదీ వ్రాసిన లేఖలో సూచించిరి.

“మీరు పంపిన సమాచారము చదువగా మీరాష్ట్రములోని ఖద్దరుపనికి సరియైన ఏర్పాట్లు జరుగలేదని మాకుండు అనుమానము స్పష్టపడినది. జిల్లాలలో చేయుఖద్దరుపనిపై తనిఖీ అజిమాయిషీ జరుగుటలేదనుట నిర్వివాదము. గోదావరిజిల్లాలో ఖద్దరుబోర్డునుండి అప్పుపుచ్చుకొన్న ౯ వుత్పత్తిదారుల పని వివరములు తెలియలేకనుట చింతకరము. శ్రీ నారాయణ మూర్తిగారు సూచించినటుల నెల్లూరుజిల్లాలో ౧౫, ౬౦౦౦ లును యేపలలోను వినియోగపడలేదన్నమాట. ద. అనంతపురం మేనివేదిక నీయజాలవన్నది. ఆకార్యదర్శిగాని వుత్పత్తిదారులుగాని ఖాదీ అభివృద్ధిలో శ్రద్ధాపహించుచున్నట్లు కనుపడదు. పెనుగొండలో ౬ నెలలకును ౯౭౫ గజములుమాత్రము అమ్మిరి. ఇట్టిదిపోల్చి లాభమేమి? ఉల్లి అనంతపురంలో మనపటికంటె ౧౦ రెట్లు పని జరిపించవచ్చును. ఉల్లి అనంతపురం, చిత్తూరు, తూర్పువళ్ళిమక్కలైలు, గుంటూరుజిల్లాలలోనూ ప్రమేయిద్విగనో గొప్పగనో పనిజరుగుచున్నవి రాజనంద్రాలో పరిశ్రమాలయం వాడ వారియాలసనుమీదనే ఆధారపడియున్నవారు. ఖద్దరు బోర్డువారు యిచ్చిన ఋణము ౫౫, ౭౦౦ లే గదా. గంజాం జిల్లాబోర్డు నష్టముతో పనిచేయుచున్నది. మీరాష్ట్రములోని ఖద్దరుపనిసంతయు పునరుజ్జీవింపజేసి సుప్రతిష్ఠము కావలసివలయును. అందుకయి ప్రేమమయిన వాడ్లు ఆశీర్వాదము. పతిజిల్లాబోర్డును తనకిచ్చినవిషయము సరిగా వినియోగపరచి నెలసరి లెక్కలను మీరాష్ట్రసంఘమునకు పంపు దేనిరాష్ట్ర యంతవరకు జరిగియుండలేదు. అనునెలలకుండి మీజేశమును నిందించి మహాత్ముడు సమాచార మడుగుచున్నాడు. కాని స్పష్టమయిన వివరములు లేదా ప్రాత్యాపారమైన సమాచారములు మహాత్మునకు వినిపించుటకు మాకు కనుపడలేదు.”

ఇట్టి అభిప్రాయము తొలగించు బాధ్యుని అన్నిజిల్లాలపైనున్నది. వాగ్రూపకమైన శివ్యల్యమేకాక కార్యరూపకమైన ఆత్మార్పణము మహాత్ముడు అంగీకరింపండి కోరుచున్నాడు. ఏయేజిల్లా ఎట్లు కృషిచలుపునో చూపవలసియున్నది.

(స) గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, కార్యదర్శి

“మొదట ఎన్నికదారుల కీపకరి దోయలు కష్ట పని చెప్పిరి. పక్షమిక్రమ నియోజకవర్గ ముండునడల ఎన్నికల సమయమున అక్రమము జరుగునని ఆంధ్రసభ్యులము.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘము

బొంబాయి, ఆగస్టు 28:— సర్ చిన్ మన్ లాల్ నెటల్ కాదుగాన ఆగ్నేయ సరిహద్దుల వైశిష్ట్యమును సాక్ష్యము చెప్పున సెంటు మేరీపాతాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు షావ ర్ హె స్సీ గారు చరిత్రను బోధించునప్పుడు దేశభాషలలో కంటే ఆంగ్లమున నెక్కువ బాగుగా చెప్పవచ్చునని చెప్పిరి.

విద్యాశాఖాధికారి ఇ. హామిల్ గారు ప్రస్తుత విద్యా విధానములో కొన్నిలోపములున్నవనియు కఠాకాల విద్యార్థులకు మిజిటరీ ప్రెయిలింగు నిర్బంధముగా నీయవలెననియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

నేరముడు విడుదలయగుట

రంగూను, ఆగస్టు 28:— కలకత్తా న్యాయ వి. జోసె పుగారి అప్పీలులో హైకోర్టువ్యాయమాది బహుశీగాను నేడు తీర్పుచెప్పిరి. ఈనర్తకుడు ఇదివరలో ఒక్కానానసభలో సభ్యుడు. వీరిదివరలో వి. నుక్ లై శ్రేయకపెనివారికి స్టేషనులను సప్లయజేయుచు వాటిపై సెంటు షార్ట్ చేసినందుకు వేయిరూపాయలు జరిమానాయను 9 నెలల కఠినశిక్షయని విధింపబడిరి. అప్పీలులో నిర్దోషిగాక నబడుటచే మీరు విడుదల చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

“పోటీపం చెములు”

గుంటూరులో నెట్టెంబరు నెల చివరవారములో (దసరా నెలపులలో) గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలోని విద్యార్థులకు తుస్తీపం చెములు జరుగును. స్తీలియర్ నుకు జూనియర్ నుకు విడివిడిగా జరుగును. ప్రతిదానికి ప్రవేశదము 0.8.0 మాత్రమే. క్రింది చిరునామాకు 12 వ తారీఖు నెట్టెంబరు నెలలోగా చేరవలయును. అయిదుగురు కంటే తక్కువ మంది విచ్చిన ఎడల పం చెములు జరుగనేరవు. అందులో జయమొందినవారికి రానుపోను మాడవక్లాను రయిలు చార్జీలను బంగారు సెండి పతికములును బహుమానముగా యివ్వబడును. వివరముగోరు వారు మాడభూషి నరసింహాచార్యులు కాలేజి ప్రాంచివద్ద పండులో అగ్రహారం, గుంటూరు అని వ్రాయవలెను.

చారిత్ర సచిత్రమాస పత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురించబడును సచిత్రమాసపత్రిక ప్రతిసంచికయందుకు కి 4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర త్రిపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో సచిత్రమాసమును 200 పుటలు కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధ స వత్సరము	„	3	0	0
విశేషపత్రిక	„	10	0	0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0.10 0 స్థానిపుల పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపబడును. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత పందాదాగ్గుగ చేదినయెడల ఆ సొమ్ము మిగిలినముచుకొని తక్కినసొమ్ముచూత్రము పంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము పౌష్ట్య రూపు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0 కి 0 తపాలు చార్జి అధికముగ నున్నది. మీరే ముద్రకరుని కారదు పంపిన త ఖర్చు తగ్గును. పి. డి. లు కంటే సోనో సొమ్ము మారు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగా పంపబడును పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయే భవించును.

మేనేజరు, క్లాక్ టైమ్
తలపాటెట్టె నెంబరు 212 ను క్రాను.

గుల్బర్గా ప్రజల దురాగ్రహము

నాయకుల కర్తవ్యము

విచారణ సంఘము వారి విచారణ

మహాత్ముని వ్యాసము

పిచ్చివాంఛ గుంపు

"హిందువుల దేవాలయాలను స్వంసము చేయవలెనను పిచ్చియువా వాహమ్యుదీయులకు కలుగటకు కారణభూతమగు సంఘముకంటే తెరమర గననుండి ప్రాత్యహపరుచుచుండునని గుజరాతమున నేనేను వ్రాసియుంటిని. ఇప్పుడు మరిల గుల్బర్గాలో నిట్టమొత్తానూ జరిగినది. హిందువుల గ్రాహకారమును కలిగించి కోర్కె కలిగించినవారిని నను మహమ్మదీయుల దారుణచర్యలు వెరపుచున్నవి. ఎంతటి అగ్రహకారముండినను దేవాలయములను స్వంసము చేయుట మహాదారుణము. హిందూలు అమెరికాలోను మహమ్మదీయులు హిందువుల దేవాలయములను పడగొట్టినను వ్రాసినవిన్నపుడు "ఎన్నటికైన హిందువులు తిరుగుకొక మహమ్మదీయులను నీడులను హరిగొట్టినచో నెవ్వరిను కిచ్చి పడవలకుండునని" మూలానా పోక తాలీగారు అగ్రహమునా ప్రకారమునుండి విరి ఆయన అటులననెందులకు హిందూలలో కొందరికి సంస్కరము కలుగునేమోగాని వాకు వ్యక్తములకలుగదు. మహమ్మదీయుల టిట్టదురాగ్రహముల నొనరించుచున్నట్లు చాకత్తీధికమున ఏ కోవేదన కలుగుచుండుననిన ఎల్లవారును నమ్మెవరుగాక. ఈవిషయమున నా బాధత్యను నేను బాగుగా గుర్తించి యే యుంటిని. పీచిలో పెక్కింటికి నేనే బాధ్యుడనని హిందువులలో వాలవంది తలంచుచుండుననిగూడ నేనెరుగుదును. మహమ్మదీయులలో జనసామాన్యమునకు వివేకమును కలుగజేయుటకు నేనేకారణభూతుడనని వారువాదించెదననిగూడ నేనెరుగుదును. నేనది కాదనను? గాని నేనందులకు పశ్చాత్తాపమును చెందిను. ఆదిమతరమగు నా తేవణయని యొప్పుకొందును. అక్కిన కారణములతో పనిలేకుండ ఒక్కయీ కారణమువల్ల నా బాధ్యతమెందని గుర్తించుటచే యిట్టి దురాగ్రహములకు నేనే అధికముగా దుఃఖితుడ నగుచుండును.

ఒకవిధముగ నేను విగ్రహారాధకుడను. మరియొకవిధముగా విగ్రహనిరూపకుడను. విగ్రహారాధన సేర్పరుచుటకు గల మహాద్వేషమును నేను గౌరవించెదను. మానవజాతి సభివృద్ధి నొందించుటకు విగ్రహారాధనము ముఖ్యతమమగు సాధనముగా నున్నది కాన పరమపిత్రమగు భారతదేశమునందుగల వేదవేలు దేవతలను కాపాడుటకు నా జీవితములవైనను నర్పింపగల శక్తిని బడయగోరెదను. మహమ్మదీయులు మా విగ్రహములపట్ల సహనము చూపుదురను నమ్మకముతోడనే నేను వారితో సంభ్రమము నకు గడంగితిని. ఎవరు గాని తామె న ద్దుష్కృతా విధానము కట్టి యే సన్మార్గము నియమింపబిధానము లన్నియు దుర్మార్గములనియు తలపరాదు. అట్టి అసంభావములను నిరూపించుటకే నేను ప్రయత్నించెదనుగాన ఆ విధముగా మాచినచో నేను విగ్రహ (దుర్మార్గము) నిరూపకుడనే యగుదును. ఒక శిలావిగ్రహమునో స్వర్ణవిగ్రహమునో సర్వేశ్వరునిగా భావించి ఆరాధించువారి కంటే తమ పూజావిధానమే తమ మతభర్తమే ఉత్తమమనియు తక్కినవన్నియు అధమములనియు భావించువారే ప్రపంచమునకు ప్రహేళికాద్రాకరాలని నేను నమ్మెదను.

సర్వమతసమత్వ సహనములు సంయోగమునకు ముఖ్యధారము

ఇతరమతములవారి ధర్మములపట్ల మహమ్మదీయులు సహనమత్యములను చూపినగాని హిందూమహమ్మదీయుల మైత్రి కలుగదు. ఆద్యమొక ఆచర్యకమనిగాని సుగుణమనిగాని లాభసాక్షాదానిగాని భావించి మనకు కుదుర్చుకొని వారెటులో సహనమునుచూపిన ప్రయోజనములేదు. ఇతరులనున్న మతధర్మములపట్ల సహనము చూపుచుండే తమ మతభర్తమును గట్టి నమ్మకముతో మహమ్మదీయులు సహనమును చూపవలెను. అటులే యితర మతములవారి ఆచారములు హిందువుల కెంత బాధించుటగా కనబడినను ఆవి యితరుల మతభర్తములుగాన భవించక తప్పదని హిందువులుగూడ సహనమును చూపుట

విధిగాన హిందువులు ప్రతీకార పద్ధతిని పూర్తిగా వదిలివేయవలెను. ప్రతీకారపద్ధతి మనకు సృష్టించిందియు నప్పుడు నేయున్నదిగాని అది పూర్తిగా విఫలమైనదని అనుభవములన నందరికిని తెలిసియేయున్నది. దానివిషవాసనలన్నిటికి నిమగ్నపడించుచునే యున్నవి. మహమ్మదీయులెన్ని దేవాలయములను పగులగొట్టిననునకే హిందువులొక్క మనోదునైన స్పృశింపగూడదు. అరీతిగా పాపండులగువారి మాధ్యమతవిశ్వాసముకంటే హిందువులమతవిశ్వాసము శ్రేష్ఠతమమని మనముచూపింపవలెను. అట్లుగాక ప్రతీకారమొనరించుటకే హిందువులు గూడగడంగినచోనది అధమాధమమార్గమేయగును. దేవాలయములను విగ్రహములను కాపాడుటకు ఆరాధకులు దైవనిధిని వదిలక దైవరక్షణమున ప్రాణముల నర్పించినని వినగలిగినచో నేను బ్రహ్మానందభరితుడ నయ్యెదను. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామియగుటచే అన్ని దేవాలయములలోను అన్ని విగ్రహములలోను భగవంతుడు లేకపోలేదు. అటులండియు నాదయాదు యుడు పాపండు లొనరించుచున్న విగ్రహదేవాలయనిరూపక దైవాపచారమును సహించుచున్నాడుగాని వారినిభిస్మిధూతుల గావించుచుండుట లేదు. అటులనే ఆరాధకులు గూడ దేవాలయ విగ్రహసంరక్షణార్థము కష్టముల పాలగుటకు ప్రాణముల నర్పించుటకు సంసిద్ధులు కావలెను. హిందువులుగూడ మనోదులను పగులగొట్టుటకు సిద్ధ పడినచో మహమ్మదీయులలో దేవాలయములను పగులగొట్టుచున్న పాపండులతో నట్టిహిందువులుగూడ సమానులే అగుదురు.

మహమ్మదీయ మతపరీక్ష

తెరచాటుననుండి పామరలను ప్రాత్యహపరచి యిట్టి దురాగ్రహములను చేయుచున్న అసామతులగు మహమ్మదీయులు ప్రపంచాధిప్తాయమును గ్రహింపగలిగిరాక ప్రపంచవాసులు మహమ్మదీయమతమును పరీక్షించుచున్నారని యీతిలోపితులు గ్రహింపదగును. ఇట్టిదురాగ్రహములను సమర్థింపబూనిన మహమ్మదీయుల డొక్కడును నాకింతవరకును కనబడలేదు. ఎంతటి అగ్రహకారము కలిగినను యిట్టి దురాగ్రహముల నొనరింపరాదనియే నాకుకనబడిన మహమ్మదీయులందరును తెలివిరి. గుల్బర్గాలో హిందువులవలన కోపకారణముకలిగినటులే కనబడదు. కలిగినను అది అత్యల్పము. వాదసరణికి వేరువిధముగానే భావంతము. మహమ్మదీయుల కగ్రహము కలిగింపవలెనను దురుద్దేశముతో నే వారు మనోదులై వాద్యములను మ్రోగించినని నమ్ముచును. మనీడు గోపురమునండి ఒకరాయి నూడదీసినగూడ ఒప్పుకొందను.

ప్రతీకారమునకు మాత్రము మితిలేదా?

అటు లాపుకొనిననుగూడ మహమ్మదీయులు హిందువుల దేవాలయములను రూపుమాపుట ఘోరమనియే నేను తెలిపెదను. ప్రతీకారమునకు గూడ కొంత మితియున్నది. హిందువులు దేవాలయములను ప్రాణములకంటే నెక్కువగా చూచుకొందురు. ప్రాణనష్టమునకైన నొకపుడు సహించుటగాని దేవతాపచారమునెన్నటికిని సహింపరు. వారికిమతము ప్రాణముకంటేను ప్రియతమము. అన్యమతస్తులకు చులకనగా కనబడినను తత్వతాపలంబులకు ప్రతిమతమును ఉత్తమముగానే కనబడును. ఇదిగాక హిందువులపచార మొనరింపలేదనియే తెలియుచున్నది.

మూల్యాలలోగూడ మహమ్మదీయులు నిర్దేశకముగానే హిందువుల దేవాలయములను పాడుచేసిరి. అమెరికా, హిందూ గుల్బర్గాలో మహమ్మదీయులు చేసిన దురాగ్రహములు వారి మతవిశ్వాస ప్రబలుటకు సాధకములు కాజాలవు. ఈ స్థలములలో నెవరును హిందువులుగూడ దురాగ్రహము లొనరించి రనుట కెట్టి ఆధారమును దొరకలేదు.

హిందూమతముపై నా కెంతటి అభిమానము గలదో మహమ్మదీయ మతముపైగూడ నంతటి అభిమానమే కలదు. మహమ్మదీయులతో సంపూర్ణమును మనఃపూర్వకమును నిర్మలమునగు మైత్రిని గలిగియుండవలెననియే నేను కోరెదనుగాన

నీ దురాగ్రహములు నా హృదయమున దారుణముగా గాయమును కలిగించుచున్నవని చెప్పుట తప్పనిసరియైనది.

డిల్లీ వారే పరిష్కరింపవలెను

డిల్లీ సగరవాసులగు హిందూమహమ్మదీయ సోదరులారా! రెండు మతములకును గాఢమైత్రిని కలిగించుట కిప్పుడు మీకు మంచి అదను చేహరినది. అమెరికా, హిందూ, గుల్బర్గాలో జరిగినదురాగ్రహములపట్టి గాఢమైత్రిని కలిగించుట అత్యవసరముగూడ నగుచున్నది. ఇంతవరకును రెండు మతములవారిలనను పూర్తిగా గౌరవింపబడుచున్న హిందూ ఆజ్ఞులుఖాను, డాక్టరు అన్నాగోగ్గి రువురును మీడిన్ సగరముననే నివసించుచున్నారు. కాన నెన్నటికిని భంగపడని గాఢమైత్రిని కలిగించుటకు మీకిప్పు డవకాశమేగ్నమైనది. నేను మీ ఆజ్ఞానుసారము నేవచేయుటకు సిద్ధముగానున్నాను. మధ్యవర్తిగా నుండలేనని మీరు నమ్మకొరవనో మీచే నియమింపబడెడి యితరులతో కలసి పనిచేయుటకును పర్యవసానము లేలువరకును డిల్లీసగరముననే పడియుండి నిజస్థితిని వారని వెల్లడించుటకును నేను పూనుకొనెదను. గత జూలైమాసంలో జరిగిన చర్యల నిజవృత్తాంతమును అందులకు కారణభూతులగు పరిస్థితులను హిందూ తెలుగుకొనుటవసరము. మీరు వెంటనే నిర్ధారణచేయగోరెదను. భారతభావికాభ్యాస మంతయును హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రిపైనే ఆధారపడియున్నది. ఢిల్లీసగర నానులే దీనిని పరిష్కరింప నర్హులు. తక్కినవారందరును ఢిల్లీ సగరమువారి మార్గమునే అనుసరించెదరు." అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ఎంగ్లయుండియా)

నైజాము దొరతనము

గుల్బర్గాలో విచారణసంఘము

నైజాము దొరతనమువారిచే నియమింపబడిన సంఘము వారు గుల్బర్గాలో విచారణను ప్రారంభించిరి. పండిత కేశవరావు, మహమ్మదు అలీఖాను హుస్సేను మీజిదు, గుల్బర్గాజిల్లాజడ్జి గార్లు విచారణసంఘమున సభ్యులుగానున్నారు. నరసింగరావు గారిదివరకు సాక్ష్యులుచ్చిరి. క్రాసుపరీక్షగూడజరిగినది. మొదటిసారి పండుగలో 8 వ రోజువరకును జరిగినచర్యలను సాక్షి తెలిపెను. నిన్న 28వ తేదీని మరల విచారణజరిగినది. మార్గ మాదేవాలయమునకు అల్లరిగుంపునవ్వమును కలిగించుటకుగూర్చి స్త్రీ డరు మహమ్మదు ఖాదిరు హుస్సేనుగారు సాక్షిని క్రాసుపరీక్ష చేసిరి. "నాకుదెబ్బతలగానే నేను నాయుంటిలోనికి పోయి తలుపులనుబిగించితిని. ఆసంగతి నేనెవ్వరికిని నాసోదరునికైనను తెలుపలేదు. మొదటి 11 వ రోజున పోలీసువారు దుడుగగా నేనపుడువారికరిగించితిని. ఆనాడురాత్రి చెన్నైలబాగుగానుండెను. అల్లరిగుంపు దేవాలయమున చొరబడి ఒక విగ్రహమును ఒకకిరీటును తీసికొనిపోయిరి. బసవదేవాలయమున బసవవిగ్రహమునుగూడ పగులగొట్టిరి. మరొకవిగ్రహమును నూతిలో పడవేసిరి. మరేమి తీసికొనిపోయిరో నాకు తెలియదు. మత్రీలకుగరిడిలున్నవి. గుంబరాండాష్టాగరిడిగూడ ఆనాడు ఊరేగింపులోనుండెను "దీను దీను, హుస్సేను హుస్సేను, దోలాదోలా," అని హిందువులును మహమ్మదీయులు ను గూడ కేకలు చేసిరి. ఆ కేకలేమో మొదట నాకు తెలియలేదు. అంతలో పెద్దగుంపు నాకుకనబడెను. ఆదేవాలయమున మల్లప్పపూజారిఅగుటచే నతడు దీపములను వెలిగించును. రాత్రి తలుపులముసి తాళమువేయును. 10 వ రోజున బాబులో అల్లరిజరిగినదని నేను వింటినేగాని చూడలేదు. మొదటిరోజున అల్లరి జరిగిన పిమ్మట రెండుమూడురోజులు నేను యిటునుండి వెలుపలకు రాలేదు. దేవాలయము నేలపగులగొట్టిరో నాకు తెలియదు. బుధవారమునా గోకపంచాయతీ మాయింటిపిడుట జరిగినది" అని యీసాక్షి చెప్పెను.

మల్లప్ప సాక్ష్యము

ఈ కేసులో 24 మంది ముద్దాయిలున్నారు. నరసింగరావు గారి సాక్ష్యము ముగిసిన పిమ్మట పూజారి రుక్మణప్ప మల్లప్ప సాక్ష్యమిచ్చెను. స్త్రీడరు బాదీగా రీసాక్షిని ప్రశ్నించెను. "14 వ తేదీ గురువారమునాడు దీప్ దీప్ అని కేకలు వేయుచు 28 వుండి మహమ్మదీయులు స్వర్ణబసవప్ప దేవాలయముపై పుననుండి మరగమదేవాలయమువరకు రాసాగిరి. వారిలో కొందరు దేవాలయములో ప్రవేశించిరి. కొందరు వెలుపల నేయుండిరి. నేనపుడు యింటికప్పుడై నెక్కియుంటిని. ఈ ముద్దాయిలలో కొందరి నపుడచట నేనుచూచితిని. ఇవటనున్న వారిలో ధుస్సాయిసాహెబు, అలీ

వృథా ప్రయాసమా?

గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము.

యంగ్లండ్‌యూపత్రిక.

కాశీనాథకాంగ్రెసులో ఖద్దరుప్రదర్శనమును బహిరంగముచేయు సందర్భమున ఆచార్యకే. గాంధీని యువవ్యాసమును విమర్శించుచు యంగ్లండ్, యన్. రాయ్ గారు మేనెల "చెల్ ఫేరు" పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమును విమర్శించు వాడుక పంప దానిపై నభిప్రాయ మిచ్చుచు కోరిరి. ఆ వ్యాసము ప్రతిరెండుమాసములందును వాకాగ్రములలో నున్నది. ఇంతకు ముందే వ్యాసమును చదువజాలనే తీవ్ర చింతించుచున్నాను. చదివినతరువాత డాక్టర్ కే. గాంధీ రాయ్ గారు కావించిన విమర్శనములన్నిటికి ఈపత్రికయందు ప్రత్యుత్తర మిచ్చివ్రాసే ఇచ్చియుంటిని గ్రహించితిని. కాని పాఠకులకు జ్ఞాపకశక్తి తక్కువ యగుటచే ఇదివరకు చెప్పినవేడుపులనే తిరిగి ఒకక్రమమున వివరించెదను. డాక్టర్ కే. గాంధీ విమర్శించినవారు రాజుమును గూర్చి చేసిడి కృషియంతయు వృథాప్రయాసమే నని యభిప్రాయ మొనరి. వ్యవసాయదారుడు తీరికసయమును వృథా చేయుటకు పదివేలయొగము గావించుటయే రాజుపు ప్రత్యేక సందేశమని డాక్టర్ కే. గారు తమవాదమున స్పష్టముగ తెలిపిరి. విమర్శకులు వ్యవసాయదారులకు తీరికయొందదనియు, అమాత్రపు తీరికయైన నుండితీరవలెననియు, ఎనిమిది నెలలు కష్టపడి పనిచేసినవారు నాలుగు నెలలు తీరికగా నింట కూర్చుంటుంటే యనియు, అట్లు చేయనిచో యేజీటా ఎనిమిది నెలలు పని కావించుటకు వారికి శక్తియుండదనియు, అందువలన దేశీయులకు రాజుపుత్రిపుట కవకాశము చాలదనియు వాదించుచున్నారు.

విమర్శకులకు భారతదేశమందలి వ్యవసాయదారుల స్థితి గతులలో పరిచయము తక్కువ యని వాడుకోచుచున్నది. రాజుము ఏవిధముగ ప్రస్తుత ముపయోగింపబడుచున్నదియు వారికి జ్ఞాపకపడినట్లు తోచదు. యావత్కాలమున వ్యవసాయదారుడు రాజుమునకు దానముచేయ వక్కరలేదు. కావ్యకష్టమున కనంతరము అది చక్కని వివరముగ నుండును. భారతీయ స్త్రీల కది కాశ్యోతరంధ్రగ నేర్పడినది. పనితీరిక సమయములందు వారు వడుకుదురు. కృషిచేయు లందరును కోజాన కొకయగంటయైనను నాలువడికినచో తమకును తమతోడివారికిని కూడ పరిపూర్ణము. ఒక్కొక్క వ్యక్తికి సంవత్సరమునకు అధముము రూ. 1.11-0 లు లభించును. కూడులేక మాడుచున్నవారి కిది నిరుపయోగము కాదు. మనకు కావలసిన బట్టలందయు నేసియిచ్చుటకు చాలి నన్ని వర్గములను చాలినంతమంది నేతగాండ్రును కలరని యెల్లరు సంగీరించెదరు. కావున నాలువడుకుటయే కావలసినది. వ్యవసాయదారులు పట్టుట్టినచో విశేషము పెట్టుబడి యవసరములేకుండ భారతదేశమును వస్త్రములకై ఇతర దేశములవలె నాధారపడకుండ జేయవచ్చును. అందువలన 6 కోట్ల రూపాయలు భారతదేశమునందలి నేతగాండ్రును నాలువడుకుటకు ప్రయత్నము లభించును. నాలు ఇంటవడికినచే యగుటచేత వ్యవసాయదారుల రాబడి పెంపునని చెప్పవచ్చును.

తమయంద్రులకు కోడుగర, తీరికకాలమునకు వినియోగము గను నుండుటకై వ్యవసాయదారులు రెండవప్రతి దేనినైన యవలంబింపవలసి యుండునని ప్రపంచమున నెల్లదను అనుభవ సిద్ధముగ విదిత మగుచున్నది. మొన్న మొన్నటివరకు భారతీయ స్త్రీలు తమకు కావలసిన నాలు వంతయు తీరికకాలములో తామే ఎదుకుటనుచుండిరి. ఇందలి సత్యము నాలువడుకు

సాహాయ్య, సాహాయ్యముగా రానాడు గుంపులనుండి. తక్కినవారిపేర్లు వాడుకతెలియవు. వారిలో కొందరిచేతులలో దుడ్డు కర్రలును కొందరిచేతులలో కత్తులు నుండెను. వారు దేవాలయమును పడగొట్టిరి. ఒకవిగ్రహమునోయను చేరిని విరుగొట్టిరి. ఒకగుర్రమును ఒకగంటయను కనబడలేదు. అందువలన నేను పూజచేయుటకు హానికెల్లలేదు. ఈ అన్యకత్వము మాకులుండునకు వంతపారంపర్యముగా వచ్చుచున్నది. ప్రజలు దేవులకు సర్వవిధముల పండ్లు మున్నగువానిని నేను ప్రయోగించును. తేలువినిగానే నేను పానీయానికి. ధారాముగా నేనే రాత్రి తలుపులు మూసెను. అప్పుడెప్పుడు మల్లవ్వ అనునామె గూడ తలుపులు మూయును. ఆనాడు రాత్రి నేను దేవాలయము చేంతనున్న చెట్టుక్రిందనుండగా తేలు వివనదేను. అని యీ పాక్షి చెప్పెను.

(ఆ. ప్రె.)

అలవాటు పునరుద్ధరింపబడిన పిమ్మట పరిస్థితులు మెరుగి. ఉద్యమము విఫలమైన దని తలంచుట పొరపాటు. ప్రచారము విఫలమై యుండవచ్చును కాని వారు పని చేసినచోటులన్నెల్ల పని జరుగుచునే యున్నది. కాని యింకను దానికి నిలుకడ కుదుర లేదనుట సత్యమే. ఇందులకు తగినయోచనలులరేమియు, పనివాండ్రు ఎల్లప్పుడును పని దొరకునను సమ్యకము లేమియు కారణములు. రా. యి. గాంధీని పంజాబ్, కర్నాటక, ఆంధ్ర, తమిళనాడులోని భాగములు మొదలగు ప్రదేశములందలి స్థితిగతులను పరిశీలించి అందుకు అవకాశము లనుగూర్చి స్వయముగ తెలిసికొన గోరుచున్నాను.

భారతదేశము కలవులకు దావలము. స్త్రీపురుషులు రాళ్లు బ్రహ్మగొట్టుట మంచిగా, ఏమిటచేసి నాలువడుకుట మంచిదా? చిరకాలమునుండి వచ్చుచుండిన కలవులకు ఉత్సాగులు బిచ్చమెత్తు నుస్థితికి వచ్చియున్నారు. వారిచేత నిప్పుడు పనిచేయించుటకూడ కష్టమగుచున్నది. వారు క్రమముగ పనిచే పోవుచున్నారు. నాలువడుకుట పునరుద్ధరించుటయే వారికి తరచోపాయమని తోచుచున్నది.

రాయ్ గారు వ్యవసాయము నభివృద్ధి చేయవలెనని పట్టు బట్టుచున్నారు. ఇది అవసరమే. కాని యీవ్యవసాయాభివృద్ధికి నాలువడుకుట అడ్డముకాదు. మీదుమిక్కిలి దానికి మార్గరహిత మగును. కాని యీయభివృద్ధికి బ్రహ్మాండమైనకష్టము లున్నవి. ప్రభుత్వము, వాణిజ్యము, పెట్టుబడిదేమి, క్రొత్తపద్ధతుల నవలంబించుటకు వ్యవసాయదారులకు గల నైపుణ్యము మొదలగు నవన్నియు ప్రతిబంధకము లగును. రాజుము లాభకర మనుటకు కారణములు:—

- 1) తీరికగలిగి చేతులలో పైసా లేనివారికి రాజుము వెంటనే వృత్తి కల్పించును.
- 2) అది వీరికొలదిజనులకు పరిచితము.
- 3) తేలికగా నేర్చుకొనవచ్చును.
- 4) పెట్టుబడి యేమియు నవసరములేదు.
- 5) రాజుము తేలికగను చొక్కగను తయారు చేయవచ్చును. ఇతర కర్రతోగూడ నాలు వడుకవచ్చునని మనలో చాలమందికి తెలియనే తెలియదు.
- 6) జనులకు దానియం దపహ్యంక లేదు.
- 7) కలవులలో అది చాల పనికివచ్చును.
- 8) వస్త్రములకై భారతదేశమునూడి విదేశమునకు పోవుచున్న ధనప్రవాహము నదియే ఆరికట్టగలుగును.
- 9) ఇందువలన మిగులు కోట్లకోలది రూప్యములు రిమంతల తామే జనులలో సరఫరాయగును.

- (1) ఎంతవచ్చిన జనుల కంతలాభమును కలుగును.
- (II) జనులలో సహకారభావమును పురికొల్పుట కది ప్రబలతమగుసాధనము. కాని ఎక్కువమంది ప్రచారకుల నొనగగల మధ్యతరగతులవారికి దీనిలో విశ్వాసము లేకపోవుటయే పెద్ద ప్రతిబంధకము. చక్కగ కనిపించు విల్లుగుడ్డను వదిలి ఖద్దరును ధరించుటకు ప్రజలకుల అయిత్తుర యంతకన్న పెద్దప్రతిబంధకము. ఈమార్పు జరుగు కోజాలలో ఖద్దరు ప్రయోగమునందుట మరెయ్యకప్రతిబంధకము. నాలువడుకుటను గూర్చిన తీర్మానమును ప్రజలు అన్నిటో ననుష్ఠించినచేత దేశమున ఖద్దరు విల్లుగుడ్డతో పోటీలో నిలుచునట్లు చేయవచ్చును. ఉద్యమవిజయమునకు ప్రజలు కొంతత్యాగము చూపుట యవసరము. వ్యవసాయదారులకు స్వస్థములను విచారించుచు విదేశీయుల పోటీనుండి వారిని సంరక్షింపగల మనప్రభుత్వమే యుండినచో నీత్యాగముకూడ నవసరము లేకపోయేది. కాని మధ్యతరగతులవారు బుద్ధిపూర్వకముగ గావించుత్యాగము జాతీయప్రభుత్వసాహాయ్యభావమునకు ప్రత్యేకముయముగ కొంత వరకు పనిచేయగలరు.

కావున నిది వృథాప్రయాసము కానేరదు. డాక్టర్ కే. గాంధీలన నిదివరకు దానమును, ఇప్పుడు తీసుకోవలసిన బడయుచున్న వేలకొలది సోపానములు వృథాప్రయాసము పడుచున్నారా? మృత్యుమెత్తుటకంటెను, కూడులేక మాడుకుంటెను వారికి చేసినట్టి తరు. పల్లెటూళ్ల కేగి వారికష్టనిష్ఠులములను విచారించి వారికి సాయముచేయుచున్న యువకులు వృథాశ్రమ పడుచున్నారా? కీచలును, సగములిండితో జీవితముల గడపుచున్నవారు ను. కోట్లకోలది జనుల సహాయార్థమై పత్రికభావముతో నిత్యమును ఆరిగంటనేపు నాలువడుకుటను భాగ్యవంతులకు యువతీయులును యువకులును వృథాశ్రమపడుచున్నారా? కేసుపరిచేప్పూ నాలువడి దోపుపుడుగాని స్త్రీగాని నాలువడుకుటను సంపాదించుకొనిన వక్కడ కంటే లాభము. వ్యాపకభావముతో స్త్రీగాని పురుషుడుగాని నాలువడుకుచో అక్కడి కదియును లాభమే. అంతయు లాభము కలిగించి వస్త్రమేమియు లేకుండునట్లు వృత్తి నాలువడుకుటయే

లిట్టను ప్రభుత్వమాపణ

మహాత్ముని అభిప్రాయము

"లిట్టను ప్రభుత్వ వాక్యాత్మకమును బాగుగా వెల్లడించి మాటలలో నూత్న భేదములను కనబరచునుగాని అందువలనలాభ మేమియును కలుగదనియే నేనుతలంచెదను. గవర్నరులిట్టను ప్రభుత్వ మహాకవి రవీంద్రమహాశయునకు వ్రాసిన లేఖలోని విషయములు అగ్రహాప్రజ్వలనమునకే సహజములగునగాని అగ్రహాపకమనమును కలిగింపజాలవు. భారతస్త్రీలనందరిని ఉద్దేశించియే లిట్టను ప్రభుత్వ అటల సభ్యవాక్యములను పలికెనని ఎవ్వరును ఆక్షేపించలేదు. కొందరిని ఉద్దేశించియైన నట్టివాక్యములను పలుకగూడదనియే వారొక్షేపించిరి. ఒక పెద్దయ్యవ్యంగి అట్టినించును మోసినపుడు దానినిగూర్చి ఆతడు బాగుగాపరీక్షించి నిర్ధారణచేసెననియు, ప్రపంచమున కాతడు దానిని ఋజువు పరచగలడనియు, భారతస్త్రీలలో మోపుచుండి అట్టి దుర్మతి పరులేయియుండుననియు లోకులూహించుట సహజము. పోలీసు వారు తెలిసినవిషయములన్న లిట్టను ప్రభుత్వ మరెట్టి ఆధారమైనకలదా? లోకులకు ముఖ్యముగా మహాకవి నైన సంతృప్తిగలుగు నటుల లిట్టను ప్రభుత్వ ఋజువుచేయగలదా? ప్రపంచవ్యాప్త స్థానమున భారతీయుల మగు మేమిపుడు ప్రతివాదులముగా నున్నామని లిట్టను ప్రభు చెరుగదా?" (అనమగ్రము)

(ఎంగ్లండ్‌యూ)

తమిళ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

క్రిమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— మధుర, మదరాసు, మన్నార్ ప్లయలందలి కాంగ్రెసు సభ్యులు మునిసిపల్ ఎన్నికలలో పాల్గొనుచు తీరుబాటులేకయున్న సమయమున తమిళనాడు రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము ఈకోడులో 80 వ తేదీన జరుగుటకు నిశ్చయింపబడిన దని వినుటకు చింతించుచున్నాను. సి. రాజగోపాలాచారిగారి నూతననిబంధనలన్నియు కాంగ్రెసుసభ్యుల పలుకుబడిని తగ్గించుటకే తగియున్నవి. ఐకమత్య వత్సానశ్శక్తియై యున్న యీసమావేశమున, ప్రస్తుతనిబంధనలమార్చిన లాభము లేదు.

నూతనముగా నూచింపబడిన 15 వ నిబంధన ప్రకారము రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రతి మాసము 15 వ తేదీనకి 2000 గజముల నాలువడికి బంపకుండునచో తనస్థానము వదులకొననట్లు గణింపబడునని గలదు. ఈ శిక్షానిబంధన చాల చర్చజరిగినవిషయ గాంధీగారే ఆ. భా. కాంగ్రెసు సభ్యులయందు ఉపసంహరించుకొనిరి. రాజగోపాలాచారిగారి స్వభావ రాష్ట్రీయ నిబంధనగా నుంచయల్పించుచున్నారు. ఇది తెలివితక్కువయేగాక విశ్వాసలేమి దేశీయచేయను.

కాంగ్రెసు చట్టనిబంధనలకు విరుద్ధముగా మృతి, ఆంధ్ర, రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమువారట్టినిబంధన నేర్పరచుకొనలేదు. కాంగ్రెసు సంస్థయందలి ప్రాతినిధ్య స్వభావమును తొలగించి, ఏకపక్షానుకూలముగా చేయు రాజగోపాలాచారిగారి యత్నములకు కాంగ్రెసుసభ్యులెల్లరు అంగీకరింపరని దలంచెదను. తల్లము కాంగ్రెసువరకు అందరూ వేచియుండి విమర్శముకొరకై పాటుపడెదముగాక. ఈలోపున తగవులాడుటకై కత్తులు నూరకూడదు.

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము యొక్కయు, ప్రతిజ్ఞ యొక్క ప్రతినిధులయొక్కయు పట్టుకమును తగ్గి ముక్త చేయునూచినలను నిరాకరింపవలెనని నేను సభ్యులకు విన్నవించుకొనుచున్నాను. కాంగ్రెసు పలుకుచున్న ప్రపంచతేయులు, మి. ముగా పని చేయుట, జాతీయతాభావమును పెంపొందించుట, యివియే మన ముఖ్యోద్దేశములు. ప్రస్తుతి నిబంధనలను మార్పుచు రాజగోపాలాచారిగారు సూచించినవన్నియు హానికరముగు ఫలితము లొసంగుననుట నిస్సందేహము. కాంగ్రెసునందు సంపూర్ణ విమర్శము గాపాడవలెనని సభ్యులెల్లరును వేడుకొనుచున్నాము.

ఈరాష్ట్రీయసంఘము కేవలము ఐకమత్యము కొరత పాటు. బడి సంసిద్ధులైన కాంగ్రెసు ప్రచారకు లందరును ఒకపోట చుమావేళముట ఆంశ్యకము. అది పెద్దపరులలో మదిరాసునందుగాని, లేక ప్రతిజ్ఞాయందు వేర్వేరుగా గాని జరుగవచ్చును. ఈమాత్రమ సంగీకరించు స్నేహితు లెల్లరు వాడు వెంటనే వ్రాయుచుగాక.

ఆంధ్రపత్రిక

1924.వ సంవత్సరం ఆగస్టు 29-వ తేది
శుక్రవారము

అసంతర కర్తవ్యము

స్వరాజ్య పక్షమువారు, హైందవ శాసనసభ యందు ఉప్పుపన్నును నిరాకరించి, సర్టిఫికేట్లు ప్రయోగములు తప్పనిసరి గావించిరి. బెంగాలు శాసనసభ యందు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటును నిరాకరించి, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలను గవర్నరుగారు స్వాధీనమునకునుటల జేసిరి. బెంగాలు, మధ్య రాష్ట్రములు గాక, విగిలిన రాష్ట్రములలో నిట్టి ప్రయత్నములు జరుగకుండుటకు, స్వరాజ్యపక్ష ప్రాబల్యము తక్కువయ్యే ముఖ్యకారణము. వీని యందుగూడ ప్రభుత్వనిరోధము జరిగె ననుకొనుడు. అడిమ్యట జరుగదగిన దెమి? దీనిని జటియే భావించి కావము నిర్ణయించుకొను. ప్రతిష్టంభన మన్ని రాష్ట్రములలోను జరుగుచో, శాసనోల్లంఘనమే కర్తవ్యమగును. నిరంకుశాధికారుల చర్యలను ప్రతిఘటించవలసి వచ్చును. కాని అందుకు దేశమునంతట నున్నవాళ్ళ ఈ విషయమై శాసనసభలకు వెలుపల సేర్పాట్లు జరుగుచున్నవా? ఉప్పు పన్నును సర్టిఫై చేసిన పిమ్మట, ఉప్పు పన్నును చెల్లించకుండుట యవసరమగును. లేనియెడల శాసన సభలలో పన్నులను నిరాకరించిన ఫల మేముండును? శాసనసభలలో పన్నులను నిరాకరించుచు, వెలుపల చెల్లించుటవలన గినుమంతయు ప్రయోజన ముండును. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము సంతరింపజేసిన పిమ్మట, దెవలము రిజర్వుడుశాఖా పరిపాలనముతో సరిపెట్టకొనుట అసభ్యముగ నుండును.

స్వపరిపాలనమును సంపాదించుటకై ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన మంతరింపజేయబడినది. అంతయు గాని నిరంకుశ విధానమును వెంపొందించుటకు గాదు. ఉప్పుపన్నును నిరాకరించి మరిలనా హైందవ సభయందు జేరి మామూలు విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుటవలన దానిఫల మడుగంటెను. ఉప్పుపన్ను ఎప్పటికిని వసూలుచేయబడుచున్నది. తగ్గించిన మిగత గ్రాంటులును పునరుద్ధరింపబడునవి. ప్రభుత్వమున కెట్టి యిబ్బందులు గలుగలేదు. మీదుమిక్కిలి సహకారభావ మధికమయ్యెనుమోనని భయమగుచున్నది. పనిలేని విచారణసంఘములు దేశమునందు యభేచ్ఛగ పర్యటనము నలుపుచున్నవి. లీకమీషను వ్యయము నిరాకరింపబడినను, లీకమీషనువారు విచారణసలిపి రిపోర్టును ప్రచురించిరి. ఇంగ్లండులోగాని హిందూ దేశమునందుగాని అధికారులదృష్టిలో మార్పుగలుగలేదు. మీదుమిక్కిలి వారు మరింత బ్రెలిగియచున్నారు. లేబరుపక్షమువారు వెనుకటి విశాలాభియములను వసుకజెట్టి సంకుచిత పథము ప్రదీక్షించున్నారు. బెంగాలునందు మంత్రుల శత్రుములను నిరాకరించినను ప్రభుత్వ పరిపాలన మెట్టులో

సాగిపోవును. శాసనసభలో పనిలేకుండనే వ్యవహారము జరిగిపోవును. నిజమేమనెన ఇంతకు పూర్వమునను శాసనసభలలో జనిలేకుండనే పరిపాలనము చాలవరకు కొనసాగియండెను.

దేశములో నవలంబించబడిన తీవ్రనిర్బంధవిధానము విషయమై శాసనసభలలో నాలోచించిరా? జన్మస్వాతంత్ర్యనిరోధములకు శాసనసభ వారెట్లు పడగిలిగిరా? అందుచే, శాసనసభలు నిరంకుశవిధానమున కడ్డుబడియండలేదు. దానుప్రభృతులు శాసనసభల బూటకమును తొలగించి, సత్యమును మరియొక మారు వెల్లడి జేసిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి కృషి ఫలితములను మేము చులకన జేయుటలేదు. తమశక్తి కొలంది ప్రయత్నించి, వారు ప్రతిష్టంభనకు మార్గముజూపి, అధికారవర్తమువారి కన్నుల చెరచిరి. కాని ఇంతటితో, జేయదగిన కార్యము ముగిసినది తలంచుట ప్రమాదమగును. చేయదగినదంతయు ముందేగలదు. శాసనసభలను స్వంతమొనర్చినపిమ్మట నిరంకుశాధికారమును తొలగించుట ముఖ్యము. శాసనోల్లంఘనమే దీనికి మార్గమగుచో, అందు కింతవరకును ప్రయత్నములు జరిగి యండలేదు. గుర్రమునకు ముందు బండినిగట్టిన సందాన, శాసనోల్లంఘనమున కేర్పాట్లు జేయక శాసనసభలు ధ్వంసము చేయబడుచున్నవి. శాసనోల్లంఘనము మాటలతో జరుగునది గాదు. గాంధీ మహాత్ముడు విధించిన నియమములను కొనసాగించుట యవసరమని, అన్నిపక్షములవారును అంగీకరించుచున్నారు. అటుల గుచో, జరుగవలసిన ప్రయత్న మెంతయోగలదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమును వాయువేగముతో నిర్వహింపవలసిన యవసరము గలదు.

మరల మొదటిపక్షమే బైకివచ్చినది. ఎటు బోయినను నిర్మాణ కార్యక్రమమే ఎదురగుచున్నది. శాసనసభల విషయమై నెట్టి యభిప్రాయ భేదమున్నను శాసనోల్లంఘనము విషయమైగాని నిర్మాణ కార్యక్రమము విషయమై గాని భేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. వీనికొరకై ఎల్లరును గాఢముగ కృషి నలుపవలసిన యవసరము గలదు. దేశములో నెకవంక హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ తీవ్రమగుచున్నది. ఈ వ్యవహారమును పరిష్కరింపకుండ శాసనసభలలోనేమి వెలుపలనేమి దేశాభ్యుదయమును వెంపొందించు తెలులు? గాంధీ మహాత్ముడు గుల్బర్గా అల్లరుల విషయమై పొందిన పరితాపము వేరొకచో ప్రచురింపబడిన వ్యాసమునందు వ్యక్తమగుచున్నది. మహాత్ముడు సూచించినటుల ఒకరిపై నెకరు పగసాధించుటవలన ప్రయోజనములేదు. ఇందువలన దేశానిత మెంత దుర్భరమగును. హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయ పార్శ్వమునకై సర్వస్వమును ధారబోయుటకు మహాత్ముడు సంసిద్ధుడుగ నున్నాడు. ఎల్లరును వారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడి జాతైక్యమునకు ప్రోద్బల మొసగుట ముఖ్యము. జాతైక్యము గుదురనిది ఏకార్యమును సాధించుటకును అటంక మేర్పడును. ఇటులనే ప్రజలలో స్వశక్తిపై విశ్వాసమును పురిగొల్పుటయు అహింసా ధర్మముపై సభిమానమును గలిగించుటయు అత్యవసరములు. ఇక్కార్యమును సాధించుట సా

మాన్యముగాదు. దీనిని నిర్వహించనిది, శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట, పెక్కు అసభ్యులకు కారణమగును. నిర్మాణ కార్యక్రమ ప్రాముఖ్యమిప్పుడుగనుపించినంతస్వస్థముగ నిదివరకు గనుపించలేదు. ముందేమి జరుగు ననుప్రశ్న, యదయించినది. ఇందుకు తగినసమాధానము వెలువడవలయును.

కోశాధికారము

కోశాధికారము లేనిది, స్వపరిపాలనము సిద్ధింపజాలదు. కోశము ప్రజలహస్తగతము గానందువలన, తమ కెట్టి యిబ్బందులుగలిగినో, మౌలికపథపులను నిర్వహించిన కొందరు, సంస్కరణసంఘము వారియెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యములలో వివరించుకొనిరి. తమకెట్టి సదభిప్రాయములున్నను, ప్రయోజనము లేకబోయెననియు, తమకు ప్రయముయిన సూచనలను అధికసభ్యుడు నిరాకరించెననియు, వీరు మొరబెట్టిరి. అందుచే కోశము ప్రజాయత్తముగావలయునని, ఏదొకరియొందిరి. పరిశీలు లేటున్నను, ఆడిటరు జనరలగుసర్ ప్రెజ్డెంట్ గాంటులేటుగారు, కోశము రిజర్వుడుశాఖ నుండవలయు నని వాదించుట విచిత్రము. ఆర్థిక కార్యదర్శి నియమించిన చాలదట. ఆర్థిక సభ్యుడు, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమున సభ్యుడుగ నుండవలయునట. మంత్రుల పనులకు ఆర్థికశాఖవారు రెన్నడును భంగము కలిగింపలేదట. ఆర్థికశాఖవారు మేకు సలహాదారులయినను హిందూదేశమునందు సర్వాధికారమును వహించుచున్నారనుట అనుభవకేషద్యము. వీరు రిజర్వుడుశాఖ నెక్కుడుగనభిమానించుచున్నారనుటయు, అతిశయోక్తి గానేరదు. గాంటులేటుగారు చెప్పినటుల, ధనవ్యయమునకు ఆర్థికశాఖ బాధ్యత వహించుచున్నది. ఇట్టి యభిప్రాయము ప్రబలునంతవరకు, ఆర్థికశాఖమంత్రుల యభిప్రాయము విధిలపరుచుట సహజము. ద్వంద్వప్రభుత్వమునందు ప్రత్యేక కోశము లున్నను, జాయింటుకోశమున్నను ఒక్కటియే యగుచున్నది. స్వపరిపాలనము లేనంతవరకు ఇట్టియేర్పాట్లు అన్నియు నిరర్థకములే యగును. అరటియాకు ముల్లుమీద బడినను, ముల్లుబోయి అరటియాకుమీద బడినను అరటియాకుకే నష్టమను రీతిని, కోశములు రెండయినను ఒక్కటియయినను ట్రాన్సుఫర్డుశాఖలకే నష్టము గలుగుచున్నది. ప్రత్యేకకోశము లున్నచో, స్వల్పపు మొత్తములే ట్రాన్సుఫర్డుశాఖలకు వశమగును. మిగిలిన ఖర్చులకు పన్నులను విధింపవలసి వచ్చును. పన్నులను విధించుటమాత్రము దుర్లభము. రిజర్వుడు శాఖా వ్యయమునుగూర్చి ప్రశ్నించుటకు ట్రాన్సుఫర్డుశాఖ కనలే యవకాశ ముండదు. గవర్నరుగారు శాఖా సభిమానించెదరో యూహింపవచ్చును. ఇప్పుడమలులో సున్న జాయింటుకోశము నకును, ఇట్టి చిక్కులే తటసించినవి. జాయింటుకోశము వలన ట్రాన్సుఫర్డుశాఖకు రిజర్వుడుశాఖపై పలుకుబడి ఏర్పడునని, జాయింటుకమిటీవా రూహించిరి. ప్రభుత్వమంతయు నేకముగ నుండుననియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వపు వికారరూపము బయల్పడుకుండుననియు, మాంటాగూప్రభృతులు తలంచిరి. కాని ఫలితమేమయినది? పూర్వపుమంత్రులు దెలిపినటుల, రిజర్వుడుశాఖా వ్యయమువిషయమై, ట్రాన్సుఫర్డుశా

అంతే యోచనకలసింది. గవర్నరుగారును నిజ
భవ్యమైనవిగాను వారి యిష్టమునకును కీర్తిని
మెలగిరి. ప్రాథమికవిద్యకు విషయమున మాత్రము
నిజభవ్యమైనవిగాను జోక్యముకలుగజేసికొనుచుండెను.
ద్యుద్భవ ప్రభుత్వవిభాగము పూర్తిగా నమలులో
నుండెను. రెంటికీని సంఘర్షణము లేకుండయును. ఇక
తాపేన్నడును ద్యుద్భవప్రభుత్వముతో సంబంధము
కలుగజేసికొనమని వెనుకటిమంత్రులు ఘంటాపథ
ముగ చాటునంతటిసితి యరుదెంచెను. సంపూర్ణ
స్వపరిపాలనము ప్రజలకు చేపట్టినగాని, యీచిక్కు
లన్నియు దొలగవు. ధనాగారపు తాళపుచెవి ప్రజ
లకు హస్తగతము గానంతవరకు, స్వాతంత్ర్యము
గగనకును మగను.

దేశీయవస్త్రములపై పన్ను
హిందూదేశపు మిల్లులలో తయారయ్యెడి
వస్త్రములపై పన్నులను విధించుట ఘోరమని ఎంత
కాలమునుండియో మొరలిడుచున్నను ప్రయోజ
నము గలుగలేదు. ఈ విషయమై బొంబాయిమిల్లు
యజమానుల సంఘమువారు పూర్వచారిత్రమును
వివరించుచు చక్కనిపుస్తకము సెకదానిని ప్రచు
రించిరి. ప్రపంచములో నేదేశమునందును, దేశీయ
వస్త్రములపై పన్నువిధించుట జరుగదు. హిందూ
దేశమునం దిట్టిదుస్సీతి చిరకాలమునుండియు ప్రబలి
యున్నది. ఉన్నతాధికారులు సయితము, యిట్టి
యన్యాయమును ఖండించియుండిరి. మాంధ్యేర్లు
లాంకుపైదువరకుల లాభములకొరకు, న్యాయమును
గియమును పాటించరయిరి. ప్రాచీన చారిత్రము
మాట యటుండనిండు. ఇటీవలి వృత్తాంతమును
గమనింప వచ్చును. యుద్ధనమయమునందు, ఇట్టి
పన్నులు దీనికేయడమని, ప్రభుత్వమువారు వాగ్దా
నము జేసిరి. కాని 1922 వ సంవత్సరమునందు,
ఇయ్యవి మరల వృద్ధిజేయబడెను. ఆర్థికసంఘము
వారి నిర్ణయమునకు వేచియుండు మని, ప్రభుత్వ
ప్రభుత్వము పలికెను. ఆర్థికసంఘమువారి కీపన్నును
దొలగించవలెనని సిఫార్సుజేసిరి. కాని, ఆప్రకారము
జరుగదయ్యెను. 1924 వ సంవత్సరారంభమునం
దీనిపై ప్రశ్నించగా, వస్త్రముల పన్నునుదీసి
వైచుటకు సాధ్యమడదనియు, లాభిభోజ్యులవారినిర్ణ
యమునకీ విషయమును పంపిలవలెదనియు, గా.
ఇన్సుగారు ఒహిరంగముగ చాటిరి. ప్రభుత్వవాగ్దా
నము లెటుల విఫలమగుచున్నవో యిందు మూల
మున చక్కగ గ్రహింపవచ్చును.

ఆస్ట్రేలియా : గవర్నరు జనరలు నియామకము
బెంగాలు గవర్నరుగ నుండిన రోనాల్డుషేప్ర
భువు, ఆస్ట్రేలియాకు గవర్నరుజనరలుగ నియమిం
పబడెదరను వదంతిగలదు. ఈవదంతి నిరాధరమని,
ఆస్ట్రేలియా మంత్రియగు బ్రూసుగారు చాటుచు
న్నారు. ఆస్ట్రేలియాలో యోచింపకుండ, గవర్నరు
జనరలును నియమించుటకు వీలులేదని, వీరివాదము.
అధినివేశ రాజ్యములవారు తమహక్కులను కాపా
డుకొనుట కెట్టి పట్టుదల జూపుచున్నారో యిందు
మూలమున గ్రహింపవచ్చును. అధినివేశ రాజ్య
ములలో రాజప్రతినిధికిగల యధికారము నామమా
త్రము. బ్రిటీషుప్రభుత్వప్రతినిధిగ మాత్ర మతడు
లిచియుండును. అంతరంగికవ్యవహారములలోనతడు

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని వూజునిధి లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను యథాశక్తిని తోడ్చుడు

ఇదివఱకు
చందాలు
47795 2-5
ఇదివఱకు
ఇంతులుగానికి చేసిన వసూళ్లు
23720-12-9
ఈ పూజానిధికి సామ్యునుబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుకెట్టిగి, మద్రాసు

నామాన్యముగ జోక్యము కలిగించుకొనడు. అటు
లయినను, గవర్నరు జనరలుగారి నియామకము
తమ యిచ్చవచ్చినటుల జరుగవలయునని ఆస్ట్రేలి
యా పట్టుబట్టుచున్నది. హిందూదేశమునకు, తమ
యిచ్చవచ్చినవారిని, రాజప్రతినిధిగ బంపుచున్నారు.
భారతీయాశయములతో సానుభూతిలేని ప్రభువు
లరుదెంచుచుండురు. లిబరలు ప్రభుత్వము క్రింద
కన్సర్వేటివులును, లేబరుప్రభుత్వము క్రింద లిబరలు
ప్రభువులును రాజప్రతినిధులుగ వచ్చుచుండురు.
బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యములను సయితము
వీరు విఫల మొనర్చుచుండురు. హిందూదేశమునం
దెట్టి నియామకము జరిగినను శిరసావహించి యూర
కుండవలెను. అధినివేశ రాజ్యముల సితి యిట్టిది
గాదు.

తూర్పుఆఫ్రికా: భారతీయులు
తూర్పుఆఫ్రికా దక్షిణాఫ్రికా లొక్కటయే
యనియు, రెంటికీని సంయోగమేర్పడవలయుననియు
జోన్సుగారు పలికిరట. ఇతర విషయములలో సం
యోగమున్నను లేకున్నను భారతీయులను పీడిం
చుటలో రెండును అహమహా మికను బూను
చున్నవి. కెనియాగవర్నరుగ సర్ రాబర్టు క్రాయి
డనుగారు ఇటీవల మొంబైసా గ్రామమునకు
విచ్చేసిరట. ఇండియను డయిలీ మెయిలుపత్రికకు
జేరిన వృత్తాంతము ప్రకారము రైల్వేస్టేషనుయొద్ద
యూరపియనులను హైందవులను విడదీసి కడపటి
వారిని ప్రత్యేకించుట కేర్పాటుజేసిరట. భారతీయుల
అంటు యూరపియనులకు సోకరాదనుట కిది ప్రబల
నిదర్శనము. అట్టి స్వాగతమును భారతీయులు
బహిష్కరించి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి.
శాసనసభా భవనమునందు భారతీయ సంక్షిప్త
లేఖకులను యూరపియను నివృద్ధులనుండి విడదీసి
రట. జాతిద్వేష మేమాత్రము దగ్గలేదని యిందు
మూలమున గ్రహింపవచ్చును. తెల్లవారి దృక్ప
థము మారినగాని అభివృద్ధి కవకాశముండబాలదు.

బర్మా : స్వపరిపాలనము
బర్మా హిందూదేశముతో కలిసియుండవ
లెనా, వేరుగావలయునా అను ప్రశ్నలో మనకు
బనిలేదు. అది బర్మావారి యిష్టము. బర్మాకు
సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొనగవలయునను తీర్మాన
మును, శాసనసభవారు నిన్నటిదిన మంగీకరించిరి.
ఈతీర్మానముతో భారతీయతెల్ల రేకీభవించక
మానరు. బర్మాకు మాంటుఫర్డు సంస్కరణముల
నయినను ప్రసాదించక, నిరంకుశ విధానమును కొన

సాగించదలచిన వారియూహాలు విఫలమయ్యెను.
అంతటితోబోక, బర్మా పూర్ణస్వపరిపాలనమును
గోరెడిసితి యరుదెంచినది. స్వాతంత్ర్యాశయమును
నిరోధించుట దుర్లభమని చెప్పటకు బర్మా చరి
త్రను జూపవచ్చును. బర్మాహిందూదేశముతో జేరి
నను విడిపోయినను, వెలగొంద నవసరములేదు.
ఉభయదేశములును, పరాధీనతనుండి బయల్పడవల
యునని, వాంఛించుచున్నవనుట స్పష్టము. అధికా
రవర్గ మీవిషయమును గుర్తించుట లాభకరము.

వజ్రేంద్రకిశోరరాయ చౌదరిగారు

ప్రభుత్వప్రకటనలు
“రాయగారి యింటికి ఒక పోలీసు ఉద్యోగియును కొం
దరు కనిపింతులును వెళ్లిరి. కాననభవనపు ప్రభుత్వపత్తమున
ఓటుయిమ్మనికోరిరి.” అని ఫార్వర్డుపత్రికలో ప్రకటించబడినది.
కొందరు ఆక్రమముగా రాయగారింటికిగో ఆయన యింటి
నుండి కాననభవన రాయితకుండ నిరోధించిరి. ఆసంగతి తెలి
సి పోలీసు డిప్టీకమిషనరు రాయగారియింటికి వెళ్లెనుగాని పో
లీసు వారి సహాయమును రాయగారు ని
రాకరించుటచే డిప్టీకమిషనరు కనిపింతులతో
వెదలిపోయెను. కాని ఓటువిషయమును డిప్టీకమిషనరు ఈ
పెట్టనేలేదుగాన ఫార్వర్డుపత్రికలో ప్రకటించబడిన వార్త
ద్యౌఃపూరితముగ అసత్య మనబడవలయున్నది.” అనివంగరాష్ట్ర
ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా బాంబుకేసు

హైకోర్టు విచారణ
“కలకత్తాలో ఖద్దరు దుకాణమున బాంబుజేసి దుకాణ
దారుని హత్యగావించినందులకు ఆరెస్టుచేయబడిన యిద్దరిపై
నమ జేబడినకేసు వెంటనే విచారణజరుగవలెను. అలశ్యమైనవో
సాక్షులు తిరిగిపోయెదరు. అరాజకులు సాక్షులను బెడరిం
చి నిజముచెప్పుకుండ చేసెదరుగాన నెలవులలోనే విచారణ జ
రుగుటకు ఏర్పాటు చేయవలెను. రేపటినుండి నెలవులు ప్రా
రంభమగునని” 28 వ లేదని ప్రభుత్వన్యాయవాది కలకత్తాహై
కోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తికి విన్నవించెను.
“నెలవుల ఆఖరున నెంబరునెలలో హైకోర్టు తెరువ
బడువరకును విచారణను నిలిపియుంచినచో నిజము వెల్లడికా
కుండపోవునను సంకయము కలుగుచున్నదిగాన నెట్టెంబరు 8 వ
లేదీమొదలు న్యాయమూర్తి వర్గాగారు విచారణచేసెదరు”
అని ప్రధానన్యాయమూర్తి తెలిపెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్యానుపోర్టులకు దరఖాస్తులు

బొంబాయి రాజధాని వాస్తవ్యులు గానివారు బొం
బాయి వెళ్లి అచటి ప్రభుత్వమువారికి తప్పి ప్యానుపోర్టులకు
దరఖాస్తులు చేయుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ
అభ్యాసము చాలా ఆక్షేపణయమైనది. బొంబాయికి వెడల
ముందే తమ తమ స్థానిక ప్రభుత్వములవారికే దరఖాస్తుచేసి
ప్యానుపోర్టులను పొందినవని హెచ్చరించడమైనది.
(ప్రభుత్వ ప్రకటనము)

విదేశవార్తలు

లండను ఒడంబడిక చర్చ

రిచిస్ట్రాలో పోరాటము

సభ ఎత్తివేయబడవచ్చును

లండన్, ఆగస్టు 28:—లండ ఒడంబడికను రిచిస్ట్రాలో సభ వారు నిరాకరించిన సభ సెల్లివేసెదరని ఆధికారులు ప్రకటించిరికాని ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను 30వ తేదీని సంతకము చేసెదరు.

కమ్యూనిస్టులు, ప్రజాస్వామ్యదులు రిచిస్ట్రాలో కొట్టుకొనిరి. ఒక కమ్యూనిస్టు ప్రజాస్వామ్యవాదిని ముఖమున గొట్టెను దీనివలన అందరూ కలియబడిరి. గొప్పగోల బయలుదేరెను. ప్రజలుగూడ ప్రాణము విసిగి కోరితో ఇందులో తేరిరి. అల్లరులను ఆదంబుటకు అక్కడకు ప్రయత్నించెను కాని ప్రయోజనము లేకుండెను. తుదకు సభవిడిచి పోయెను. కొంత కాలము సభ వాపు జేసెను.

తిరిగి సభగూడినపుడు మరల కలవర ముదముంచెను. ముగ్గురు కమ్యూనిస్టు సభ్యులను సభనుండి తొలగింపవలెనని అధ్యక్షుడైన మాట్రిపు గార్త్రువుజేసిరి. వీరు సభనుండి వెడలి మని బిప్పిరి. నిరకరించిరి. తరువాతి క్రేతుకులు సభనుండి పోవలెనని అధ్యక్షుడు తెలియజేసెను.

చెప్పినమాటను విననందున బలాత్కారముగ అధ్యక్షుడైన ప్రయోగమును గాంచిరి. 25 రురు జేగలవాండ్రు లోనికి వచ్చిరి. వారిని ఎలా తాళిలో ఆహ్వానించిరి. కమ్యూనిస్టులు అంతర్జాతీయ పదములను బాడిరి. ద్రోహము తుదకు నెమ్మదిగా వెడలిపోయిరి.

డాన్ చట్టుములు రెండవసారి ప్రవేశపెట్టబడినది. 29 వరకు అంత్యపరిష్కార మాపు చేయబడెను.

కొలోను:— సైనికావసరము నిమిత్తము కోయలు ఇంజనీరులుచేసిన క్రొత్త పనులన్నిటిని ఆపుజేయవలెనని యుద్ధ కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

లాసేను ఒడంబడిక

లండన్, ఆగస్టు 27:—ప్యారిస్ నెనులులాసేను ఒడంబడికను 270 మంది ఆచూకాలముగను అంగీకరించిరి. ఒడంబడికను అంగీకరించుటకుముందు ప్రాచ్యకేతమున ప్రాంసులాభము అంతరించలేదనియు పదిత్రైశులను విషయమై తమ హక్కులను నిలబెట్టుకొనెద రనియు ఈసందర్భమున ఋణసహాయ విదేశ పాఠశాలమువల్ల పరిష్కారము చేయబడును. మిత్రమండలి పయోధ్వనలను గొప్పలాభము చేకూరు ననిరి. అన్ని మతముల ప్రచారకులకు భంగములేకుండ ఏర్పాటుచేయబడుననిరి. ఈ విషయమై తర్కితే తెలియజేసెద మని హెరియటుగా రనిరి.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తు

ప్రదర్శనము

లండన్, ఆగస్టు 27:— 1925 లో మరల ప్రదర్శనమును కలకత్తావిషయమై ఇంకొకసారి ఆలోచించి తెలియజేయవలెనని జోమియను ప్రభుత్వములను గోరి రని తెలియచున్నది.

రొనాలుపే ఆస్ట్రేలియా

గవర్నరుజనరులు

లండన్, ఆగస్టు 28:—ఆస్ట్రేలియా గవర్నరుగ రొనాల్డు ప్రభుని నియమించెదరను ఎదురులనుగూర్చి తెలియుజేయుచు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచింపకుండ గవర్నరుజనరులకు క్రొత్త నియమించరాదని బ్రూసు గారు తెలియజేసిరి.

వాయువాగ్రాధరలు

ఇంగ్లాండు వాయువాగ్రాధ సంఘవానికి ప్రస్తుతము దును బ్రిటిషువారి కిచ్చుకడలో 2/8 వంతుకంటె ఎక్కువ యొడవని పోస్టాఫీసువారు తెలియజేసిరి.

జర్మనీ-డాన్ నివేదికము

జాతీయవాదుల బెడంపు

లండన్, ఆగస్టు 27:—రాత్రి 10.45 డాన్ నివేదికమును అంగీకరించునో రిచిస్ట్రాలో సభ సెల్లివేసెద మని అధ్యక్షుడు తెలియజేయుటచే జాతీయవాదులకు భయము పుట్టినది. మరల ఎన్నికలలో బలమును కానుకొన్న గాని ఇప్పుడు జాతీయవాదులు లండను ఒడంబడికను భగ్గుము చేయలేరు.

భిన్నాభిప్రాయ ముండవచ్చును

లెక్, ఆగస్టు 28:—అతివాదులను, కమ్యూనిస్టులు మాత్రము రైల్వే చట్టమును ఆక్షేపించిరి. లండను ఒడంబడికను సంతకము చేయుటకు మరితరచిల్లల వంగీకరించుటకును 2/8 వంతుల బలము గానుకొందుటచే రిచిస్ట్రాలో తప్పక భిన్నాభిప్రాయ ముండవచ్చు ననుకొనుచున్నార.

శనివారమునాడు ఒడంబడిక సంతకముగను

లండన్, ఆగస్టు 28:—ప్రస్తుతపు ఏర్పాటుల ప్రకారము విదేశాంగ కార్యాలయమున శనివారము లండను ఒడంబడికను సంతకము చేసెద రనియు బ్రిటనుతరపున 2/8 తర్కిత్రోము, మిత్రమండలి, జర్మనీతరపున వారిమంత్రులను పనిజేసెదరు. 2/8 మంది రిచిస్ట్రాలో అంగీకరించువచ్చును జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను సంతకముజేయదలచిరట.

రూరును ఖాళీ జేయుట

రూరునుండి తెల్లయును నైస్యములను మరలించి రను మాట నిజముగాదని తెల్లయును తెలుపుచున్నార. మునుపున్న నైస్యబలమే అచట యున్నదనుచున్నారు. రూరులో జేయబడు మార్పులు డాన్ నివేదికము నమూనాలో బెట్టుటమీద ఆధారపడియున్నది.

ప్రాంసు-జర్మనీ

ప్రాంసు జర్మనీ పోటావనుగూర్చి క్రొత్తవ గర్తకపు టాడంబడికను జేసికొనెను. ఇనుపపనులు, శేతపరిశ్రమను గూర్చి ఇదేమాటలను ఒడంబడికలు జేసికొనబడును.

జపానులో ఆమెరికను గాయబారి

గ బ్యాంక్రాప్తుగారు నియమించబడిరి. మెన్సికరాను బారిగ జేమ్స్ ఆర్ పెసిల్టాగారు నియమించబడిరి.

అంగారకుని రాజునుగూర్చి క్రొత్తగ ఏమియుకనితెట్టలేదనుచున్నారు.

క్రొత్త కార్మికోద్యమము

ట్రేడ్ యూనియనుల నిరాకరణము

రేడ్ అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘముల తరపున నేను నలు మైనారటిసభ లండనులో జరుగును. 200 బ్రిటిషుప్రతినిధులు వచ్చెదరు. ఒక్కపెట్ట బడిదారులతోడనే గాక ట్రేడ్ యూనియను వాయకులతో గూడ మనము పోరాడుసియున్నదనిరి. వీరి ఉత్తరవులను ప్రతిఘటించవలె ననిరి. అంతర్జాతీయ కార్మికోద్యమము నెగుటకు అసియాదేశపు కార్మికును భారత కార్మికులను చీనాకార్మికులనుగూడ జేర్చుకొనవలెనని వర్కర్స్ బిల్డింగ్రికా సంపాదకుడు తెలియజేయవలె ననిరి.

డొడకనీసు దీవులు - ఇంటిలీహాకు

తమదేశమునకు కలుపుకొనెద మనుట

లండన్, ఆగస్టు 27:—రాత్రి 11.40. ప్రాంసు లాసే నొడంబడికను అంగీకరించుటచే మరల జొడకనీసు దీవులను ఇంటిలీహాకుతో కలుపవలెననుటకు ఇంటిలీహాకులకు అవకాశముగల్గెను. ఇంటిలీహాకునీసు దీవులను గూర్చి లాసేను ఒడంబడికలో హక్కు ఏర్పాటు జేయబడుటచే ఈ 12 దీవులను ఇంటిలీహాకు కొనుచు నియత్తేసి ఇంటిలీహాకు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

జాబాబ్యాండు విషయమై తనకు అచూకాలముగ జరుగుటచే ఈదీవులను గూర్చి ఇంటిలీ తప్పక తన హక్కులను అనుబంధపు ననుచున్నారు.

ప్రతిపత్తి

లండన్, ఆగస్టు 28:—యూనైటెడ్ స్టేట్సువారు బస్తారముగ ప్రతిని సప్లయజేసెద మనుటచే ఇంగ్లాండులో ప్రతిపత్తిచేయు చాల యభివృద్ధిగాంచును. కొనేవాండ్రకు ముద్దీప్రతి ఆకర్షణీయుగ నున్నది. నిలకడ భరల నిమిత్తము కొనేవాండ్రు ఎదురు జామచున్నారు. పరిస్థితులు అనుకూలముగ ఇంతగ గత 4 సంవత్సరములనుండి లేవనుచున్నది.

బెలియం న్యూజిలాండు

వర్తకపు టాడంబడికలను బలపరచు కొనుచున్నారు.

వేల్పుయువ రాజువయవము

సమయమున స్త్రీలు సత్కరించి వినోదమును సన్నిధి. యువరాజు ఆనందించెను.

సిలోనుగవర్నరు

గ నియమించబడిన సర్ హ్యూక్లిఫ్టగారు వచ్చేవారము వైజీరియాజేగును. వైజీరియా జేగి కొన్ని నెలలు తనపనిని జామకొని 1925 లో సిలోను గవర్నరు పదవి స్వీకరించెద రని మాంచెట్టరుగార్డియాను పత్రిక తెలుపుచున్నది.

వైమానికలనుసత్కరించుట

లెసిన్ జోయిసి వైమానికలను ప్రేమించి అధ్యక్షుడు గౌరవించెను. సత్కరించెను. ప్రేమించి వైమానికుడు చీనాజేగును.

న్యూజిలండుగవర్నరు

లెల్లీకోప్రభునిస్థానే జనరలు, సర్ చార్లస్ పెర్గూషన్ గారే నియమించబడెదరు.

జెంగాలుది తెలివితక్కువా?

మాంఘస్టరు గార్డియను వివరీతాభిప్రాయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

“మాంఘస్టరు గార్డియను” “జెంగాలు తెలివి తక్కువా” యను ప్రధానవ్యాసమునందు యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—స్వరాజ్యపక్షమువారి యుక్తులన్నియు జెంగాలులో తాత్కాలిక విజయముబొందుటకు పనికివచ్చును. కాని దూరదృష్టితోజూచిన భారతదేశమునకు ముష్టవాటిల్ల జేయునట్లు జోచెదని విదేశములకు నైస్యమునకు సంబంధించిన విషయములంతయు తక్కినవన్నియు భాతీయమంత్రులకు విడిచిపెట్టవలెనని స్వరాజ్యపక్షము వారు మాచించు ఏర్పాటు ఆచరణీయమైనదిగాదు. అన్యోన్యమైరి ఒండొలయందు విశ్వాసముకుదురనిది అట్టి ఏర్పాటునకు ఏ బ్రిటీషుపరిపాలనవర్గము అంగీకరింపజాలదు. భారతీయులు విదేశీయులనెడి అనూయాభావము లేని జాతీయాభిమానముతో నే గూడుకొనియున్నారను నన్యకము బ్రిటీషువారికి గలిగియుండవలెను. లేకున్నచో మనము వెంటనే ఇండియాను పూరిగా విడిచి పెట్టుట యో, లేదా మన ప్రతిపక్షులు మనలను విడిచిపించుకొనుటకు ప్రయత్నములు జేయజాలవంత గట్టిగా ఆధికార కాశిలన్నియు మనక్రింద నుంచుకొనుటయో జేయవలెనని మేము దలంచుచున్నాము. ఇట్టి తలంపు బ్రిటీషువారి ఉదారస్వభావమునకు వ్యతిరేకముగానుండును. ఈ ఉదారస్వభావమే పరిపాలన యయ అమలు జరుపవలెనన్న భారతిరాజనీతిజ్ఞులు దాని యుద్ధల సహకారము గలిగియుండవలెను గాని వెదుమర్గము లేదు. భారతదేశముగూర్చి ఆశ్చర్యదా?

స్థారుపత్రిక పోలిక

చేరిలో గొడ్డలితప్ప వేరు పాదములేని దానుగారి అనుచుల యవధానము బిట్టనుగారి స్థితి యెక్కువ ప్రమాదకరముగజేదని స్థారుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అతినిగొడ్డలి పని ప్రారంభమయినపిదప ప్రజాభిమానమును పూర్తిగా గోల్పోవునని నుడువుచున్నది.

ఈవినింగు స్థాండరు

ఈవినింగు స్థాండరుపత్రిక ఆధికారమునకు గౌరవము జూపుట నిర్బంధించవలెనని కోరుచున్నది. ఇండియాదేశమునకు తనపై తానాధారపడుకొని కుదురు వరకు బ్రిటీషునైస్యముల సంతక్షణకిందను ‘ఇండియా సంయుక్తరాష్ట్రము’గా నుండుట యనునదికలలోనివార్త. అలివియరు ప్రభువు యిట్టి సమయమున ప్రకటనయొనంగుట మనదురదృష్టమే. దీనివలన మంచి చేకూరదు సరికదా. కొంతవనికూడ ఫలిమనని డెలుపుచున్నది.

రాష్ట్ర పోకలు

రాష్ట్ర పోకలు: ఈలోక మొదలు భూమిలోకి వెళ్ళి

రాష్ట్ర పోకలు: ఈలోక మొదలు భూమిలోకి వెళ్ళి

భూమిలోకి వెళ్ళి: 1924 సం. ఆగస్టు

భూమిలోకి వెళ్ళి: 1924 సం. ఆగస్టు

భూమిలోకి వెళ్ళి: 1924 సం. ఆగస్టు

భూమిలోకి వెళ్ళి: 1924 సం. ఆగస్టు

భూమిలోకి వెళ్ళి: 1924 సం. ఆగస్టు

భూమిలోకి వెళ్ళి: 1924 సం. ఆగస్టు

వరదల హాని

వరదల హాని

Table with 3 columns: Item, Quantity, and Price. Lists various agricultural and household items and their market prices.

Table with 3 columns: Item, Quantity, and Price. Continues the list of items and their market prices.

వరదల హాని

వరదల హాని

వరదల హాని: పోదమూరు, ఆగస్టు 28. వర్షాధిక్యము వల్ల

వరదల హాని: పోదమూరు, ఆగస్టు 28. వర్షాధిక్యము వల్ల

గారికి తెలియజేయబడెను. ఇందువిషయమై యిదివరకేమిదని జేసినదియు, ఇంకముందేమి జేయనున్నదియు, గూడ తెలుపవలసి కోరియుండిరి. రాకపోకల సౌకర్యములు, పునర్నిర్మాణ కార్యములు యంతవరకు అభివృద్ధి ఆనయన్నవో రిపోజ్మెంటునలసినదని చీఫ్రెంజనీరుగారు ను, లాండురిచెయ్యకమిషనరుగారు ఆజ్ఞాపింపబడిరి.

ప్రభుత్వ ఋణములు

సహాయ కార్యములగూర్చి భాషిల్లారులకు కొన్నిసూచనలు జేయుచు ఒక ప్రకటన గావింపబడెను. అందిట్లుగలను:—
“పునర్నిర్మాణముగూర్చి పేదవారలకు ఉచితముగా ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయుచున్నట్లును ఎవరనుకొనునో పరిమితి నిశ్చయించుకొనును. (1) జన్మిలు లేక భూస్వాములకు (2) భూస్వాముల క్రిందనుండు కాలదాసులకు (3) చిన్న చిన్న వ, వసాయదారులకు భూకామందులకు ఋణములయవచ్చును. ఋణములు ఖాయవరకు అధికారముగల ఉద్యోగి ఋణముతీర్చుకాల పరిమితి 7 ఏండ్లవరకు గూడ నిశ్చయించవచ్చును.” (ఆ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం. ఆగస్టునెల 29-వ తేది శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	తే. 24 గంటలలో అత్యధికము	తే. 24 గంటలలో అత్యల్పము	తే. 24 గంటలలో మధ్య	తే. 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	తే. 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	తే. 24 గంటలలో మధ్య వర్షము
గోపాలపురం	87.8	81.0	...	16.82	44.96	...
దిశాపట్టణము	93.6	82.2	...	6.19	87.09	...
కాకినాడ	99.5	80.2	...	12.45	89.09	...
మచిలీపట్టణము	95.1	79.2	...	18.94	41.69	...
కర్నూలు	89.8	78.6	...	7.12	26.01	...
బళ్లారి	91.1	78.9	...	7.24	20.61	...
కడప	77.6	77.8	...	7.08	81.28	...
నెల్లూరు	98.4	80.2	...	5.52	87.98	...
మద్రాసు	97.9	80.2	...	11.65	50.74	...
కడపూరు	87.8	76.4	...	4.82	52.94	...
కేలము	95.2	72.8	...	11.55	89.80	...
కోయంబట్టూరు	86.7	71.5	...	20.78	12.29	...
తిరుమనాపల్లి	95.8	75.8	...	1.06	88.18	...
నాగపట్టణము	95.7	76.	...	2.54	54.98	...
మధుర	96.4	75.7	...	6.86	83.58	...
పొంబే	90.6	79.0	...	0.83	87.00	...
తిరునల్వేలి	2.28	28.84	...
తిరుచేండూరు	88.7	77.1	0.08	67.46	64.51	...
కొచ్చిన్	85.5	77.1	0.02	118.98	114.51	...
కాలికట్టు	87.5	78.5	0.65	129.06	117.16	...
మంగళూరు	87.7	78.2	0.01	117.16	125.68	...
బెంగళూరు	81.5	68.7	...	18.74	85.87	...
మిర్జాపూర్	68.6	61.9	0.30	127.82	125.44	...
బొంబే	67.8	60.2	...	28.22	82.18	...

సర్కారులు:—మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. మచిలీపట్టణము విశాఖపట్టణములలో అర్ధత్రయం వరకు పగటివేడిమి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్టణములో 4.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్టర్:—కర్నూలులో మేఘములు నట్లుగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల పరిశుభముగ నున్నవి. కడపలో అర్ధత్రయం వరకు పగటివేడిమి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరగ నున్నవి. అర్ధత్రయం వరకు పగటివేడిమి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి 2.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాజధాని యందు చాలవరకు వాతావరణము అనుకూలముగ నుండును.

యస్. ఆర్. సామ్రా.

వాతావరణ కార్యజ్ఞాన, మద్రాసు.

ఇంజీరియలు బ్యాంకు మోసము

ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల విచారణ

(హైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సు)

(నిన్నటి తరువాయి)

ఫలాహారసంతకము చాదరిగారి క్రాసుపరీక్ష సమయమున ముద్దాయి యాక్రిండిసంగతుల తెల్పెను.

ప్రామిసరీనోట్లు ప్రత్యేకపు ఎక్సాంట్లు పుస్తకములలో నుంచున్నాననియు, నోట్లు క్యాషయిచ్చినట్లు వ్రాయుట కై డిబ్ బ్యాంకులలో వేయుచున్నట్లును వాకర్ అండ్ కో వారికి లాజాబూ మిచ్చినట్లును చెప్పెను.

ఈలోగా న్యాయాధిపతి యాప్రశ్న లందులకు సంబంధించిన టిల్ల వాడుగూడా జవాబుచెప్పగలడనగా చాదరిగారు ప్రత్యేకపు ఎక్సాంట్లులలో డబ్బురానిదే వచ్చినట్లు వేయించుటకు యాబ్యాంకునం దాచారము అదియే నేను తెలిసికొనగోరుచున్నాను. అందుల కీప్రశ్నల నడుగుమన్నా నని చెప్పిరి.

తరువాత మరలసాక్షి యిట్లు చెప్పెను:

ప్రశ్న:—ఈమోసము బయట పడెనట్లు తెలిసింది 12 జూలై 1923న గదా. అది అయినతరువాత బ్యాంక్ సాలిసెట్ల ద్వారా ఏమైనా ఓవర్ డ్రాఫ్టుల నిచ్చినదా?

జ:—సాధ్యమైనంతవర కట్లు చేయ యత్నించినది.

ప్ర:—బ్యాంకుడబ్బు 9 లక్ష లవరాలింపబడె ననుట అబద్ధము కాదా?

జ:—ప్రస్తుత మారీతిగనే యెంచబడుచున్నది.

గ్రాంటుగారు లేచి పరీక్ష జరుగమన్న కాలములో ఆడ బుగ్గపొంపబడుచున్నదని చెప్పగా చాదరిగారు మీ అవ్వకభావా లనవరమనిరి.

తరువాత సాక్షి అహమ్మద్ బాద్షామూగారికి బ్యాంక్ వారికి సాలిసెట్లద్వారా జరిగిన సమృత్తిప్రత్యయము గూర్చి తనకేమి తెలియదనగా చాదరిగారు ఆ సమృత్తి పత్రానికి సంబంధించిన ఉత్తరం ఒకటి చదివి దీనినిబట్టి యిదిమోసమో అప్పజెప్పగలవా యనగా ఇప్పుడు లభ్యగగూడదని గ్రాంటుగారు చెప్పిరి. జడ్జి రాప్రశ్ననడుగ నీయజేను.

తరువాత సాక్షి బ్యాంకుతరపున అడ్వాన్సులిచ్చుటం తటినండి లేదనియు బాంకు ఆఫీసరుగా టిల్లమేనేజరు ట్రాన్సాక్షన్లు జరుపుచుండెననియు చెప్పుచుండగా చాదరిగారు టిల్లమేనేజరు సమృద్ధిమైనవాడని నేను తలస్తాను అనిరి.

గ్రాంటుగారులేచి అతడుసమృద్ధమైన వాడేనని న్యాయాధిపులకు చెప్పుచున్నాననెను. సాక్షి ఆవిషయము నాకు తెలియదనెను. అతడు బ్యాంకువిషయములలో సత్సహాయకలవాడనియు టిల్లమేనేజరు సంతకములున్న వగుటచే కొన్ని చెక్కులు గూడ యీ 9 లక్షలలో నుండెననియు, అవిచెక్కు రిఫ్టబుక్కున చేర్చబడవలెననియు చెప్పగా చాదరిగారు టిల్లమేనేజరుసంతక మున్న కాగితము నతడు పైయధికారల అనుమతియుండుటచేతనే సంతకముచేసె ననుటకు టిల్ల లేదాయని యడుగగా లేచని సాక్షి జవాబిచ్చెను. కేక్రటరీ సంతకముండెనగాని అధికారము పొందవనియు బ్యాంకుకు ఆమృతపడినవింధనలు రెడైర్ కీఫర్లపద్ధ ఉండు ననియు, టిల్లమేనేజరు సంతకముండి డబ్బుయిచ్చబడినప్పుడు అది అధికారిత్యా ఉన్నదాయని అరయువారెవరు లేరనియు సాక్షి చెప్పగా, ఇక్కడనే సారఫాటు కలదని చాదరిగారినిరి.

ప్ర:—టిల్ల మేనేజరు సంతకములేనన్నవి. చాలా యవ్వబడుటలేదా అవి ఓవర్ డ్రాఫ్టుల బక్కులలో వ్రాయబడుచుండుటలేదా.

జ:—వ్రాయబడవలయును.

ప్ర:—అట్లు జరుగలేదు. కనుక అంగు నేరమున కనుకూలముగ నున్న కుట్రలేదా.

జ:—అందొక విధమైన అక్రమ మున్నది.

చాదరిగారు అక్రమత్వమునకు నేరమునకు భేదము కలదనిరి. తరువాత కొన్నిచెక్కుల నకల్లు టిల్ల మేనేజరు సంతకము లున్నవి మాపి యివి డబ్బు యిచ్చబడినవా?

జ:—ఇవి అహమ్మద్ బాద్షా గుడ్డలవర్తకమునకు సంబంధించినవి చెప్పెను.

ప్ర:—టిల్ల మేనేజరు సంతకముతోనున్న చెక్కులు ఓవర్ డ్రాఫ్టు పుస్తకములో వ్రాయబడుట ఎక్సాంట్లు మరెవరిక

టి చూచితివా.

జ:—రెండుమూడు ప్రశ్నలకింపబడినవి చూచితిని. అవి యే సంగర్భమున నట్లయినవో నాకు జ్ఞాపకములేదని చెప్పి యింకను ప్రశ్నలకుగలకే ఓవర్ డ్రాఫ్టు ఎట్లు సరిగానుండునో మొదటి ముద్దాయితో సంబంధించిన ఎడ్వాన్సు లేవో, చెక్కు రిఫ్టాడు బుక్కును చూడకుండా ఒకరూపాయి గూడా వసూలుకాని చెక్కులకు తీసుకూడదనియు చెప్పెను.

ప్ర:—బ్యాంకు వివిధమయిన కష్టమర్థతో వివిధముగా నుండునా?

జ:—అవును నిశ్చయముగా నుండును.

ప్ర:—నేను వసూలుకాని చెక్కునిచ్చి డబ్బు నడిగితి ననుకొనుట.

జ:—నీతిహీనాచి యివ్వవచ్చును.

ప్ర:—కనుక బ్యాంకు నియమముల మీరు దాటుచున్నారన్నమాట.

జ:—అధికారల యివ్వ ప్రకారము రికార్డులలో వ్రాసి చేయవచ్చును.

ప్ర:—బ్యాంకింగునుగూర్చిన గ్రాంటు లాచదినితిరా?

జ:—లేదు. డబ్బు ఎక్కువ తీసికొన్నవారికి నోటీసు నిచ్చుట కలదనియు లెక్క లధికారరీత్యా నుండవలయుననియు, రెండులకు రికార్డుండవలయు ననియు చెప్పగా చాదరిగారు విధానములను దాటునాచారము కలదనిరి.

ప్ర:—మాకోడెంట్ అండ్ కోకు యింజీనియల్ బ్యాంక్ లావాదేవీ లుండుట నీకు తెలియునా?

జ:—అవును.

ప్ర:—వారు సాధారణముగా రికార్డు లేకనే ఎక్కువ డబ్బుతీసికొను ఆచారము కలదా.

జ:—అది లోస్సునీజన్స్ డిపార్టుమెంటువారివల్ల తెలిసికొనబడవలయును.

ప్ర:—మొదటి ముద్దాయి 9 లక్షల ఖరీదుగల ఆస్తి సెక్యూరిటీ నిచ్చెను గదా.

జ:—అది ఆంతఖరీదు చేయుననుట సందోహ్యదము.

ప్ర:—ఆ సెక్యూరిటీ 1923 లోకాదా తీసికొన్నది.

జ:—బలవంతంమీద.

ప్ర:—ఎవరు బలవంతం చేసిరి.

జ:—కార్యదర్శి.

ప్ర:—2, 3, 4 ముద్దాయిల విషయములో గూడా వారు సెక్యూరిటీ నిచ్చినారు గదా.

జ:—ఆ సంగతి నాకు తెలియదు.

దీనితో ఫుల్లయట్ గారి సాక్షులను గురిసినది.

వృత్తి సంబంధముగుహక్కు

అంతట చాదరిగారు బ్యాంక్ సాలిసెట్ల జాబితావిలు యెండుటపెట్టుమని గ్రాంటుగారనడిగిరి గ్రాంటుగారట్లు చేయుటకు తమహక్కుకు భంగమనియు యిండియన్ ఎవిడెన్సు ఆక్టు 129 సెక్షన్ ప్రకార వట్టి హక్కున్నదనియు చెప్పుచు ఒక యింగ్లీ షు కేసు నుదాహరణముగ చెప్పిరి. అంతట చాదరిగారు ఆహక్కు వాల్టిక్లెంటుకే కలదనియు, యిప్పుడు ప్రభుత్వమిచ్చు పార్టీ గా నుండలేదనియు ఇదిరహస్యమైనవిషయము కాకవాపుటచే యీ హక్కు నుపయోగించుకొను బనాసరమనియు చెప్పి లా చదివి వినిపించి న్యాయాధిపతుల యిష్టమునకు బాధ్యుడననిరి. గ్రాంటు గారు పోలీసుకమిషనరుగా రీహక్కును పోలీసుకొనవలయుటచే నట్లుచేయవలసినట్లునదనగా చాదరిగారు ఇదివరకొంచెంహక్కు స్పదమనిరి. అప్పుడు జడ్జిగారు యీహక్కు వదులుకొనవలసినదే జాబితా చూపవలసినదే యని చెప్పిరి. అంతటితో ఆరోజుకు కోర్టుముగిసినది.

నేటి విచారణ

అప్పునరు నాడ్కుము

(హైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సు)

ఇంజీనియలు బ్యాంకు మోసమున దీదినమున న్యాయమూర్తి బ్రీఫీ గారయిండుట, ప్రొసెక్యూషన్ న్యాయవాది యు. ఎన్. గ్రాంటు గారు, మొదటి అగ్రావరగు వి. రామ రెడ్డిలయ్యరు గారిని విచారింనుటకు ప్రారంభించిరి.

వి. రామచంద్రయ్య:—అగ్రావరగు వి. రామచంద్రయ్యరు న్యూ జెంటు గ్రాంటుగారిగే పరీక్ష చేయబడి టిల్ల చెప్పెను:

నేను 1918 లో టెంపరరీ లెడ్జరు కీపరుగానుండి 1920 లో పర్మనెంట్ లెడ్జరు కీపరుగా నొనర్చబడితిని. 1, 2, 4 ముద్దాయి లందరిని ఎరుగుదును. 1 ముద్దాయికి ఇంపీయలు బ్యాంకులో కే రెంటు ఆక్సాంటులగుదు. 4 ముద్దాయికి ఎన్. దాదాసాహెబు పేరుతో నోక ఆక్సాంటులగుదు. రెండవ ముద్దాయి నానూ పారి. ఆరవ ముద్దాయి 1 ముద్దాయికి సహపాతి అని 1922 లో నాకు దెలియవచ్చెను. 1 ముద్దాయి పేర హక్కుల దానికంటె అధికముగ చెక్కులవచ్చినపుడు నేను అభ్యంతర పెట్టినపుడు, 6 వ ముద్దాయి తనకును ముద్దాయికిగల పైన్నేహమును తెలి పెను. మొదట నాచెక్కులకు అభ్యంతర పెట్టితినిగాని తరు వాత నాస్వంత బాధ్యతమీద వానిని అంగీకరించుచుంటిని. 1922 ఫిబ్రవరి మాస ప్రాంతమున నాకు కొంతబుణము గావలసి రాగా 6 వ ముద్దాయి 1 ముద్దాయినుండి ఇప్పించెను. 1921 ఫంలి సెప్టెంబరు నెలలో నాకును, 2 వ ముద్దాయికిని ప్రధమ సమావేశము జరిగెను. అప్పుడు శౌరిముత్తుక్రింద నీ ఆక్సాంటు వుండెను. 2 వ ముద్దాయి ఆక్సాంటును గురించి చిక్కులుగా నుండుటచే వానిని సవరించుటకుగాను ప్రోత్సహించుటకు 6 వ ముద్దాయి నన్ను 2 వ ముద్దాయివద్దకు తీసికొనిపోయెను. పా సింగు ఆఫీసరుగ నున్నప్పుడు అతని ఖాతాలోని లోపము లనుజూచి, లెక్కల జాగ్రత్త జూడవలెనని రిమార్కు వ్రా యుటచే 6 వ ముద్దాయియును శౌ రిముత్తు లోపముల సవరింప వలెనని 2 వ ముద్దాయిని కోరవలసి వచ్చెను. అన్వేషణకు ఆకాంక్ష ద్వారా ఖాతాలోని నిలువమొత్తమును పోచ్చించు టయే అందలిలోపము. 2 వ ముద్దాయి ఆనాడురాత్రి ఎవ రెవరిద్దరో కొంతధనమును దెచ్చి మరునాడారెక్కలను పరి పేట్టెను.

చాచరీగారు:— పైవాక్యము నాతేజించుచు, ఆ రాత్రి రెండవ ముద్దాయి ఏమిచేసినదియు తనకు దెలియక పోయినను "ఎవరెవరిద్దరో బదులు దెచ్చి" అను విషయము సాక్షిక దెలియదనియు నుడివిరి. అంతట ప్రాసిక్యూటరు న్యాయవాది ఆశ్రయపరచుకొనినది, తిరిగి ప్రశ్నింపగా రెండవదిన మున జమకట్టిరని సాక్షి నుడివెను. తరువాత ప్రశ్నలకు ప్రత్యు త్తరమొసగుచు, ఇంపీయలు బ్యాంకు లెడ్జరులోనుండి, 2 వ ముద్దాయి ధనము నిలువలేకుండుగ నే పంపినచెక్కులను గురించి నే యుంటుంటున్నదియు తరువాత సంతకాలముననే ముద్దాయి ధన మును ఖాతాలో జమకట్టుట గురించియు కొన్ని భాగములు చదువబడెను. అట్లు ఖాతాలో జమకట్టుటచే అతని ఖాతాలోని లోటు విలువగ మారెను.

1921 సెప్టెంబరు 22 తేదీన నిట్లు జమకట్టుట జరిగెను. ఆదినమున 18900 ల జమకట్టెను. 28 వ తేదీ తరువాత 3 అక్టో బరువరకు ఎట్టిబద్దము జమలులేవు. నాల్గవ దినముల తరు వాత శౌరిముత్తును తిరిగి కలుసుకొనినపుడు ముద్దాగారు తిరిగి పై లెక్కలో కొన్ని తప్పులను కనుగొనెనని నుడివెను. 6 ము ద్దాయి, 2 వ ముద్దాయిని తిరిగి ఖాతాను సరిచేయుటకు ప్రోత్స హించవలెనని నన్ను కోరెను. నేనట్లేజేసితిని. తరువాత నాల్గవ నెలకు ఆ లెడ్జరు నాక్రిందకువచ్చెను. 1922 జనవరిలో 2 తేదీన మియూజాన్ కంపెనీ లెడ్జరు నాకు వచ్చెను. 1 ముద్దాయి లెడ్జరు కూడనా కేవలము. క్రీస్తుమను నెలపులోని ముద్దాయియే హెచ్. ఎ. బాద్షాయును మాంబళములో నోక దినము నాయంతికి వచ్చెను. తాను 1921 ఫంలి అంతమువరకు మియూజాన్ అక్సాంటులను, అక్సాంటులను చెక్కుల ద్వారా గరిపుచ్చుచుంటి ననియు, ఇకవిడగూడ నావిధముగనే సరిపెట్టుచుండుననియు అందులకుంగీకరింపవలెననియు 6 ముద్దాయి నన్నీవలకు పీల్చిచి చెప్పెను. కొంతవర్ష జరిగినతర్వాత నందుల కంగీకరించితిని. క్రీస్తుమను నెలపులోని వార నావాదానమును నిరచేర్చితిని. అస ముచ్చసమయమున హెచ్. ఎ. బాద్షాగూడనుండెను. ఇందు లకుసాక్షి, లెడ్జరు ప్రస్తావములనుండి యుదాహరణల నొసగెను. జనవరిలో ముద్దాయి కొరకు లెనుచెక్కులమార్చితిని. ఈరెండు చెక్కులను ముద్దాయి, ఇంపీయలు బ్యాంకులో జూపగా, నిం ధనలో విధింపబడిన రీక్షనవలతలంభింపకుండనని లెడ్జరులో జేరి వానిపై సంతకమొనర్చి, అందులోలోపము లేదనియు; ఆమొత్త ముధనము వారి ఖాతాలోగలదనియు చెలుపుటకు చిహ్నముగ నాచెక్కులపై సంతకమొనర్చితిని. అట్టితరువాత నాచెక్కులు ఇండియను నెక్షను మానే జరువద్ద కుపోవును. ఆ తని తరువాత ఫీపు ఆక్సాంటెంట్లవద్దకు జనును. ఈచెక్కుల వలన 2 తేదీన ముద్దాయి పేర 10 వేలు నిలువ గాన్పించెను. 5 వ తేదీన కొన్ని చెక్కులు చెల్లింపబడెను. ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీన దేదిన రు 4200 ల చెక్కుపైనే నాపేరు పొడి అక్షమ

ముల వ్రాసితిని. వెతుక నే ముద్దాయిలో గానించుకొనిన ఏ రాష్ట్రము ప్రకార మిట్లు సంతక మొనర్చితిని. 1922 ఫంలి ఏప్రి లు నెలలో మియూజాన్ బ్యాంకు 40 వేల వరకు హక్కుల మొత్త మునుండి అధికముగ చెల్లింపవచ్చు నని అధికారు లంగీకరించిరి. ఏప్రిలు 1 తేదీన 2 ముద్దాయి మరియొక చెక్కు నోకదానిని పంపగా దానిపై సంతక మొనర్చి దానిని మార్చుటలసినదిగా గోరుచు, నేనునలు బ్యాంకు గుమాస్తాయు నరసింహుని చెట్టి యను నతని కొనుగొని. ఆతను నేనును, అన్వేషణకు చెక్కుల మార్చుటకుగాను ప్రతి దినము 12 గంలి కొకమారును 2 గంలి కొకమారును ఇంపీయలు బ్యాంకులో కలియుచుండుము. ఫిబ్ర వరి 8 తేదీనను 101 మియూజాన్ పేరగల 17 వేల లోటును న్గించుటకుగాను ఫిబ్రవరి మొదటి వారంతయున 8 తేదీ నేనునలు బ్యాంకుపైను మరియొకరి పైనన్నపుమారు రు 9601 వేలకు పైగా అన్వేషణకు చెక్కులలో నొసగెను. ఫిబ్రవరి 17 తేదీన మియూజాన్ కంపెనీ ఖాతాలో లోటు రు 12168 చిల్లర 28 తేదీ యువయమున నీఖాతాలో, అన్వేషణకు చెక్కుల రూపమున 11 వేలకు పైగా జమకట్టి ఈలోటును రు 1887.00 ల నిలువగా మార్చుడెను. తరువాత నీ అన్వే షణకు చెక్కుల పద్ధతి ఈ మోసము కనుగొనుటైన వరకును ప్రతిదినమును ప్రతివారమును జరుగుచు వచ్చెను.

నవంబరు 5 తేదీన, లెక్కలలో మార్పు లానర్చుపద్ధతి యవలంబింపబడెను. అంతకు పూర్వము అన్వేషణకు చెక్కు పద్ధతియే అవలంబింపబడుచుండెను. మియూజాన్ కంపెనీ పేరగల 894 వేల పైచిల్లర మొత్తమును, నిబంధనలలో సంగీ కరింపబడిన 40 వేలలోపలికి దెచ్చుటకుగాను అన్వేషణకు చెక్కుల ద్వారా రు 60 వేలవరకు జమకట్టబడెను.

అహమ్మదు బాదుషా ఓచుద్రాపులను పోనిచ్చితిని. ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రధమమున నిట్లుచేసితిని. జనవరి నెలలో నాతని ఖాతాలో ఖర్చు రు 11248 లు. ఇంతమొత్తము నొసగుటకు అధికారము లేదు.

ఓచుద్రాపుపుక్కుములు

ఈసమయమున ప్రాసిక్యూటరువారు చెడిన ఓచుద్రాపు అంకెలను గురించి సరిజూచుటకు ఇంపీయలు బ్యాంకు వారి ఓచుద్రాపుపుక్కుముల నిష్పించి వలెనని కోరిరి.

గ్రాంటుగారందులకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, నాపుక్కుములు చాలరహస్యముగ విషయములు గలవనియు అందుచే వాని నికరులుజూచుటకు బ్యాంకువారివద్దపడరనియు నుడివెను.

చాచరీగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఇంపీయలు బ్యాంకువారి ఓచుద్రాపుపుక్కుములను క్రాంతిసాక్షిలలోనికి దెప్పింపవచ్చుననియు అచ్చట నిరపక్షముల ప్రతినిధులునుగూడ ముద్దాయిలకు సంబంధించిన వివరములుగల పేజీలను అంకెలను మాత్రముజూపించిన చాలుననియు, త మ కి త రవిధముగ వివరము లెంతమాత్రముదనియు నక్కర లేదని యునుడివిరి.

రామచంద్రయ్యరు

తరువాత, సాక్షివరీక్ష తిరిగి ప్రారంభింపబడినప్పుడు సాక్షి ఇట్లు నుడివెను.

జనవరి నెలలో నాతనికి, అతని పేర నిలువయున్న మొత్తముకంటె రు 110 వేల సధికముగ నొసగుట అనుమతి గలదు. ఈ మొత్త మిదివరకే దాటుటచే, జనవరి 25 తేదీన అహమ్మదుబాదుషా, రు 8600 లకు రెండు చెక్కులను పంప నిరాకరించితినిగాని, శౌరిముత్తు జోక్యము పుచ్చుకొని, తా నొకరు ఖాతాదారున కధిక మొత్తమును దీసుకొనివచ్చుచుంటి ననియు, ప్రోత్సహించెను. 30 తేదీన రు 6 వేల మరియొక చెక్కురాగా దానిని ఓచుద్రాపుక్రింద అనుమతింపబడిన మొత్తములో కేర్పరచే చెల్లింపనిచ్చితిని. తరువాత సాక్షి, అహమ్మదుబాదుషాచే పంపబడిన వేర్వేరు అక్సాంటులను చెక్కులకు గుర్తించెను. ఫిబ్రవరి 25 తేదీన 1 ముద్దాయి పేర రు 8600 లకు రెండు చెక్కులు ఎచ్చినపుడు ఖాతాలోధనము నిలువ లేనను కారణముచే నిరాకరించితిని. కాని (6) వ ముద్దాయి నచ్చి, ఆ చెక్కులను చెల్లించుటకు ప్రోత్సహించెను. 30 తేదీన మరియొక చెక్కునుగూడ చెల్లించితిని. మే నెల 31 తేదీకి ముద్దాయి ఖాతాలో ముద్దాయి చెల్లింపవలసిన మొత్తము లకుపైగా నుండెను. ఈ పర్యాయము నేను చెక్కులను శల్లింపుటకు సమ్మతించలేదు. చాల అభ్యంతరముల పెట్టితినిగాని 6 వ ముద్దాయి చెల్లింపుటకు ప్రోత్సహించెను, అటు తరువాత రు 10 వేలకు మరియొక ఓచుద్రాపుచెల్లింపబడెను. ఈ డ్రాపుపైసవరముకు సంతకము పెట్టె అంగీకారమొసగెను. తరువా

త 2, 6 ముద్దాయిలను 1 వ ముద్దాయివద్దకు దీసుకొనివెల్లి నేను ఇంపీయలు బ్యాంకులో లెడ్జర్ కీపరుననియు అవునరమప్పు డుపయోగపడగలననియు చెలుపుపరిచయమొనర్చిరి. అచ్చట కొంతసేపు మాటలాడినతరువాత చెలువలికివచ్చుచుండగా, ము ద్దాయియొక్క గుమాస్తాలలో సుబ్రహ్మణ్యమునునతడువచ్చి రు 25 రూపాయలనొసగెను. నానిని పుచ్చుకొనుటకు మొదటనే ను అభ్యంతరములదెలిపితిని గాని తుదకు పుచ్చుకొంటిని. సుల్తా అహమ్మదు, తనకుకొంతకాలములో రు 20 వేలుగావలసినవచ్చున నియు అప్పుడు ఓచుద్రాపుసంగీకరించి సహాయమొనర్చవలసి వచ్చుననియుగోరగా నేను మొదటనుండుగల ఇబ్బందులను దెలి పి, తుదకు అంగీకరించితిని. ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీన 1 ముద్దాయి పేర రు 5 వేల ఓచుద్రాపునొసగెను. దీనితో, ఓచుద్రాపుల మొత్తము 140 వేలవరకయ్యెను.

(ఫలహారాంతరము)

ఫలహారాంతరము 8 గంలికి శౌర్యవారు తిరిగి సమావేశ మొనర్చుచు గ్రాంటుగారు తిరిగి మొదటి ఆశ్రావరును విచారించు టను సాగించిరి. నాల్గంటలవరకు విచారణ జరిగెను. అప్పటికి ఎల్వేక్రికరెంటు హతాత్తుగా నిలచిపోవుటచే శౌర్యుల దీపము లారిపోయెను. పంకాలుతిరుగుట మానివేసెను. అందుచే 4 గం 10 నిమిషములకు శౌర్యవారు పనినిముగించి లేచిరి.

మనూలు సమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

జాతీయమితిసభలో మనూలు సమస్యను గూర్చి యిదివరకు చర్చలో పాల్గొనుటకు టర్కి సన్నిధిముగనున్నదని ఇస్కేటు వాదనగాను ప్రకటించిరి. లానేను ఒడంబడికను మూడుసార్లు ధృవపరచిన సంగతి తెలిసిన 20 రోజులలోపుగా చర్చ జరగ గూడదు ఎరతుపైనే అంగీకరించెను. తుదకు హక్కులను పరిష్కారము జేయుటకు వాటిని అంగీకరించుటకు జాతి సంతివారు న్యాయనిధానమును అవలంబించెద రని తుదకు లకు నమ్మకము గలదు.

భారతశాసనసభ

జార్జి పిల్చరుగారి స్థానమునకు క్రాఫోర్డుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

కలకత్తా, ఆగస్టు 28:— భారతశాసనసభలో జార్జి పిల్చరుగారు రాజీనామా దీయగా కలిగిన స్థానమునకు బెంగాలు వి రోషీయ నియోజకవర్గమువారిచే యూరపీయను సంఘపు జెనరలు కార్యదర్శి జె. డి. క్రాఫోర్డుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి గవర్నరుదంపతులు బీజపూరుకు వచ్చుట

బొంబాయి, ఆగస్టు 28:— నేటియువయమున విల్సను దంపతులు బీజపూరుకు వచ్చినప్పుడు బహిరంగముగా స్వాగత మొసంగబడిరి. ఉదయముననే గవర్నరు గెల్ గంజేజ్ యిత్ర హిందోజా, మాలిక్ మైవర్ యొక్క లోకప్రసిద్ధమైన జ్ఞాపక చిహ్నములను చూడ జల్లిరి. తరువాత మాలిక్ చందనపు మసీ దును చూచిరి. తరువాత సభచేసి ఖాన్ సాహెబు ఉమర్ బురస్ గారికి రావుసాహెబు యం. బి. దేవాయిగారికి సనదుల నొసంగిరి. బీజపూరులోని సానిక, ప్రభుభక్తి సంఘములనుండి సన్మానపత్రముల నంగీకరించిరి. మధ్యాహ్నమున గవర్నరు దంపతులిరువురును కలెక్టరుగారికి అతిథులుగా వెల్లిరి. తరువాత గవర్నరు కొంతమందికి దర్శనమొసంగి నేర స్థలారకేష్వాటుచేయబడిన సెటిల్ మెంటును చూచుటకు వెల్లిరి. తేదీవిల్సను ఆస్పత్రిని బాలికాపాఠశాలను చూడవచ్చెను. సాయంకాలమున దంపతులు బీజపూరునుండి గణేశ్ ఖంబి యిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాయబ్ తహసీల్దారుని హత్య

నీల్సా, ఆగస్టు 28:— ఖాన్ సాహెబు చట్ ఆలీ ఆక్బరు పారి టికల్ నాయబుతహసీల్దారు 25 తేదీన సర్వాక్రీవానా మధ్య నున్న రోడ్డుమీద చంపబడినట్లు వర్తమానమువచ్చినది వివరము లు తెలియవు. కాని టాకీఖోరకీరలచే చంపబడినట్లును వారి లో కొంతమంది వీరివెంటనే ఉన్నట్లును నమ్మకముగానున్నది. చట్ ఆలీ ఆక్బరుగారు మిగుల ధైర్యశాలి ఈహత్యవార్త విన గానే ప్రభుత్వమువారికి కోపమును విచారమునుకలుగుచున్నవి.

(ఆ. ప్రె.)

బయ్యారా నవనభ

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు మాంగ్ పూగారి

తీర్మానము

రంగూను, ఆగస్టు 28. — నేడు బయ్యారా శాసనసభలో బయ్యారా స్వీకరణ రాష్ట్రీయ పరతులమీద యేర్పాటు చేయబడు బయ్యారా ప్రభుత్వమున కధికార మొసంగునట్టివియు, విదేశభాంధ్యములును దేశరక్షణ విషయములును తప్ప మిగతా కేంద్ర శాసనములు రాష్ట్రీయ త్ర మొనర్చునట్టివియును రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నింకను ఒకసంగనలేనని శిఫారసుచేయుచు జాతీయపక్ష నాయకుడు మాంగ్ పూగారి రాజ్యాంగమును పాదించిరి. మధ్యాహ్నము ఫరహాదమునువరకు గవర్నరు సభలో వుండెను. ప్రేక్షకులగాకూడ నిండువందలకు పైచిలుకైన కేంద్ర శాఖలను రాష్ట్రీయ త్ర మొనర్చుటకును అట్టి వాటిలో పీల్చినదివరకు ప్రజాముత్ర వేంపర్చుటకును వలయు సంస్కరణముల నొసంగు విషయమునను ఆచారము సంబంధమునను నిజస్థితులు తెలిపినాడు ఒక చిన్నసంఘము కేంద్రము చేయవలసినదని నూచిందు డిగ్గెట్ వీల్ గారి రాజ్య సవరణ సవరణించిరి. ప్రభుత్వకర్తలు యిట్లు వచ్చునట్లు ఓట్లయ గలరనియు స్వాధికారముతో మాట్లాడగలరనియు ఆక్షిప్తము చేసెను. తీర్మానము విషయమై మాట్లాడుచు స్వీకరణ విషయమై లీ కమిషనువారు విచారించిరనియు వారి నివేదికము శాసనసభవారి విచారణలో నున్నదనియు, తీర్మానము లోని తిక్కన విషయములు సంస్కరణ విచారణ సంఘము వారు విచారించుచున్నారనియు మీ చెప్పిరి. సవరణమూర్తి హిందూదేశమునుండి బయ్యారా విడిచివలెనని ఆ సవరణ నూచిందుచున్నదనియు, దానినిగురించి ప్రజాభిప్రాయము పూర్తిమీలుగా నున్నందున దానిని విచారించవలసిన యవసరము ప్రభుత్వమువారి కింకను కలుగ లేదనియు చెప్పిరి. అందు వలన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఒక సంఘమును నియమించుటకు అంగీకరింపజాలరు. మరియు నిండియూ దొరతనమువారి సహకారము కాంక్షను లేకుండ స్థానికప్రభుత్వమువారు ఏవిధమైన చర్యన ప్రారంభింపజాలరు. ఇండియాకును బయ్యారాకునుగల ఆర్థిక సంబంధమును తెలుపునట్టి సరియైన లెక్కలు సాధారణముగా దొరకవు.

ఈ తీర్మానము చాల ముఖ్యమైనదనియు, యీ తీర్మానమునుగూర్చి చేయు నిర్ధారణపైనే కమిషన్ గారి చెడుకుగాని బయ్యారాదేశభాషిత్తి ఆధారపడి యున్నదనియు, ఆకారము నలక చాక్లెట్ మొలినవరకు అందుకు కలిసి యేకాభిప్రాయము ను తెలుపవలెనని తాను ఆతురత పడుచున్నాననియును, తీర్మానము నుపపాదించునట్లు మాంగ్ పూగారు చెప్పిరి. ఇది కొందరికి డేనుముగా కనబడుచుండ మరికొందరికి డేను విరుద్ధముగా కావబడుచుండెను. కొందరు అభివృద్ధి తీరమైన వేగముతో నున్నదని భయపడిరి. కాని దీనివందరును సానుభూతితోను విశాలదృష్టితోను చూడవలెనని సభ్యుల నభిప్రాయ కోరెను. బయ్యారా హిందూదేశమునుండి వేరుచేయ గోరుచు స్విదాయకు ప్రశ్నను సభ్యులు తమలో దామె ఆలోచించు కొనవలెనని చెప్పెను. తీర్మానముపై రాదగిన ఆక్షేపణలను గురించి ఆరేడిట్లు చెప్పెను. హిందూదేశమునకు బయ్యారా యంత అవ్వపడి యున్నను, యెల్లప్పుడును హిందూదేశముతోడనే పట్టుకొని యుండుట బయ్యారా కనవరము. ఏలనా, హిందూదేశముతోనిర అభివృద్ధిని ఆంధ్రకపరమనట్టి సాంఘికలోపము లెవ్వియు నిచ్చునో లేవు. మరియు తమ రాజ్యాంగాభివృద్ధికి బయ్యారాప్రజలు తమ మీదనే గూఢారపడి యుండవలెను. హిందూదేశప్రభుత్వమువారు తమ కోర్కెను నెరవేర్చునవలె నన్న కలుగు కష్టము లెవ్వియో తెలియచేసెను యూరపియను, అధికార, అధికారతర, యితరసంఘములోని యెవ్వరి కేములకును భంగము కలుగదని నమ్మకము చెప్పెను. బాధ్యతలు వంతుకొని నచో అనర్హులు కలుగున గావున ద్వంద్వప్రభుత్వమును సుంపించెను. హిందూదేశమునుండి విడివాయినట్లయిన బయ్యారా పాలుకు 10 కోట్లరూపాయ లాదాయవని లెక్కలను చూపించెను.

డిగ్గెట్ వీల్ గారు

సవరణ సుపపాదించుచు తీర్మానములోని ప్రభుత్వ భాగము బయ్యారా యిండియానుండి వేరుపడుటకు హిందూయను కొనుగడుదనిచెప్పిరి. వేరుపడుట, ప్రస్తుతము స్వాధీనములో లేని భూమివలన లోబరచుకొనుటకును, పూర్తిగా పన్నులను

నిర్మించుటకును కోరబడినదని కొంతమందికి నమ్మకము కలదు. హిందూదేశమునుండి వేరుపడినపక్షమున బయ్యారా యొక్క ఆర్థిక స్థితి యెట్లుండునో తెలిసికొనుటకు అతడు లెక్కలు కావలెనని కోరెను. ఏలయన, కేంద్రశాఖలను రాష్ట్రీయ త్ర మొనర్చునట్లయిన బయ్యారా యంతభారము పడునో ఉపపాదకును విచారించలేదు; ముఖ్యముగా హిందూదేశముయొక్క అవ్వలు కొన్ని బయ్యారాపాలుడును. తనమనస్సు నిర్మలముగా నున్నదనియు బయ్యారాను లాభకరమని చూపగలిగిలేదని అనుకూలముగా ఓట్లయేటకు సిద్ధముగా నున్నాననియు నీతడుచెప్పెను. వేరుపడుటయనున దేశముయందు ఒకతేయభిప్రాయముతో నున్నవని జాతీయ పక్షమువారు చెప్పినమాట నతడు విశ్వసించలేదు. ఎందుకనగా నది ఆర్థికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయముకాదు. మరియు పలుకరులకు అభిప్రాయములుగా నున్నచోట వేరుపడుటకైన దని పార్లమెంటువారు గ్రహించుకొనలేదు.

పలువురు అధికారతరసభ్యులు చక్కలో పార్లామెంటు బర్నియలును ఒక్కభారతీయుడును తీర్మానమును సమర్థించిరి. మిగతా భారతీయులలోను యూరపియనులలో కొంతమంది తీర్మానము నడ్డుపెట్టిరి. మరికొంతమంది సవరణను సమర్థించిరి.

లూయిసన్ గారు

ఒక్కడే అధికారకర్తలైన ప్రధానకార్యదర్శి లూయి సన్ గారు సవరణ నడ్డుపెట్టుచు తమయభిప్రాయము నిట్లు తెలియజేసిరి. పనిచేయుటకు తగినలెక్కలున్నవి గావున సంఘము తీర్మానముతోను నవసరములేదు. వేరుపడినపక్షమున నావికాదళమునిమిత్తమును నైరీకదళముయొక్క ప్రభుత్వ ఋణపు కర్బుల నిమిత్తమును బయ్యారా విహింపవలసియున్న భారమును తెలియజేసి వేరుపడినయెడల యితరకారణములవలన వేరుపడవలెనని ఆర్థికకారణములవలన కావని అతడు చెప్పెను. డిగ్గెట్ వీల్ గారి సవరణలోని రెండవభాగము వేరుపడక మేమియు కలుగకుండునట్లు బహునిపుత్రతో కూర్చబడినదని చెప్పెను. ఆలలు తీర్మానములో, వేరుపడుట అనుమాటను వదలిపెట్టి ఇది ఉపపాదకును ఎక్కు ఓట్లను సంపాదించవలెనని కాబోలు. భారతీయులచే అణగారినట్లుచేయుటకు బర్నియలు యిట్లు పడలేని బయ్యారా యొక్క భావిత్తి వేరుపడుటలోనే యున్నదని లూయిసన్ గారు చెప్పిరి. 1922 సంవత్సరములో బయ్యారా యిండియానుండి విడిచియవలెనను ప్రశ్న సభలో ప్రవేశపెట్టు బడినప్పుడు బయ్యారాదేశము లెవ్వరను దానిని ఆశాదించలేదని జ్ఞాపకమునకు తెచ్చిరి. ఇంత స్వల్పకాలములోనే పరిస్థితులు మారిన చనుకొనుటకు కారణము లేదని చెప్పిరి. వ్యవస్థాప్రభుత్వము 1 సంవత్సరము 8 కలలనుండి పనిచేయుచున్నను మార్పు కోరవలసిన అవసరము కావబడిలేదు.

సవరణ మొదట ఓట్లకు పెట్టబడి ఓడిపోయెను. పిదప తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. 41 మంది అనుకూలముగాను డెగ్గెట్ ప్రతిపాదముగాను ఓట్లనిచ్చిరి. ఇద్దరుమంత్రులు తీర్మానమునకు అనుకూలముగా ఓట్లనిచ్చిరి. అధికారాలలో పెక్కుమంది ప్రతిపాదముగా ఓట్లనిచ్చిరి. ఆర్థికసభ్యుడు ఆర్థికకార్యదర్శి, 28వలపుమెంటు కమిషనరు కారెన్ సభ్యులలో పెక్కుమంది తటస్థముగా నూటకుండిరి. (అ. ప్రె.)

మదరాసు కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు: — పెరంబూరు (16-వ డివిజన్) వోల్టర్ల బహిరంగసభ నిన్న బకింగ్ హం కంట్రీ టిక్ మెంటుల కడుగుగానున్న మైదానములో యస్ క్రిని వాసయ్యంగారి అధ్యక్షత్వ క్రేంద్రజరిగినది. పి. భక్త వత్సలనాయుడు గారి కే (కాంగ్రెసుపార్టీ) వోల్టర్లనీయవలసినదని అధ్యక్షుడు, చక్రయ్య, కల్యాణసుందర మొదలయారు మొదలగు ప్రముఖులు వోల్టర్లకు చెప్పిరి. “ఏ. ఎల్. కామ్రేగారికి వోల్టర్ల నీయ నట్లు వారికినే కాంగ్రెసుకు వోల్టర్లకొనవలసినట్లున్నా కాంగ్రెసును గురించి చెడ్డగాచెప్పుకొనుటకు వీలుకలుగజేసినట్లున్నా వుండుంది” అని చెప్పిరి. వోల్టర్ల వందరికి ఉత్సాహపరచిరి.

బీహారు-బిరస్వా శాసనసభ

ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోవుట

బీహారు బిరస్వా శాసనసభలో, బిరస్వాలో తత్కాలి యుగ బిరస్వాపై యెట్టియలపై నిధింపబడు శినును ప్రస్తుతపు సెషన్ మెంటులో ఖాయము చేయవలసినదని పెట్టినతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు అడ్డగించిరి. కాని తీర్మానము సభలో అంగీకరింపబడెను. 34 గురు అనుకూలముగాను 29 మంది ప్రతిపాదముగాను ఓట్లనిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 29-వ తేది శుక్రవారము

(1) భాస్కరములు

వనియ్యలు చా 1-1	ర 80-0-0	మొదలు 42-0-0	ముగి
బిరస్వా	బిరస్వా	మొదలు	ముగి
కునుకు తెజానిది ,,	ర 48 గలది	ర 14-0-0	14-8-0
బిరస్వా ,,	డిటా ,,	15-0-0	17-0-0
డిట్టిది ,,	డిటా 45 గలది ,,	16-0-0	17-0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-1	,,	8-12-0	9-0-0
నవ్వులు ,,	,,	20-0-0	22-0-0

(2) వత్స భాస్కరములు

బిరస్వా బస్తా 1-1	ర 205	ర 11-0-0	ర 12-0-0
నెనగలు ,,	డిటా ,,	12-4-0	12-8-0
నెనగలు ,,	డిటా ,,	12-12-0	18-0-0
మినుములు ,,	డిటా ,,	18-0-0	15-4-0
ఉలము ర 164	,,	9-4-0	11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె చా 1-1	ర 170-0-0	175-0-0
నెయ్యము 1-1	,,	14-0-0 28-0-0
కొండాపుం శేరునూనెచా 1-1	,,	60-0-0 62-0-0
యితర ప్రజికము ,,	,,	55-0-0 64-0-0
శేరునెనగనూనె గానగ చా 1-1	ర 148 మినుమునెనె 166	
అనుదము నూనె చా 1-1	ర 190-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవనుపు చా 1-1	ర 205-0-0	210-0-0
మారపనుపు ,,	ర 140-0-0	160-0-0
మిరకకాయలు (గుంటూరు) చా 1-1	ర 105-0-0	140-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలమందు మజుగు 1-1	ర 45	50
కాళవాస్తీ పాయకట్టు ,,	ర 60	70
చెలమ చా 1-1	ర 85-0-0	90-0-0
జింతపండు చా 1-1	ర 80-0-0	90-0-0

(5) ఇనుము

బిరస్వాబిరస్వా 1-1	ర 88-0-0	86-0-0
చదరం ,,	82-0-0	87-8-0
రపుండు ,,	82-0-0	87-8-0

(6) లోహములు

వెంకి 100 గుంటుకు	ర 78-0-0	81-12-0
బంగారము, బిలము 1-1	ర 24-2-0	24-10-0
గుర్రము 1-1		15-7-0
ఇత్తడి చా 1-1	ర 165-0-0	270-0-0
రాగి డిటా	ర 805-0-0	810-0-0
అస్కా చక్రం చా 1-1	ర 44-0-0	44-8-0

(7) రంగులు చలిదర్శను

అక్షిప్తము	30 డిగ్రీలు	ర 80-0-0
తొట్ట కృష్ణము	మిట్ట	,,
సింగం	డిటా	,,
గుర్రం	డిటా	,,

(8) దూది

బిందా వెన్ను బారుచ 1-1	ర 820-0-0	
------------------------	-----------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-1	ర 9-18-0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-1	ర 8-8-0
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-1	ర 8-12-0
అహమదాబాదు నెం 14 1/2 పెట్టె 1-1	ర 9-8-0
డిటా నెం 14 డిటా	ర 10-2-0
హోలాపూరు నెం 20	ర 12-8-0
జపాన్ నెం 20	ర 12-4-0
,, ,, 40	ఏ తేలిలు అయినను ర 15-14-0
గోకాసు నెం 12 1/2	ర 10-0-0
వద్వాక్ నెం 24 1/2	ర 12-4-

రాయబహదూర్ పండిట్ హరికిశన్ కోల్

రావల్ పిండి డివిజనుకు మిషనరగు వీరు 25 తేది నుండి పనిచాలించుకొనిరి. రావల్ పిండిలోను ముర్తీలోను వీరినిమిత్తమె అనేక మైనమీముల మర్యాదలు జరిగెను. (అ. ప్రె.)

హార్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

పబ్లిక్ కాఫు
తంజావూరు జిల్లా సబ్ కలెక్టరు గారును జి. డబ్ల్యు. వెల్పు గారు విశాఖపట్నం కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

హ్యాయ కాఫు
ఏజెన్సీలో డిప్యూటీ సూపరిండెంటు గారును డబ్ల్యు. ఆర్. జాన్ గారు చిత్తూరు జిల్లా పోలీసు సూపరిండెంటుగా నియమింపబడిరి.

చిత్తూరు జిల్లా సూపరిండెంటు గారును ఖాన్ బహు దూర్ షేరిఫ్ హమ్మదాలీ సాహెబ్ బహుమార్ గారు కర్నూలు జిల్లా పోలీసు సూపరిండెంటుగా నియమింపబడిరి.

ఎం. సుబ్రహ్మణ్యంగారు మద్రాసు డిప్యూటీ ఆకౌం డెంటు జనరల్ గారు ఐ. ఏ. ఫనికారు గారు మద్రాసు అసిస్టెంట్ అకౌంటు జనరల్ గారు నియమింపబడిరి.

మద్రాసు జైల్ల సూపరిండెంటు గారును జి. డబ్ల్యు. మాన్ గావి గారు జైల్ల యిన్స్పెక్టరు జనరల్ గా నియమింపబడిరి.

ఇ. రామస్వామినాయుడు గారు తిరుపతి (చిత్తూరు జిల్లా)లోను జయలక్ష్మిమూర్తి గారి భార్య మదనవల్లి (చిత్తూరు జిల్లా)లోను స్పెషల్ మ్యాజిస్ట్రేటులుగా నియమింపబడిరి.

రివిన్యూ కాఫు
అక్కివెడ్డి సుబ్బయ్య పంతులు గారు కృష్ణా జిల్లాకు. మ హమ్మద్ యిస్మాత్ సాహెబు గారు కర్నూలు జిల్లాకు జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేట్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

వింజమూరి వెంకన్న పంతులు గారు అనంతపురంకు బ్ర జర్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగాను, సబ్ డివిజన్ వెంటనరుసు పంతులు గారు కృష్ణా జిల్లాకు బ్రజర్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగాను చార్జెసు లిన్ బ్రమెస్ పీరి గారు విశాఖపట్నం జనరల్ మ్యాజిస్ట్రేట్ కలెక్టరుగాను నియమింపబడిరి.

లా కా ఫు
బందరు ఆఫ్ఫారావు నాయుడు గారు (వి. ఏ. ఎం. ఎల్. రాజమండ్రి) బరంపురం డిస్ట్రిక్టు మునిసిపల్ గా నియమింపబడిరి.

డి. పి. డబ్ల్యు కాఫు
కె. ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్ గారు వార్డెరు సర్కిలు సూపరిండెండెంట్ యింజనీయరు గారికి పర్సనల్ అసిస్టెంట్ గా నియమింపబడిరి.

వి. కె. గోవిందమూనె గారు వార్డెరు సర్కిలుకు టెంపరరీ అసిస్టెంట్ యింజనీయరుగా నియమింపబడిరి.

ఈక్రిందివారు రాజమండ్రి మునిసిపల్ కౌన్సిలరు గా నియమింపబడిరి.

దివాన్ బహుదూర్ డి. వెంకటచలం పంతులు గారు, బడుగు ధర్మయ్య గారు, ధవళేశ్వరపు వల్లి కార్తనంగారు, పొన్నాడ భాస్కరంగారు, శ్రీమతి కందుమర్తి బాబయ్యమ్మ గారు, పేక్ అయ్యర్ ఖాదర్ సాహెబ్ బహుద్దర్ గారు. కె. యిస్మాక్ గారు.

పి. పుల్లారెడ్డి గారు కడప జిల్లా బోర్డు మెంబరు గాను, వి. భీమశంకరం పంతులు గారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డు మెంబరు గాను, హత్తి నంజుండరావు గారు అనంతపురం మునిసిపల్ కౌన్సిలర్ గాను, పి. ఆర్. నంబెరునాళ్ల చెట్టి గారు చిత్తూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలరు గాను, పోతూరి లక్ష్మయ్య పంతులు గారు గుంటూరు మునిసిపల్ కౌన్సిలరు గాను ఎన్నుకొనబడిరి.

మధుర పురపాలక సంఘము

మధుర, ఆగస్టు 26:—పశ్చిమ మాసీ పీథిలో క్రొత్తగా ఇండ్లు తగులుబడిపోయిన వారికి ఒక్కొక్కరికి 50 రూపాయల చొప్పున 29 మందికి కాంక్షను చేయుచు నిన్న మధుర పురపాలక సంఘ సభలో తీర్మానము గావించుటచేసెను. అప్పుడు ప్రాణమునైన గోలోపుటకు సిద్ధపడి చైర్మనుతో పనిచేసిన సబుయినస్పెక్టరు నూరుద్దీన్ సాహెబుగారికి 8 సవరణల యెత్తుగల బంగారు పతకము నిచ్చుటకును సభలో కాంక్షను చేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మధురలో కొట్లాట

మధుర ఆగస్టు 27:—పశ్చిమ మాడపీథిలో నిన్న సాయంకాలము ఒక భయంకరముగు పోరాటము జరిగినది అపాయకరముగు ఆయుధములు లుపయోగించుటచే చాలమందికి గాఢమగు దెబ్బలు తగిలినవి. వారిలో నొక పురపాలక సంఘ సభ్యుడు గూడగలడు. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఎస్సంబ్లీలో తీర్మానములు

సామ్రాజ్య శాసనసభ్యు లగు కె. వెంకటరమణరెడ్డి గారు (నెల్లూరు) రానున్న శాసనసభలో 'యీదిగువ తీర్మానములు ప్రతిపాదించువదేశించినట్లు నోటీసు బంపిరి.

ప్రతి ఎక్సైజు పన్ను

1. ఇండియన్ ట్యాక్సు కమిటీవారి శిఫార్సు ప్రకారము ప్రతి ఎక్సైజు పన్ను తీసివేయవలెనని యీసభవారు గవర్నరు జనరలు గారిని గోరుచున్నారు.

సారాదు కాణములు

2. గవర్నరు జనరలు గారి చేతిక్రింద నున్న ఫానిక సంఘములకు తమవరిపాలన విస్తీర్ణమునందు ఎన్ని సారాయుకాణములుండవలెనో ఎచ్చట నుండవలెనో నిశ్చయించుకొను ఆధికారము వెంటనే యొసంగవలెనని యీసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

నూలుపడుకుట — నేయుట

3. ఫానిక సంఘముల యధికారమునందుండు ఫలములలో నిరుద్యోగము బాధ లేకుండ ఎక్కువగా చేతి నూలుపడుకుట నేయుట పరిశ్రమను ఫాపించువట్టేర్పరుచవలెనని యీసభవారు గవర్నరు జనరలు గారిని గోరుచున్నారు.

రాజకీయ కై దీల విడుదల

4. రాజకీయ నేతములక్రింద ప్రస్తుతము కెయిల్లయందున్నవారిని, ఆ నేతములక్రిందనే విచారణకు పూర్వము (అండరుట్రయలు) కై దీలుగా నుంచబడినవారి నందరిని విడిచిపెట్టవలెనని యీసభవారు గవర్నరు జనరలు గారిని గోరుచున్నారు.

5. రాజకీయ నేతములచేగాని లేక నైతిక పరివర్తనమునకు భంగకరముగాని నేతములచేగాని ఎన్ని నెలలైన ఖైదునందున్నవారు సామ్రాజ్య ఫానిక శాసనసభలకు ఓటునీయవలగునట్లును, సభ్యులుగా నిలుచుటకువలెనట్లును ఎన్నికల నిబంధనలు మార్చవలె నని యీ సభవారు గోరుచున్నారు.

పన్నుల విచారణ సంఘము

6. పన్నుల విచారణ సంఘమును ఇప్పుడు నియమించుటకు సమయము గాదనియు, కాలపరిమితియు గాలేదనియు, తగినవారు సంఘసభ్యులుగా నియమింపబడలేదనియు ఈ సభవారు దలంచుచున్నారు. కావున సదరుసంఘమును వెంటనే రద్దుపరచి, దానికిబదులు ప్రజల నిజాతికస్థితిని, వారి రాబడిని, ప్రస్తుతమున్న పన్నుల భారమును మోయగలరా లేదా యనువిషయము ఒక ప్రతినిధి సంఘము ద్వారా విచారించవలెనని యీసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు. ఈ సంఘమునందు 2/3 వంతు సభ్యులను శాసనసభవారు ఎన్నుకొందురు.

నానాజాతి సమితి

7. నానాజాతి సమితి వారు సమయంలో జరుపనున్న అంతర్జాతీయ సమావేశమునందు భారతదేశమునకు తగిన ప్రాతినిధ్య ముంచునట్లు గవర్నరు గారు ప్రయత్నించవలె ననియు, అందుకు ప్రతినిధులను ఈసభవారు ఎన్నుకొనవలె ననియు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

8. నానాజాతి సమితిలో హైందవ ప్రాతినిధ్యము, భారతీయులకు ఇండియా ప్రభుత్వముపైనగాని తమ ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటయందుగాని ఆధికారము లేనందున కేవలము బూటకమనియు, హార్డింజి ప్రభువు, బి క నీ రు మహారాజా గారు, సర్. మ హమ్మదు రాఫీ కు గాల్లా ఎంతమాత్రము నిజమయిన ప్రతినిధులు గారనియు, వారు రానున్న సభలో దీక్షితులు చర్యల సభవా రెంతమాత్రము భాష్యులు కారనియు, గవర్నరు గారు ఇండియానుండి ద్వారా సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునకు దెలుప గోరెదము.

8 (ఎ) ఇండియాకు బాధ్యతాయుత పరిపాలన యొసంగవలెనను నానాజాతి సమితిలో పాల్గొనుట ఆనందార్థమనియు ఆత్మగౌరవమునకు హాకరమనియు ఈ సభవారు తలంచు చున్నారు. కావున ఆవిషయమున నికముందు ఖర్చుల బెట్టరాదనియు ఈ సభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

నల్ల మందు

9. ఇకముందు, నల్ల మందుకు తైలము పైకేటు వేలముల ద్వారా విక్రయించుట మానివేసి, గవర్నరు మెంటు సబ్సిడీలు ద్వారా స్వయముగా ఎగుమతులను జరుపవలె నని యీసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

సామ్రాజ్య వస్తుబహిష్కారము

10. అధినివేశ రాజ్యములందును క్రానుకాలనీలందును భారతీయులను అగౌరవముగను హింసానముగను జూచుచుం

డుటచే బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు ఇండియాలో తప్ప తదితర స్థలములందు తయారగు వస్తువులను ప్రభుత్వమువారు తమ పరిపాలన శాఖలయందు నిషేధింపవలె నని యీసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు. ఆవస్తువులు పైదేశములలో దొరకకుం డిన అటునుండియే తెప్పించుకొనవచ్చును.

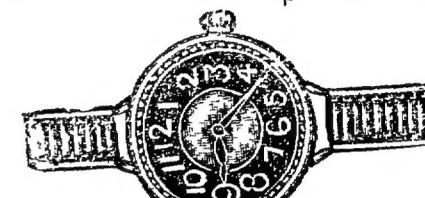
శ్రీల కుద్యోగములు

11. పరిపాలనా ఉద్యోగములందు సైన్యము, నౌకాదళము, పోలీసు శాఖలందు తప్ప తక్కిన వాటన్నిటియందు భారతదేశపు శ్రీలుగూడ పురుషులతో పాటు ఉద్యోగములకు చేర్చుకొనబడునట్లు అనుమతింపవలెననియు, వారు అన్ని పోటీపరీక్షలకు నిలువవచ్చునట్లు అంగీకరింపవలె ననియు ఈ సభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

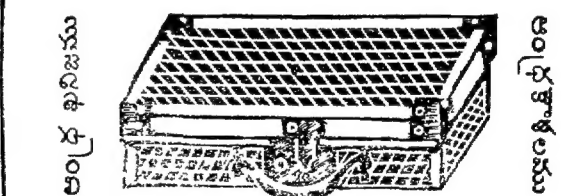
ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు ప్రస్తుత మాసినేయబడెను. సభజరుగు లేదులు ముందు తెలుపబడును.
తెలుగు } ఏలూరు పాటి రామభద్రచయనులు.
28.8.24 } ఆచార్య సంఘకార్యదర్శి.

అమెరికన్ రోల్స్ గోల్డు రిస్టవాచి
త్వరపడుడు !
కొద్దిరోజులకు మాత్రమే !!

అమెరికన్ రోల్స్ గోల్డు చేతిగడియారము. 3 సంవత్సరములకు పూచీ ఇవ్వబడును. ఒక పర్యాయము రప్పించిన తెలుసును. ధర ఒకటికి రూ 6.
పవుకంటా కలములకు గానునందు తయారుచేసిన నిబ్బులు ఒకటి ఖర అజాయి. 0.6-0 ఏకలమునకు చేసిన పరిపోయి చక్కగా వ్రాసును.
కె. ఎన్. రాధాకృష్ణ అండ్ బ్రదర్సు,
164 వై నాబాబురోడ్డు మద్రాసు.

అభ్రక పు పెట్టెలు

రిజిస్టరు చేయబడిన పేటెంటు నెం 9557/18
అభ్రక మతిప్రయోజనకారి. తీవ్రాగ్ని దీని దహింపజాలదు. జడిపాతె మైనవర్ మియల్లకమున నొక్కబొట్టయిన నింకింపజాలదు. శీతోష్ణములతారుమారుల కిది లాంగదు. భారపు యొత్తిడి కిది మ్రగ్గదు. విర్యద్రావకము లనేకములు ఈ యభ్రకమున కరగింపజాలవు. రంగు మారదు. గట్టిది. ఇన్ని మేలిగుణములకనువుగ ఈఖనిజమునకు రత్నములకువలె కాంతి మెండుకొనియున్నది.
అన్నిరకముల మా అభ్రక పు పెట్టెలు అందమైనవి, ముద్దులు గుల్కుచుండెడివి, అన్నివిధముల మేలైనవి, అన్ని పెట్టెలకంటెను శ్రేష్ఠమైనవి.
ఇప్పుడు వాడుకలో నున్న ఇనుప పెట్టెలు దొంగభయమును బాపవచ్చునేమొగాని అగ్నిప్రమాదము నావజాలవు. మాయభ్రక పు పెట్టెలు కాలాగ్నియందు వైచినను రూపుమారవు. అమూల్యాభరణములు, పత్రములు, నోట్లు, మున్నగు నవి అగ్నిభయమునుండి భద్రపరుచుకొనుట కింతకన్న వేరుసర పనుగు ఉపకరణము ఈ ప్రపంచమున లేదు.
ప్రతిదేశవాలయమును, అలంకారవేదికయు, ధనాగారమును, కన్యాగారమును, వివాహశాలను, ప్రదర్శనశాలను, వైద్యశాలను, రాజభవనమును, అంగడిని, ఇంటిని ఆలంకరించుట కిదియే దక్క వేరొందు కాన్పింపదు.
వెలుగు బహుసరసములు. అభ్రక పు గుణములకు తగిన వెలుగు నియమించలేదు గాన మా యుద్యమమునకు ప్రతి స్వదేశాభిమానియు తోడ్పడి దేశీయపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసంగవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.
పెట్టె 1 కి ఖర రు 6 నుండి రు 100 వరకు గలదు. వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును. అన్నిచోట్లలో ఏజెంట్లు కావలెను.
మైకావేర్లు,
గుమారు, నెల్లూరు.

సృష్టియందలి మహద్వస్తువులు

(మైమేగజీవనం)

శిశువు స్వీకరించిన రథేంద్ర సభాసభాగం!
సభసభ మహాద్రష్టా శిశోపాకా మహిమనీ!

సృష్టియందలి మహద్వస్తువులు పండితులు తెందుమార్గముల నవలించియున్నారు. అందు ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు ఆశోకరేయములైన పరమాణువుల పరిశోధించుచున్నారు. శిశోపాకాస్త్రవేత్తలు మహాతోషహీయములైన సభాభాగముల నెడి మహద్వస్తువులను పరిశీలించుచున్నారు. నూతనతత్వశాస్త్రాలయం దనేకులు పండితులు సభాభాగములను కడుశ్రద్ధతో పరిశీలించుచున్నారు. శ్రాత్రుగా కనుగొనబడినవాటిని ప్రాత సిద్ధాంతము లనేకము లుపహరించుచున్నవి. నూతనసిద్ధాంతములేర్పడినవియున్నవి. ఆకాశమును తెల్లగా కనబడెడు సభాభాగములు నక్షత్రపుష్పానులనియు నవి మఱు అత్యంతదురమున నుండుటవలన ప్రత్యేకరూపమున వ్యక్తము గానున్న పనియు సర్వవిధముల హర్షల మహాభయము నుటయేచియేడ్చుకొను నుడివియున్నాడు. కాని సభాభాగములను పరిశీలించుచున్న యిద్దరక్షోభిష్టులు ఇది ప్రజ్వలించుచున్న యగ్నిపటలము కా దని నిరూపించిరి. అనేక గ్రహనక్షత్రతారకల నుండి ఎటులకో ఉద్భవించి యంతరిక్షమున నొక మారు మూల చేరి యీరూపము దాల్చుచున్నవని వారు నూచించుచున్నారు. అయితే ఏమహాశక్తివలన భూమి యిట్లు రూపమైనదని శంక పుట్టుచున్నది. మహాభయపునలైన నీతక్తి కేదగుదా. భూమి నానందముగొనియున్న వాయుగోళమును చాటివై యున్నతేజస్వల భూమి యెట్లు గొంపోబడినది? ఈమహాశక్తి తేజస్వీయని చెప్పవలసియున్నది. గ్రహనక్షత్రములు సంతతియు విరామములేక ఆంతరాళమున నలుదిక్కుల వ్యాపింపజేయుచున్న తమ వెలుగురుయొక్క ప్రసరణజనితమున నొత్తికి చేత భూమి యిట్లు త్రొక్కించుచున్నది. ఈయెత్తికి నొన్ని వేల భూవ్యాకర్షణ శక్తివలన బయటకు వెలుగుట్టెట్టికలము కలిగియుండును. నక్షత్రముయొక్క ఉష్ణము హెచ్చినకొలదిని భూగిలపరిమాణము స్వల్పమగుకొలదినినక్షత్రముల భూమిపైకి దూరముగా చిమ్మి విస్తృతముజేయుకొని హెచ్చుచునుండును. తత్సమీపనక్షత్రములేతగని, తత్సంచాదితక్షత్రములేతగని నీపాంశుపటలములు కాంతిమంతములై మనకు దృష్టాంతము లగుచున్నవని కొందరు పండితు లూహించుచున్నారు. ఓరయను సభాభాగముందలి కీలలు నక్షత్రము. వానికి 6 కోట్ల కోట్లు మైక్రోరూపమువలన భూగిలపటలము లేజోమముగ జేయుచున్నదని పై నుపహరించిన యూహను తార్కాణముగ వికాసించుచున్నది. ఈయూహను ఆచిత్యమైయున్నది. శిశునక్షత్రము నే హెచ్చుత్రుగా సంకరించిన భూగిలపటలము నకు ఇంకను నూరసంవత్సరములు ఆపెట్లు విచ్చుచునేయుండు సంతతిదూర విడి. అనగా నొక సెకనుకు సుమారు 2 లక్షల మైక్రోమీటరుల వ్యాసంతటి వేగముతో ప్రసరించు కాంతిరూపముల రేఖలునుండి యభూగిలపటల ప్రాంతమునకు ప్రయాణమున 100 సంవత్సరములకాలము పట్టునంతటిదూరము నక్షత్ర సమీపముననున్న పాంశుపటలములు మనకు గోచరముకావు. అవి నక్షత్రమును సంచన్న మకాంబిచవచ్చుచే మనకు కనబడును. శిశువృత్తాకారముగల సభాభాగము లింకను దురదృష్టవశాత్తముగ నన్నవి. అవి మన నూర్యలోకమునటి యిందలలోకములలో లేక నక్షత్రప్రవిక్షియందలి భాగముల! లేక వ్యోమగంగా ఘనమా? సభాభాగములెట్లు క్యాంపునుచున్నవి? ముందుత్పత్తిగాంధునక్షత్రముల సంబంధముల యివి లేక నాశమొందిన నక్షత్రముల భస్మవయము యివి? ఈ ప్రశ్నలకు శిశోపాకాస్త్రవేత్త యొకరని సమాధానము చెప్పలేను.

మహాభాష్య సుబ్బారాయడు,
(అనువాదకుడు)

3వనవ్యుదము సంజనీరు విడుదల చేయుట
తెంగురూరు, ఆగస్టు 27:— బ్రెఫ్ ఎల్ క్విక్ యింజనీరు యస్. పి. యస్. అయ్యంగారు కేవలము ప్రముఖ లక్షరూపాయలు ఆపహరించివానిని శేపించిన కేసులో ఆగెస్టు 26నోటిసుని కేసులు న్యాయవాదీయు వారిలో నంగీకరించి మంద్రానిని విడుదలచేసెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర సంవర్ధని ధర్మపునక పత్రికా పతనశాల

సికింద్రాబాదు

మన యాంధ్రదేశమునం చాంద్రభాండగాములు విరివిగ వ్యాపించియుండనికాలమున అనగా ఇప్పటికి షుమారు ఇరువదివత్సరములక్రందటనే యీ నిజాంరాష్ట్రమున నూతన భాషయగు నాంధ్రభాషాభివృద్ధికై ది 30-9-1905 న ఈ పురమునందుగల కొందరు భాషాభిమానులచే నీసమాజము సాధిపింపబడి దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఇట్టి భాండగారములు ఈశక్తియిన భాషామత్తకై యొనర్చునలసిన సేవ యే భాషాభిమానుల కొనసూర్చునలసిన సౌకర్యము కడు అధికములు. ఏలనన, నాంగరరాష్ట్రములోని భాషాభిమానిని నిజాంరాష్ట్రములోని భాషాభిమాని అమితతారతమ్యముగలదు. ఈరాష్ట్రములో ఆంధ్రభాషాప్రచారము తక్కువ. భాషాభిమానము సున్ని. మాటలాడుభాషలో నూటికి తొంబదితొమ్మిది ఆంధ్రభాషాపదములే— వీటిలో ఒక్కొక్కపదము నకు లెక్కలేనియంతులు. ఇక గ్రాంథిక భాషయన్న బొత్తుగా అర్థమే కాదు. ఏదేమో ఆంధ్రభాషాపదములేమీ రచయితలచే విరాజిల్లుచుండెనో, ఏదేమో ఆంధ్రభాషాపదములు సాజసౌందర్యముచే విరాజిల్లుచుండెనో, ఏదేమో పాతనామాత్యుడి కవిత్వముల జన్మచే పవిత్రమంతమై శ్రీమద్భాగవత తాద్యుద్ధింశములు విలసిల్లి భగవత్కథావృత్తమును ప్రపంచమునకు రుచిజూపెనో, ఆ యానిజాండేశమున నేడు మాతృభాష విరాసమును జెంచ నదానిని మరల రూపసంపన్నంజేయుటకు భగవద్ప్రయత్నములు సలుపవలసి వచ్చుచున్నది. ఈదేశమున భాషాభిమాని యిటులందుటలేకనే, పెక్కుకష్టములకు లోనగుచు పెక్కుశ్రమల కొర్యును నింతకాలమునుండి భాషాసేవ యొనరుచున్నను, భాషాభిమానుల యాదరణము బదియగలిగినను లక్ష్యసంపన్నుల విక్షణములు ప్రసరింపకుండుటచే కాబోలు యీసమాజపు స్వంతభవననిర్మాణ ప్రయత్నము నిర్విఘ్నముగా కొనసాగదయ్యె. వేసినవత్తికి పోసిచము రన్నట్లు ఎప్పటికప్పుడు చందాలములమున సేకరించిన ధనము సమాజనిర్మాణం కొర్యలకు మాత్రమే సరిపోవుచుండెను గాని విశేషప్రయత్నము నిర్వచేయగల భాగ్య ముబ్బలేదు. ప్రస్తుతము సమాజముండుగృహము స్వల్పపాటిదగుటచే సమాజమున కేతెంచు వాడుకలకు ఒహువిధ యిచ్చుందులకు మూలముగ చున్నది. ఈలోపమును తొలగించుటకు స్వంతభవననిర్మాణమే మూలసూత్రమని యెంచి ది 31-2-1923 న సమాజముయిన నిర్మాణకంఠము గృహనిర్మాణమున కగు ధనమును విరాళముల మూలమున కనుమార్చి కృతనిశ్చయాలై అట్టి కా ర్యమునకు తామే మాధ్యమమై ఆసభయందే షుమారు రు 1100 లు విరాళములు వాగ్దానము చేసిరి.

తదుపరి యితరసభ్యులను భాషాభిమానులను సహకారమును ఉదారించుటను విరాళములకొరకు సమీపింపగా వేటి

భోస్తు పరిస్థితులు

విప్లవము తగ్గిపోవుచున్నది

పిఠాపూరు, ఆగస్టు 27:— గార్జునపైకి దండయాత్ర వెడలుటకై 1 లక్షలకును లేవదీయవలెనని అబ్దుల్ కరీం చేసిన ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలములయై విప్లవము తగ్గిపోవుచున్నది. ఆట్లుగా కవానితో పరిచయము గలిగి వానిజన్మస్మృతాంతము తెలిసినయెడల కొండజాతులవారెవ్వరును వానిని నాయకునిగా అంగీకరింపజాలరని మన మూహించుచున్నాము. ఈలోగా విప్లవమునుగరించిన పుత్తాంతము ఆఫ్ఘానైజికులు హిజరాలో కొంతజయమును సాధించిన తెలుపుచున్నది. విప్లవముగూడ విప్లవము నెమ్మదిగా తగ్గిపోవుచున్నది (ఆ. ప్రె.)

బీసె టుజూబిలీయత్నము

అల్లాబాదు, ఆగస్టు 26:— చాన్సెలరు గండానాథజావీరు గారి యాధిపత్యముక్రింద బీసె టుజూబిలీయత్నము అల్లాబాదులో జరిగిన స్వరాజ్యవాదులను సలుపున అతివాదులును పార్టీ ఆమెను ప్రశంసించిరి. అంతరికేతనే తనకును బీసె టుజూబిలీయత్నాకారముగా వైసవియు తాగామెను తరువాత ఆనందరింపకపోయినను ఇప్పటికి మెచ్చుకొందునని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

వరకు యాక్రిందివిధమున షుమారు రు 3600. ల వరకు విరాళములు వాగ్దానము చేయబడి షుమారు రు 900. లకు పైగా వసూలు కావడెను.

చాత్రపేరు	విరాళం పనులు
	మొత్తం మొత్తం
రాయబహదర్ మత్తాల. వెంకటకృష్ణయ్యగారు	500 500
చిల్లాటి వీరన్నగారు	500
మారేమండ సరసింగరావుగారు	200 300
దుండిగళ్ల జగదీశ్వరయ్యగారు	300
కే తాతాచార్యులుగారు	150 20
రావుసాహెబ్ చిరురా దూర్యములుగారు	116
కోడి రామమూర్తి నాయుడుగారు	101
ఆర్కాటు శ్రీనివాసమొదలియార్గారు	101
బొన్నలగడ్డ శోభనాద్రిశాస్త్రిగారు	100 20
ఆర్. కె. వాసుదేవ మొదలియార్గారు	100
లింగా వీరన్నగారు	100
బమ్మ వీరన్నగారు	100
భాగి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	100
నెల్లూరి నరసయ్యగారు	100
దుండిగళ్ల శేకవయ్యగారు	100
తాడికొండ తిమ్మారెడ్డి దేశాయి జమీందారుగారు	100 100
కొంజెర్ల బాలకృష్ణయ్యగారు	75
గోపాల పార్థసారథినాయుడుగారు	50 50
నోరి నూర్యనారాయణగారు	50 5
అన్నవరపు గోపాలకృష్ణయ్యగారు	50
యం. రాజుపిళ్ళెగారు	50
గౌరిం ప్రకాశరావుగారు	50
యస్. వెంకటచలమయ్యగారు	50 25
శిష్టా సుబ్బారావుగారు	50
మడిగొండ బుచ్చిలింగయ్యశాస్త్రిగారు	50
కొప్పికెట్టి జగ్గారావుగారు	50
తూములూరి సుబ్రహ్మణ్యంగారు	50
యస్. శ్యామారావుగారు	25 10
ఆదిరాజు వీరభద్రరావుగారు	25 2
విసపాటి వెంకట్రామదీక్షితులుగారు	25 2
కొన్నవిత్తుల వెంకటశాస్త్రిగారు	25
పురాణం సుబ్రహ్మణ్యంగారు	25
విసపాటి రాఘవయ్యగారు	25
పి. వి. పద్మనాభ అయ్యంగారు	25
కమరాల దేవయ్యగారు	25
పెదగాడ గంగయ్యగారు	25
నూరి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	25
గన్నిధానం నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు	25
సుందరరావుగారు	20
యస్. రత్నమాచార్యులుగారు	15
మాదిరాజు శోభిశ్వరరావుగారు	15
పి. బుచ్చిరామయ్యగారు	10
పోలేపెద్ది నారాయణగారు	10
కూచిల్లా సరసిహంగారు	10
లి ఉమామహేశ్వరరావుగారు	10
ఆ. దత్తాత్రేయకుగారు	10
యస్. శివబాదంగారు	5
బొన్నలగడ్డ దక్షిణమూర్తిగారు	5

మొత్తం 3603—983

ఇంకను పలువురను సమీపించవలసియున్నది:—
ప్రస్తుతమున సమాజమున 180 మంది సభ్యులును షుమారు 1700 గ్రంథములును విరాళములు వసూళ్ల సహాయ 2000 లకుపైగా ధనమునుగలదు. అనుదినము చేబడిమందికపైగా వదువులు సమాజమున కేతెంచుచున్నాడు.
ఈభవననిర్మాణనిర్వహణమునకు ప్రస్తుత సామానుల ధరలనుబట్టి షుమారు రు 10,000 లు వెచ్చించినగాని సమాజ అవసర సౌకర్యములకు తగినవికాలభవన మేర్పడినదేదు. అందులకు ఈ పురమునలి యావన్నుండి సాహకారుల యొక్కయు ఉదార వ్యాపారుల యొక్కయు భాషాభిమానుల యొక్కయు వాత్సల్యమే శ్రద్ధయ. కాన యీ భాషాసమాజమునకు యూపన్నుండి తమకే కేవలం దేశ సహాయమొనర్చి మాతృభాషామందిరమునొక వానిని నెలకొల్పి అక్షరరూపిణియగు వాగ్దేవియొక్క కృపావృత్తును ననుభవించగల యవకాశము నేర్పరచగలందులకు యొక్కరను ప్రోత్సహించుచున్నాను.
నో. నూర్యనారాయణ,
గ్రంథపాఠకుడు.

వృత్తాంతలేఖలు

తాడిపత్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు

ఆగస్టు 25:— ఈ సెల 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు తాడిపత్రి ముద్రాశాలయములో అసంతృప్తరమండల సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము జరిగినది.

ఈ సమావేశమున జరిగినవిషయములలో ఆంధ్ర పత్రిక అధ్యక్షులను నూచించుట ఒకటి. వీరు ఆంధ్రరాష్ట్ర మహాసభకు శ్రీయుత గాడిచెల్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారిని, ఆంధ్రమహాసభకు శ్రీయుత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని అధ్యక్షులపదవికి నూచించిరి.

కాంగ్రెసుకమిటీ అధ్యక్షుని రాజీనామా

ప్రస్తుతము జిల్లా సంఘాధ్యక్షులుగ నుండు శ్రీయుత సంతటి కొండారెడ్డిగారు తమ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. శ్రీయుత సంతటి కొండారెడ్డిగారు ఈమండల శుద్ధుల చోద్యు అధ్యక్షులుగ నున్నారు. ఒకరే చెండుపడవుల వసీం చుట న్యాయముగలేదని కొందరు ప్రముఖులు అభిప్రాయ పడుటచే, శ్రీయుత సంతటి కొండారెడ్డిగారు మండలసంఘ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఈరాజీనామా విషయము రాజోవు మండల సంఘసమావేశమున చర్చింపబడుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తీర్మానించిరి.

మున్సిసిపల్ వ్యవహారములు

ఈసెల 23 వ తేదీ తాడిపత్రి మున్సిసిపల్ కౌన్సిలు సమావేశము జరిగినది. ఇదివరలో జరిగిన అధ్యక్షుని ఎన్నిక అక్రమ మని కొందరుసభ్యులు ఆక్షేపించినవిషయము, దానిని గురించి జిల్లాకోర్టులో వ్యవహారము జరుగుటయు, అధ్యక్షుడుగ నుండిన మ-రా-శ్రీ మదాసు పెద్దరంగప్పగారు, తమఅధ్యక్ష పదవికి రాజీనామా నిప్పటయు, ఈ ప్రతికాపాతలు చదివి యుండురు. నిన్నటిసమావేశమున మరల అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిగినది. అధ్యక్షులపదవికి అభ్యర్థులుగ, మ-రా-శ్రీ కొలా శంకరయ్యగారు, నల్లయ్యగారి పెద్దిరెడ్డిగారు, నిలచిరి. పోలా శంకరయ్యగారికి, రి వోట్లును, నల్లయ్యగారి పెద్దిరెడ్డిగారికి రి వోట్లును వచ్చుటచే శ్రీయుత పోలా శంకరయ్యగారే అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈసెల 24 వ తేదీని ఈయూరి ౮ వ వార్డు ఎన్నికలు జరుగ నున్నవి. ౫ వ వార్డుకు అభ్యర్థులుగ మ-రా-శ్రీ టి. గోవిందప్పగారు, మ-రా-శ్రీ ఓ.గోటి బాలయ్యగారునిలచినారు.

కాలమానము

వర్షము లచ్చటచ్చట పడినది. కొన్ని గ్రామములలో పూర్తిగ పడునైనది. కొన్నిగ్రామములకు కాలేదు. కొందరు మాత్రమే పంటపెట్టినారు. తాలూకాయందంతటను పూర్తిగ పడునకాలేదు. కాని పశువులకు మేత నీళ్లుకుమాత్రం కొంత సరకు కష్టం తగ్గినట్లే.

ప్రకృతివాదీ కోర్కెనవము - ప్రాకృతివైద్యుల సభ

ఈసెల 31 వ తేదీ ఆదివారమున ప్రకృతివాదీ కోర్కెనవము, ప్రాకృతివైద్యులసభ యీదిగువకార్యక్రమము ననుసరించి బెజవాడ మ్యునిసిపల్ హాల్లలో (క్రొత్త బోర్డు పోలీసు స్టేషన్ వద్ద) జరుపబడును.

ఉదయం 7 గంటల భజన, బ్రహ్మోపాసనము, ధర్మోపన్యాసములు.

మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు భూహారము.

సాయంత్రం ప్రాకృతివైద్యులసభ.

కందుకూరి వటుక భైరవమూర్తి పంతులు (బి. ఏ.) గారు అధ్యక్షుల పనింతురు. డాక్టర్లు గంధ వెంకటకృష్ణారావు (బి. ఏ.) గారు, బొల్లాప్రగడ సుందరగోపాలరావుగారు, పెద్దిళ్ల సీతారామయ్యగారు (బి. ఏ. ఎల్. టి) పుచ్చా వెంకట్రామయ్యగారు, విష్ణుభట్టు ఆపధానులుగారు అగ్రా బాలముకుంద బాసుగారు మున్నగువారు రుపన్యసింతురు. కోగులు తమతంకలను దీర్చుకొనుటకును, సలహాలను బొందుటకును మంచిసమయము. ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రాధితులు.

నారిశెట్టి హనుమయ్య
మేనేజరు.

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గూడూరు కల్లుపాటలు

ఆగస్టు 26:—

కడవినవారమున మరల శంభవతూరి గూడూరుతాలూకా కల్లుపాటల వీలులు జరిగెను. కాంగ్రెసుప్రచారకులు శ్రీయుత గూడూరు దేశిరెడ్డి శేషురెడ్డిగారు కల్లుపాటలు జరుగుప్రదేశ మునకు సమీపమున రాటమునుపెట్టుకొని నూలుపడుకును పూర్వంబియుండిరి. దుకాణములను కొనవలయు నను సంకల్పము తో ఆసేతులు వచ్చియుండిరి. కాని ఎల్లరును విరమించుకొనిరి. ఒక్కరైనను దుకాణములకు వీలులలోకొనుటకు ముందుకరా లేదు. ఈ తూరికూడ ప్రభుత్వమువారు అపజయము గొందిరి. సామాన్యజ్ఞానము కలిగియుండు జనులుకూడ యీమద్యవాన దురభ్యాసమును రూపుమాపవలయుననియు మద్యవాన క్రియ వ్యాపారము అవర్ధకదాయక మనియు గ్రహించుచుండిరి.

లిబ్రరీ ప్రభువుగారి సీచప్రసంగమును ఖండించుట బహిరంగసభ

ఈసెల 21 తేదీ గురువారము సాయంత్రము నెల్లూరు టవున్ ఫోర్మ్ కాంగ్రెసుసంఘమువారి యజమాన్యమున లెం గాలు గవర్నరు టెట్టకప్రభువు గారు భారత నాదీమణుల గూర్చి గావించిన ప్రసంగమును విమర్శించి ఖండించుటకు పుర మండిరమున నొకజహీరంగ సభ జరిగెను. ఆసేతులు విద్యార్థులు మున్నగువారు విచ్చేసియుండిరి. శ్రీయుత కె.వి. రాఘవాచార్యులు బి.ఏ. బి. ఎల్. గారు అధ్యక్షులవహించిరి. శ్రీయుతులు ఓరంగంటి వెంకటసుబ్బయ్య బి. అన్నాస్వామి అయ్యగారు ప్రైవిమయ్యగూర్చి ఉపన్యసించిరి.

కావేరి వరదలనహాయము

ప్రైవేటుయందు ఉపన్యాసములు అధ్యక్షులును కావేరివర ద బాధితులకు సహాయముజేయుట మనముఖ్యకర్తవ్యమని తెలిపిరి. గాంధీమహాత్ముడు సహాయనిరాకరణ నాయకుడుగ నుండియు తమవిధిని చక్కగా గమనించి యీకావేరివరదల సహాయమున ప్రభుత్వమువారితో మాడకలిసి, పనిచేయుటకు మాడ ఒప్పుకొన ననికూడ సభయందు తెలిపిరి. ప్రజల కష్టముల విమర్శించుమండ సభికు లెల్లరును కన్నీరుగార్చిరి. ప్రజ లెల్లరును తమ కత్తికొలది సాయము చేయవలయు నని ప్రబోధము చేసిరి.

గోకులాష్టమి - వరదలనహాయనిధి వసూలు

ఈసభయందే, మరునాడు గోకులాష్టమియగుటచే ప్రతి యింటికి చెల్లి, ప్రజలొంగు ద్రవ్యము, బియ్యము, వస్త్రములు మున్నగునవి వసూలుచేయుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారనియు, కాన పురవాసులు తగిన సాయ మొసగవలయు ననియు మాడ, ఫోర్మ్ కాంగ్రెసు కార్యకర్త మిడుతూరు వరదశర్మగారు నడిచిరి.

ఆరాత్రి కరపత్రములు ప్రచురించి, మరునాడుదయము వసూలుచేయ నుద్దేశించియుండు వీధుల యందలి గృహములలో ముందు రాత్రియే యీకరపత్రములను పంచివెట్టిరి. గోకులష్ట మినా డుదయముననే శ్రీయుతులు ఓరంగంటి వెంకటసుబ్బయ్య మిడుతూరు వరదశర్మ, వహమ్యుర్ రహింతుల్లా నాహేబు, ముత్తరాజు గోపాలరావు, సోమపూడి పద్మనాభయ్య, మన్నే పల్లి హనుమంతరావుగార్లు కలిసి, తిప్పరాజువారి వీధి, రాయ జివీధి, ఆచారి వీధి, మొదలగు వీధులయందు వరదలసహాయ నిధికి చెందాలు, బియ్యము వసూలు చేసిరి. భూమారు 24 రూ. రొక్కము రు 4 ల విలువగల బియ్యము వసూలయినది. ప్రాత వస్త్రములను మాడ కొన్ని నేకరించిరి. ఈవస్త్రములు ఆప్రదేశములందలి వీధులకై పంపబడును.

వకీలుసంఘము నిధివసూలు

నెల్లూరు వకీలుసంఘమువారుకూడ కొంత ద్రవ్యమును వసూలుచేసి పంపనన్నారనియు శ్రీయుత కె. వి. రాఘవాచార్యులవారు ఆపనిని పూనుకొని యున్నారనియు తెలియు చున్నది.

టవున్ ఫోర్ ధర్మకర్తలు

నెల్లూరు కేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డి పురమండలపు విచారణసంఘమునకు శ్రీయుత తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు మాతవ ముగ ఎన్నుకొనబడిరి.

సికింద్రాబాదు, ఆగస్టు 27:— బంఖానాపంచములకు ఎక్కువమంది రాకపోవుటచే పంచములు జరుగవు. (ఆ. ప్రె.)

వెంకటగిరి, ఎడ్వర్డుకబ్బు

(ఒకవిలేఖరి)

పదునాల్గవ వార్షికోత్సవము

వై కల్లుకర్రపున నీనడుమ పెన్నీసు టోర్నమెంటు జరుపబడినది. చిత్తూరు, నెల్లూరు, కడపజిల్లాలనుండు ఫేలనోద్యోగు లాహ్వరింపబడిరి. అందు వెంకటగిరి జంఖానా కల్లుమెంబర్లగు కే. కృష్ణమూర్తి యస్. వెంకటనరస యనువారు డబుల్స్ లోను, నెల్లూరు రీషింగురూంమెంబర్లగు కే. వి. రత్నము సింగిల్స్ లోను విజయము నందిరి.

ఈసంఘపు పదనాలవ వార్షికోత్సవము ఈసెల 24 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రమున జరుపబడెను. వేలసంఖ్య ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. వీరలో శ్రీశ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారగ్రామనాధిపత్యమును వహించిరి. శ్రీశ్రీ కుమారరాజుగారు శ్రీశ్రీ వెంకట కుమారకృష్ణయ్యంచేద్ర బహదర్ వారు శ్రీరాజు జగన్నాథరావుగారు, మిస్టర్ యం. సి. నాయుడుగారు బాక్-ఆట్. లా. ఎం. ఎల్. ఏ. ట్రాఫిక్ ఇన్స్పెక్టరుగారు మౌపురాసుగారు మొదలగువారు సభనలంకరించిరి. గతసంవత్సరము జూలై 24 తేదీ వెంకటరామారావుగారు చదివిరి.

ఇందు రాజాగారి సాహాయ్యమువలనను తనకడ నానావిధపుట సహాయములను ఈటోర్నమెంటు జరుపబడినదియు నిట్లే సంఘ మభివృద్ధిపండుటకు రాజాగ్రహ మపేక్ష్యమనియు నూచింపబడెను. ఆవల జి. కుప్పస్వామి అయ్యగారు టోర్నమెంటు రిపోర్టును చదివిరి. తరువాత కొన్నిపద్యములు చదువబడెను.

యం. సి. నాయుడుగారు:— శ్రీశ్రీరాజుగారుచేసిన ధనసహాయమును గూర్చి ఈసంఘముచూ రెన్నటికినీ మణువలసి నదికాదనియు, నిట్లే వారిసహాయమున నీసంఘమభివృద్ధిపండు గాకయని యుపన్యసించిన తరువాత ప్రశ్నించెడివారు తమ తండ్రిగారిచే సాపింపబడిన ఈసంఘమునందుగల యభిమానమును నూచించుచు నుపన్యసించిరి. ఇట్టికార్యములు తమపురమున జరుగుట తమకు సంతోషదాయక మనియు నీసభ కెట్టిసహాయ్య మైనను చేయ సంసిద్ధులమనియు నెక్కుడుత్సాహదాయకముగా వదించి టోర్నమెంటు (పంచములు) నందు విజయమునందిన వారికి వెండిగిన్నెల నిచ్చి పత్రికరించిరి. సభ జయజయధ్వాన మలతో ముగింపబడెను.

టోర్నమెంటునకు వెండిగిన్నెలనిచ్చి సహాయమొనర్చిన శ్రీశ్రీరాజు జగన్నాథరావు బహదరుగారికి సంఘసభ్యులు తమకృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి. పెకటగిరీగార్లు కెప్టెన్ మత్తుల గారును, తాయి సుబ్బారావు గారును చేసిన యేర్పాటులకు ప్రేక్షకు లందరూ మెచ్చుకొని ప్రతివ్వము నిట్లే జరుగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించిరి.

అంజుమాన్ యిస్లామియా

అమృతేశ్వరు, ఆగస్టు 27:— హాజియత్రికుల యెడల పెరిపుగను డెరచుచున్న వైఖరిని నిరసించుచు అసహాయులగు వారికయి విచారించుచు స్థానికఅంజుమాన్ యిస్లామియావారు ఒకతీర్మానమును గావించిరి. అట్టిప్రయోజితులను సురక్షితముగా హిందూదేశమునకు తీకొనిని రమ్మని ప్రభుత్వమువారి శదుగమ మరయొక తీర్మానము గావించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాలో బందిపోటు గ్రామములు నాయకునిచంపుట రంగూను, ఆగస్టు 27:— అక్కాబజిల్లో నానా కాలామిక్ బ్యా గ్రామమునకు 15 తేదీన 2 బందిపోటు వచ్చిన దని తెలిసినది. గ్రామస్థులు తిరుగబడి నాయకుని చంపి బంది పోటునాని ఒకరుపాకిని పట్టుకొనిరి. గవర్నరు గ్రామస్థుల సభిపండించుచు తిరివార్త నంపెను. (ఆ. ప్రె.)

సివిలుజస్టిసు విచారణసంఘము

బొంబాయివకీలు సంఘము

బొంబాయి, ఆగస్టు 27:— ప్రెసిడెన్సీ స్కూలుకాజు కోర్టులో శిక్షలు పరిష్కారమగుటకు చెండువెలుమూత్ర ముం డిన చాలునని బొంబాయి వకీలుసంఘమువారు సివిలుజస్టిసు విచారణ సంఘమువారియెదుట మిమెరాండములో చెప్పియుం డిరి. రు 2000/లోపు స్కూలుకాజుచావాలు హైకోర్టులకంటె తక్కువకర్మ, కోర్టులలో విచారింపబడవలెను. (ఆ. ప్రె.)

అష్టత్తారిజనము

THE BOOKS READY FOR SALE.

- 1 BHAGVAD-GITA Translation of with Resas Notes and annotations by the late Tukaram Tatya ... 0 12
 - 2 LECTURES STUDY ON BHAGVAD GITA being a help to students of its Philosophy by T Subba Rao B A B L. 0 10
 3. A COLLECTION OF ESOTERIC WRITINGS of T Subba Rao, B A B L ... 2 0
 4. THE YOGASARA-SANGRAH OR THE PHILOSOPHY OF YOGA SHASTRA with English Translation by Ganganatha Jha M A ... 1 4
 - 5 THE UTTARA-GITA being the initiation of Arjoon by Shri Krishna into Yoga and Dnyana ... 0 4
 6. THE PHILOSOPHY OF THE BRAHMANICAL SANDHYA VANDANA ... 0 12
 - 7 THE HIGHER LIFE, or Rules of Raja-Yoga, by Bhagvan Budha ... 0 2
 8. LETTERS TO AN INDIAN RAJA by a Indian Recluse... 1 0
- RAJARAM TUKKARAM.**
1490 29 Hummam Street Fort Bombay.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ సుదూరించిన మిల్లులలో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశీయమిల్లు ను బయోనున్న, ఖద్దరు నూలులలో నున్న, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్న, పకలమైనపట్టు, తున్నె, త్రాతి, వస్త్రాభరణములలోనూ తయారుచేయబడి, బహుధరణమైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాధులకు, పిలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశీయ ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాలు చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తమలకు (హోలు కేలు) మొత్తపు శేరమునకు, కంట్రాక్టులకు చాలా వ్యాపారవీరు కల్పితేనాను గనుక ధరిలు తెలియగోరవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంటిలు బనీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, రు 6.0-0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,
(1458) తణవాడ, దక్షిణాంధ్రము.

గాంధీదేవజుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవచవిప్పి మాడకయే సరియైన భావిభరితమును వ్రాసిపంపెదము. మీ కవచము మాడ మీకే పంపివేసెదము. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును కవచమిద వ్రాయవలెను. జాతకముయొక్క నకలు పంపిన సంగి. ఫలము మాసవారిగ వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు 1.0-0 వై ప్రతిప్రశ్నకు, 0.4-0 సం॥ ఫలమువ్రాయ, 2.0-0. విలాసము ఆంజనేయస్వామిశ్యాతిసలయము తిరు త్తణి-చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు. **The Zandu Pharmaceutical works Ltd, Bombay.** జాండుపాపధశాల లిమిటెడ్ బొంబాయి 38 జాండువారి చవనపాళ

వినాయక చతుర్దశి కి గాను

ధర తగ్గించబడినది
జి క్ - జో కల్
గ డి యా ర ము
ధర 1 కి రూ 2-0-0
విలాసము: — మానేజరు

తపాలవెట్టె 265.

మద్రాసు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

- ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష... 1 8 0
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది
శ్రీ గురుజోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ఛక్రపాటలు, } 0 4 0
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.
శిల్పకొముది (నిఘంటువు కేబులోనిముద్రనది) ... 1 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 అత్యుజ్జాసా సంఘము (శిరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) 0 8 0
తత్వమనందరిక ... వెల 1-0-0 | సటికా ఆధ్యాత్మజీవితామణి 0-12-6
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము 0 4 0
వైత్యవత్సవ్యాఖ్యానము-వత్సవ్యాఖ్యానము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట } 1 0 0
గట్టుచున్నది. కల్పనలు మొందు ఈ గ్రంథమును. శేషట్టిన పాఠకుల కొకపద్య }
మేని పదల మది జనింపదు.
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! వత్సనా } ... 2 4 0
రామణశాస్త్రి విరచితము)
హిందీశాస్త్ర (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీనేర్చు } ... 0 6 0
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)
హిందీ మొదటివాచకము డిటో ... 0 6 0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 | సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

జులు, దగ్గు, ఉబ్బసము మొదలయిన యెరువులొమ్మిది సంబంధించిన సమస్త రోగములకును దివ్యోష్ణవధమేగాక శరీరమునందలి నెత్తును శుభ్రపరచి చెడిపోయిన జీర్ణకోశమును బాగుచేసి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరుచుటయం దద్వితీయమైనది
ఎల్లప్పుడూ జులు,దగ్గు,జ్వరము మొదలయినవాచేసి పిడింపబడుచు బక్కచిక్కి నశకువులకుఅమృతప్రాముము.
౧౪-౧౧-౨౪ (14-11-28) న బల్లారినుండి కె. శ్రీకేశవరావు డి.పి, బి.యల్ గా రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.
“మీ చ్యవన పాళవలన నాకధికమైనగుణము కనిపించినది. దయచేసి రైత్య పార్శ్వద్వారా మరి రెండుసీసాలను పంపుడు.”
వెల 1 పాను రు 2-8 0. ౩ పాను రు 1.5-0.
వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. కొరువారికి ప్రమాత్కాటలాగు యుచితముగా పంపబడును.
ఎల్లరును నేనింప తగినది. ఒక్కసారి వాడిచూచిన గుణము తెలియులదు.
దామోదర్ అండుకంపెనీ,
43, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

క సూ రి

వెల తులనము 1-కి రు. 40-0-0 లు.
ఇది ప్రశస్తమైన శేషాశ్చర్య కస్తూరి. ఇది కొంచెమైనను కలితీలేక మాటు గలిగి యుండును. వాతమును వారించి దేహమునకు వేడినను పుష్టియు శేయుటకు కస్తూరి విలువగల సాధనము. స్త్రీములకు, బాలెంతరోగములకు, సన్ని పాతములకు మిగుల నుపయోగించును. వైద్యులును కుటుంబీకులును స్వచ్ఛ చగు దీని తెప్పించి వాడిన వెల నుంచును, గుణమునందును లాభము పొందగలరు.
పచ్చకర్పూరము మొదటికికం శు. 1-కి రు. 2-8-0 లు.
పచ్చకర్పూరము:— రెండవరకం వెల శు॥ 1-కి రు. 1-0-0 లు
కుంకుమపువ్వు:— వెల శు. 1-కి రు. 4-8-0 లు.
రంగువేసిన గడ్డికాక నిజమగు కుంకుమపువ్వు. ౩ కులముకన్న తక్కువ పంపబడదు.
మొమ్మాయి మంచిది. శు. 1-కి రు. 5-0-0 లు.
శిలాజిత్తు మంచిది. శు. 1-కి రు. 5-0-0 లు
ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను శు. 1-కి రు. 8-8-0 లు.
జున్ను మొత్తముగా కొనువారికి చుక్కగా పంపబడును.
అన్ని వస్తువులను శిరో మదగాక కొనుగోరు